Grunnlag for prioriteringer

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunen sitt verktøy for helhetlig planlegging. Den tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for Molde-samfunnet og for kommunen som organisasjon. Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i juni 2021 og blir et viktig grunnlag for prioriteringer framover. Hovedmålene i planene er:

- Molde er et attraktivt samfunn i vekst - Norges mest næringsvennlige kommune
- Molde er et grønt, smart og innovativt samfunn
- Molde er et inkluderende, trygt og mangfoldig samfunn
- Molde kommune har bærekraftig økonomi og tjenesteproduksjon
- Molde kommune er en åpen organisasjon og en attraktiv arbeidsgiver

Målene i samfunnsplanen er førende for de temaplaner som er vedtatt, og som blir vedtatt framover. Det vil ta tid før kommunens planverk er oppdatert i tråd med den nye samfunnsplanen.

Administrasjonen vil starte arbeidet med å forberede revisjon av kommuneplanens samfunnsdel. Blant annet gjennom å evaluere det forrige arbeidet og prosessen som ble gjennomført.

Budsjett og økonomiplan fungerer også som samfunnsdelens handlingsdel, og synliggjør hvilke tiltak som prioriteres i planperioden. En del av tiltakene kan gjennomføres innenfor eksisterende rammer, mens andre tiltak trenger finansiering for å kunne gjennomføres. Det økonomiske handlingsrommet til kommunen er begrenset, og det er derfor begrenset hvor mange av satsningene i de ulike planer som blir fulgt opp med bevilgning.

Sektor for oppvekst, kultur og velferd vil i perioden prioritere å endre og effektivisere tilbudet innenfor flere områder for å få balanse mellom budsjett og tjenesteproduksjon. Arbeidet med en helhetlig oppvekstplan vil igangsettes og ha stort fokus i 2023.

Sektor for helse og omsorg vedtok i 2021 helse og omsorgsplan som vil være styrende for prioriteringene i sektoren i årene fremover. De fire satsningene i planen er:

- tidlig innsats og forebygging
- samskaping og samhandling
- dimensjonering og utvikling av tjenestetilbud
- rekruttering og kompetanse

Årshjul og virksomhetsplaner er på plass og sektoren arbeider ut ifra dette. Økonomisk skjer det en omprioritering fra sykehjemsplasser til styrking av hjemmebaserte tjenester og særlig med fokus på «lengst mulig i eget hjem».

Sektor for teknisk, plan og miljø har i perioden omfattende planoppgaver i den reviderte planstrategien som kommunestyret vedtok i 2022. Hovedfokus i 2023 blir følgende arbeid:

- plan for boligpolitikk, ferdigstilles 1. kvartal 2023
- plan for klima og energi, ferdigstilles 1. halvår 2023
- kommuneplanens arealdel del 1 igangsettes
- områderegulering av Lundavang

Under kapitlet tjenesteproduksjon kan du lese mer om de planer, strategier og prioriteringer som ligger til de ulike sektorene.

Finansielle måltall

Kommunestyret har vedtatt finansielle måltall i økonomireglementet (PS-32/21). Her ble det vedtatt tre finansielle måltall for kommunen. De årlige målene er vist i tabellen under. I tillegg er det vedtatt langsiktige måltall.

Måltall

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1. Korrigert netto driftsresultat	-0,49 %	0,00 %	0,10 %	0,25 %	0,75 %	1,25 %	1,75 %
2. Disposisjonsfond	4,50 %	4,50 %	4,50 %	4,75 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %
3. Gjeldsgrad	129,50 %	128,50 %	127,00 %	125,50 %	123,50 %	121,50 %	119,50 %

For de tre målene er det vurdert hvordan måloppnåelsen blir i tråd med dette budsjettet og økonomiplanen. Men det er også gjort en vurdering av måloppnåelsen dersom meldt merforbruk per 2. tertial blir resultatet for 2022. Det har gjennom budsjettprosessen 2023 vært jobbet i sektorer og hovedutvalg med tiltak for å redusere utgiftene. Inn mot 2023 er utfordringen både at kommunen i 2022 har et stort merforbruk, men også at rammen til sektorene er redusert med rammetrekk. Tiltakene som per nå er foreslått, på rundt 66 mill. kroner, løser anslagsvis 50 mill. kroner mindre enn utfordringen kommunen har i 2023. Anslaget for 2023 er svært usikkert både knyttet til om alle tiltak blir gjennomført som foreslått, og om de har tilstrekkelig økonomisk effekt. For å gi et mer nyansert bilde av hvordan måltallene vil, eller kan utvikle seg framover, er dette ekstra alternativet lagt inn.

Måltall korrigert netto driftsresultat

Korrigert netto driftsresultat er netto driftsresultat korrigert for bruk av og avsetning til bundne fond, dette måles opp mot brutto driftsinntekter i det enkelte år. Et positivt måltall betyr da et positivt resultat i regnskapet. Det langsiktige måltallet for korrigert netto driftsresultat er 1,75 prosent.

Med dette budsjettet når vi ikke målsettingen i noen av årene i perioden. I budsjett 2023 er vedtatt mål 0,1 prosent. Budsjettet viser et måltall på -1,42 prosent. Det negative tallet skyldes at det budsjetteres med et negativt resultat i driften i 2023 på 48,3 mill. kroner, som dekkes av disposisjonsfondet.

Om vi i stedet ser på prognosen per 2. tertial 2022 ligger vi an til et korrigert netto driftsresultat på -3,5 prosent i 2022 og -2,9 prosent i 2023. Om dette blir resultatet betyr det at vi i hvert år må bruke av disposisjonsfondet for å balansere driften. Dette er ikke økonomisk bærekraftig.

Grafen under viser hvordan resultatet har utviklet fra 2020, og hvordan det vil utvikle seg i årene som kommer. Både med forutsetningen i budsjettet og hvordan det vil utvikle seg om vi legger prognosen til grunn.

Måltall korrigert netto driftsresultat

Microsoft Power BI Pages

Måltall disposisjonsfond

Størrelsen på disposisjonsfondet ved utgangen av året måles opp imot brutto driftsinntekter i det enkelte år. Det langsiktige måltallet er et disposisjonsfond på 5,0 prosent av brutto driftsinntekter. Brutto driftsinntekter justeres med forventet lønns- og prisvekst i perioden. Måltallet for disposisjonsfond henger nøye sammen med måltallet for korrigert netto driftsresultat. Et positivt resultat gjør at kommunen kan sette av til disposisjonsfond, dette gjør at fondet øker. Et negativt resultat gjør at kommunen må bruke av disposisjonsfondet, og fondet reduseres.

Med budsjett og økonomiplan 2023–2026 når kommunen målsettingen i 2023 og 2024, men ikke i 2025 og 2026.

Om vi legger prognosen per 2. tertial 2022 til grunn vil det bare stå 109,9 mill. kroner på disposisjonsfondet ved inngangen til 2023, det tilsvarer et måltall på 3,59 prosent. I 2023 vil en budsjettert bruk av disposisjonsfondet på 50,3 mill. kroner og prognose på merforbruk på ytterligere 50 mill. kroner føre til at disposisjonsfondet blir redusert til 9,6 mill. kroner ved utgangen av 2023. Dette er grove anslag, og det vil bli jobbet videre i 2023 med tiltak slik at merforbruket blir lavere enn skissert her. Også inntektene til kommunen kan bli høyere enn skissert, noe som vil bedre resultatet.

Grafen under viser hvordan størrelsen på disposisjonsfondet har utviklet fra 2020, og hvordan den vil utvikle seg i årene som kommer. Både med forutsetningen i budsjettet og hvordan det vil utvikle seg om vi legger prognosen til grunn. Om du holde muspekeren over en søyle ser du det faktiske tallet, og ikke bare prosenten.

Måltall gjeldsgrad

Gjeldsgraden måles som netto lånegjeld i forhold til brutto driftsinntekter ved utgangen av året (UB lånegjeld/brutto inntekt). Det langsiktige målet er at lånegjelden ikke skal overstige brutto driftsinntekter. Brutto driftsinntekter justeres med forventet lønns- og prisvekst i perioden.

Måltallet for gjeldsgrad nås i hele perioden, dette er en klar forbedring fra gjeldende økonomiplan. Inntektene til kommunen har økt vesentlig de siste årene, dette har blant annet sammenheng med den økende lønns- og prisveksten (inflasjon). Dette gjør at gjelden til kommunen målt opp mot inntekten blir lavere. Dette gjør ikke gjelden blir lettere å bære for kommunen per nå, da økt inflasjon også gir økte renter.

I økonomiplanen ligger det få nye store investeringsprosjekter inne, dette bidrar til at gjelden målt som andel av brutto driftsinntekter hurtig blir redusert. Dersom det blir vedtatt nye store investeringer i perioden vil dette ikke skje.

En annen viktig faktor til at gjeldsgraden går ned er forutsetningen om at kommunen vil få store inntekter fra salg av tomtefelt som er opparbeidet, og skal opparbeides. Dersom det selges færre tomter enn forutsatt vil kommunen måtte bruke mer lån for å finansiere investeringene.

Grafen under viser hvordan gjelden til kommunen har utviklet seg i fra 2020, og hvordan den vil utvikle seg når vi legger budsjett og økonomiplanen til grunn. Om du holde muspekeren over en søyle ser du det faktiske tallet, og ikke bare prosenten.

Måltall gjeldsgrad

Demografisk utvikling

Statistisk sentralbyrå (SSB) framskriver befolkningsstørrelse for kommunene. Befolkningsframskrivinger er beregninger av hvordan befolkningen utvikler seg framover, gitt ulike forutsetninger om fruktbarhet, dødelighet, innvandring og utvandring. SSB publiserer flere alternative framskrivninger, i grafen under er alternativene lav, middels og høy vekst presentert.

Du kan få frem utviklingen i ulike aldersgrupper ved å velge filter til høyre for grafen.

Per 1. januar 2022 hadde Molde kommune 32 002 innbyggere. Med middels vekst vil Molde kommune i 2032 ha 33 058 innbyggere det vil si en økning på 3,3 prosent (+1 056).

Barn til og med barnehagealder (0-5 år) vil ha en liten reduksjon i økonomiplanperioden på 1,0 prosent (-19) og øke litt utover perioden til 2032 med 2,7 prosent (+53). Dette er aldersgruppen med størst usikkerhet i prognosen.

Barn i grunnskolealder (6–15 år) er 3 696 i 2022 og vil ha en reduksjon i økonomiplanperioden på 3,5 prosent (- 131). Fram mot 2032 forventes denne gruppa å reduseres med 8,4 prosent. Det tilsvarer en nedgang på 311 innbyggere i denne aldersgruppen.

Det er i prognosen en jevn økning i for de over 67. Fra 2022 til 2032 er det forventet en økning på 24,4 prosent (+1 461). For gruppen som er 80 år og eldre vil det være en stor økning på 61 prosent (+ 1 017) fra 2022 til 2032. En samtidig reduksjon i yrkesaktive i samme periode på 0,7 prosent (-134) betyr at det blir færre yrkesaktive per pensjonist.

Om vi tar antall personer over 65 delt på antall personer i aldersgruppen 20-64 (yrkesaktive) får vi det som kalles forsørgerbrøken. Den viser forholdet mellom de som er i yrkesaktiv alder, og de som i størst grad mottar tjenester. Forsørgerbrøken for Molde kommune øker fra 38 prosent i 2022, til 46 prosent i 2032. Dette vil ytterligere forsterke de rekrutteringsutfordringene kommunen har innenfor helse- og

omsorgssektoren i årene fremmover. Bare i økonomiplanperioden forventes det at forsørgerbrøken vil øke til 41,3 prosent.

Føringer og prioriteringer i statsbudsjettet

I det følgende vil det bli redegjort for konsekvensene av forslag til statsbudsjett for Molde kommune.

De frie inntektene vil øke fra 2 054,1 mill. kroner, som er anslaget for 2022 (korrigert for særskilt koronakompensasjon), til 2 142,9 mill. kroner i forslag til statsbudsjett. Dette er en økning på 88,8 mill. kroner. Molde kommunes handlingsrom ut fra forslag til statsbudsjett kan anslås som i tabellen under. Her vises først økte inntekter, og deretter ulike økninger i utgiftene.

Molde kommunes handlingsrom ut fra forslag til statsbudsjett

Hele 1 000 000

Molde kommunes handlingsrom ut fra forslag til statsbudsjett	2023
Økning i frie inntekter	**88,8**
Lønns- og prisvekst 2023	76,0
Manglende kompensasjon økt lønns- og prisvekst 2022	27,5
Demografi	6,3
Pensjon	2,0
Økt arbeidsgiveravgift på lønn over 750 000	1,6
Endring i oppgaver og innlemminger	10,8
Realvekst samlede inntekter	**-35,4**

Som tabellen viser øker utgiftene mer enn inntektene til neste år. Det vil si at vi får et negativt handlingsrom på 35,4 mill. kroner. Det betyr av vi må finne inndekning for dette beløpet i egen drift i 2023. De ulike postene er forklart under.

Lønns- og prisvekst (kommunal deflator)

Lønns- og prisveksten for 2023 er anslått til 3,7 prosent. Det forutsettes i statsbudsjettet at rammetilskudd og skatteinntektene skal finansiere 76,0 mill. kroner av lønns- og prisveksten. Resten skal dekkes av de andre inntektene som brukerbetalinger, eiendomsskatt med videre. Det som er den store utfordringen for neste år og de kommende årene, er at vi ikke har blitt kompensert for økt lønns- og prisvekst i 2022. Anslaget for 2022 er økt fra 3,7 prosent i revidert nasjonalbudsjett, til 5,3 prosent. Dette skyldes alene økte priser (høy inflasjon). Dette blir ikke kompensert i forslag til statsbudsjett for 2023. I tillegg kan det være at prisene vil øke mer enn anslått, og gi en ytterligere ubalanse både i 2022 og 2023. Skulle anslaget treffe, vil utgiftene øke med 27,5 mill. kroner til neste år. Dette må dekkes gjennom utgiftsreduksjoner for kommunen. Dette er hovedårsaken til at forslag til statsbudsjett ikke dekker kommunens økte utgifter.

Demografi

I forslag til statsbudsjettet benyttes et anslag på økte demografiutgifter og hvor mye av dette som må dekkes av de frie inntektene. Disse anslagene er bedre på makronivå (landet) enn for den enkelte kommune. Vi har derfor valgt å gå over til en demografimodell som tar utgangspunkt i faktisk utvikling i Molde kommune. Denne gir oss bedre eller mer riktige tall for, men vi ligger da litt bak utviklingen siden vi må bruke tall fra 2021. I 2021 økte utgiftene til demografi med 6,3 mill. kroner i Molde kommune. Budsjettrammene er kompensert for dette i budsjett 2023. Anslaget i statsbudsjettet er 11,5 mill. kroner, men dette har mye usikkerhet i seg.

Pensjon

I statsbudsjettet forventes det en liten nedgang i pensjonsutgiftene til kommunene. Dette er makrotall. Våre tall fra våre pensjonsleverandører viser en samlet økning på 2,0 mill. kroner. Dette er begge prognoser som kan endre seg. Vi legger til grunn tall fra våre pensjonsleverandører i vårt budsjett.

Økt arbeidsgiveravgift på lønnsinntekt over 750 000 kroner

Det er også foreslått at arbeidsgiveravgiften for lønnsinntekter over 750 000 kroner skal økes med 5 prosent. Det betyr at kommunen må betale 19,1 prosent arbeidsgiveravgift på det meste. Det er usikkert om dette gjelder kun lønnsinntekt eller om det også gjelder tilhørende pensjonsutgifter. Dette vil anslagsvis gi kommunen økte utgifter på 1,6 mill. kroner i 2023.

Endring i oppgaver og innlemminger

Til slutt ligger det inne i de økte inntektene at vi får endring i oppgaver gjennom forslag til statsbudsjett. Disse er kommentert under og vil gi økte utgifter på 10,8 mill. kroner neste år. Men vi blir kompensert 12,7 mill. kroner. Forskjellen ligger i at det nå er lovfestet at barnetrygden skal holdes utenfor grunnlaget ved beregning av sosialhjelp. Dette innførte vi i 2022, og vi har allerede i 2022 lagt dette i budsjettrammene.

Hele 1 000

Innlemming og oppgaveendringer	Landet	Moldes andel
Sentraladministrasjonen		
Universell utforming av IKT-løsninger 2022 engangskostnader	-35 258	-211
Synstolking - krav fra 2023	13 000	78
Oppvekst, kultur og velferd		
Barnehage: redusert makspris i foreldrebetaling fra 01.08.22	400 386	2 337
Barnehage: redusert makspris i foreldrebetaling fra 01.01.23	329 150	1 921
Barnehage: gratis plass fra tredje barn i familien	20 000	117
Barnehage: redusert pensjonspåslag til private barnehager	-52 991	-316
Barnehage: bortfall av økonomisk tilsyn i private barnehager	-2 000	-12
Skole: flere elever i private skoler	-106 288	-2 260
Skole: ny opplæringslov, økonomiske konsekvenser	5 000	30
Skole: gratis kjernetid i SFO fra 01.08.22	795 379	4 593
Skole: gevinst ved nytt prøvegjennomføringssystem	-11 900	-71
Barnevern: godtgjørelse av sakkyndige og tolk overføres staten	-19 000	-113
Barnevern: samværsplan som følge av ny barnevernlov	31 500	169
Barnevernsreformen	497 751	2 812
NAV: økning i sosialhjelp som følge av redusert dagsats for tiltakspenger	17 629	88
NAV: lovfesting barnetrygd utenfor grunnlag for sosialhjelp	386 801	1 932
NAV: økning av veiledende sosialhjelpsatser	69 047	345
NAV: økt sosialhjelp knyttet til strømpriser i 2022	-311 100	-1 554
NAV: reduksjon i sosialhjelp, endring i regelverk for arbeidsavklaringspenger	-100 000	-597
Helse og omsorg		
Barnekoordinator, helårseffekt av endring i 2022	82 960	497
Nasjonale e-helseløsninger, uttrekk engangsbevilgning 2022	-8 296	-50
Nasjonale e-helseløsninger, betaling for forvalting og drift	17 858	107
Økt basistilskudd til fastleger fra mai 2023	480 000	2 876
	2 499 628	**12 717**

Sentraladministrasjonen

I 2022 måtte kommunen legge om nettsteder og applikasjoner til Web Accessibility Directiv (WAD). Dette hadde med krav om universell utforming av IKT-løsninger å gjøre. Dette ble kommunene kompensert for i 2022, og det trekkes ut av rammetilskuddet i 2023. Fra 2023 må kommuner etterleve krav til synstolkning i WAD-direktivet. Vi får en liten økning i rammetilskuddet for å dekke utgifter til omlegging av nettløsninger i tråd med dette kravet.

Oppvekst, kultur og velferd

Her ligger det inne 17 ulike endringer. Det er tre endringer som går på foreldrebetaling i barnehage. To av disse gjelder maksprisen som reduseres til 3 000 kroner per måned fra 1. januar 2023. Videre blir det gratis barnehageplass fra tredje barn i familien. Molde kommune vil få mindre inntekter som følge av disse tre endringen og kompenseres med økt rammetilskudd på 4,4 mill. kroner. Det er to endringer knyttet til private barnehager. For det først ble økonomisk tilsyn med private barnehager flyttet fra kommunene til staten i 2022. Anslaget var for lavt, så kommunene trekkes ytterligere 2,0 mill. kroner i 2023. For det andre ble pensjonspåslaget, som skal legges til grunn i tilskuddet til private barnehager, redusert fra 1. januar 2022 fra 13 til 10 prosent. Men det ble innført en treåring overgangsordning for

enkeltstående barnehager, for at endringen skulle skje gradvis for disse barnehagene. I 2023 reduseres pensjonspåslaget med en ny tredjedel og dette gir Molde kommune lavere utgifter. Samlet får Molde kommune et trekk på litt over 0,3 mill. kroner i 2023 til disse to endringene.

Innenfor skoleområdet er det foreslått fire endringer. Samlet vil disse fire endringer gi Molde kommune økt rammetilskudd på 2,3 mill. kroner. Gratis kjernetid SFO for første trinn ble innført høsten 2022, og får helårseffekt i 2023. Kommunene får videre en liten økning i rammetilskuddet for å begynne tilpasningen til ny opplæringslov allerede fra høsten 2023. Loven vil komme på høring våren 2023 og tre i kraft fra høsten 2024. Molde kommune har fått flere elever i private skoler, og får et økt trekk i rammetilskuddet som følge av dette. Til slutt er kommunen gitt et lite trekk knyttet til de gevinster som digitalisering av kartleggingsprøver har gitt kommunen. Dette er knyttet til et nasjonalt prøvegjennomføringssystem.

Det er foreslått tre endringer på barnevernsområdet. Samlet øker dette rammetilskuddet til Molde kommune med 2,9 mill. kroner. Største endringer er knyttet til barnevernsreformen der kommunene i 2023 får økt finansielt ansvar. Videre tar staten over finansieringsansvaret for sakkyndig og tolker i saker for fylkesnemndene. Dette gir et trekk. Den siste endringer er knyttet til at kommunene får en plikt til å utarbeide en plan for gjennomføring av samvær og kontakt med foreldre, søsken og andre nærstående.

Til slutt er det forslag om fem endringer innenfor sosialområdet. Molde kommune får som følge av dette økt rammetilskuddet med litt over 0,2 mill. kroner. Alle fem endringen er knyttet til sosialhjelpsutbetalinger for kommunen. Kommunene fikk ekstra midler slik at sosialhjelpsmottakere skulle få økt støtte for å kunne håndtere økte strømutgifter i 2022. Dette trekkes ut igjen. Videre er det lovfestet at barnetrygden ikke skal inngå i grunnlaget for sosialhjelp. Dette har Molde kommune innført allerede i 2022. De statlige veiledende satsene for sosialhjelp ble økt særskilt fra 1. juli 2022. Kommunene kompenseres for helårseffekten av dette i 2023. Dagsatsen for tiltakspenger går ned og det forventes å gi økte sosialhjelpsutbetaling for kommuner. Endringer i regelverket for avklaringspenger forventet å gi en reduksjon i kommunens sosialhjelpsutbetalinger.

Helse og omsorg

For helse og omsorg er det foreslått fire endringer. To av endringene er knyttet til finansielt ansvar for forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger. Engangsbevilgningen for 2022 trekkes ut. Videre er det en ny bevilgning for å dekke forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger i 2023. Det er innført lovkrav om at kommuner skal ha en barnekoordinator fra 1. august 2022. Kommunen kompenseres for helårseffekt i 2023. Til slutt økes basistilskuddet til fastleger fra 1. mai 2023. Det skal innføres et risikojustert basistilskudd til erstatning for dagens knekkpunkt. Det risikojusterte basistilskuddet skal ta hensyn til pasientenes behov for oppfølging ved å justere for alder, kjønn og helsetilstand.

Prioriteringer 2023–2026

Økonomisk handlingsrom og prioriteringer

Hele 1000

	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
Foreløpig balansering				
Inntekter	-2 424 205	-2 434 704	-2 421 334	-2 419 852
Utgifter	2 219 628	2 254 591	2 240 501	2 239 064
Renter og avdrag	253 544	268 287	265 231	262 712
▶ Egne prioriteringer	23 157	13 026	13 702	13 976
Foreløpig balansering	**72 124**	**101 200**	**98 100**	**95 900**
Balansering				
▶ Rammetrekk	-23 800	-92 500	-100 100	-97 900
Avsetning til disposisjonsfond	2 000	2 000	2 000	2 000
Bruk av disposisjonsfond	-50 324	-10 700		
Balansering	**-72 124**	**-101 200**	**-98 100**	**-95 900**
Totalsum	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabellen over har som hensikt å vise hvilke prioriteringer som ligger inne i budsjett og økonomiplan. Videre viser den også hvilke rammetrekk som må gjennomføres for å få budsjett og økonomiplan i balanse. Til slutt viser tabellen bruk eller avsetning til disposisjonsfond for at det enkelt år skal balanseres fullt ut. Det er redegjort for de ulike punktene i det påfølgende.

Tabellen er på endringsform. Utgangspunktet er opprinnelig budsjettet for 2022 og tabellen viser dermed endringer målt mot opprinnelig budsjett 2022. Først vises endringer i budsjettrevisjonen for 2022, og deretter vises endringene i de kommende fire år. Den vil derfor ikke vise nødvendigvis samlet styrking, økning eller reduksjon til et område eller tiltak, men hvor mye det skal endres i forhold til det som ligger inne i opprinnelig budsjett for 2022.

Inntekter

Inntektene er det redegjort for under kapittelet driftsbudsjettet. Det blir derfor ikke kommentert videre her.

Utgifter

Også utgiftene er det redegjort for i kapittelet driftsbudsjettet. Men det må gjentas de utfordringer som ligger i utgiftssiden, og som ikke er løst i årets budsjett. For det første så har vi ikke balanse i drifta i 2022. Mange tiltak er eller vil bli satt inn. Men anslagsvis er det 50 mill. kroner av forventet merforbruk i 2022, som ikke er løst ved starten av 2023. Videre viser forslag til statsbudsjett at utgiftene øker mer enn inntektene. Her er det ikke tatt høyde for manglende prisvekst (kommunal deflator) for 2022, som vi vil ta med oss inn i 2023. Budsjettrammene er heller ikke kompensert for økt arbeidsgiveravgift. Noe av de økte prisene kan være medregnet i årsprognosen for 2022 og dermed ubalansen på 50 mill. kroner. Sånn sett er det ikke sikkert at hele beløpet på 29 mill. kroner kan legges til de 50 mill. kronene. Det betyr at vi har en ubalanse inn i 2023 på fra 50 og opp mot 80 mill. kroner.

Renter og avdrag

Den største utfordringen i budsjett og økonomiplan er økte utgifter til renter og avdrag. Molde kommune må finne dekning for renter og avdrag knyttet til investeringer i formålsbygg i Molde eiendom KF og egne investeringer i kommunens budsjett og regnskap. Egne avdrag er synlig som avdragsutgifter i kommunens budsjett og regnskap. Avdrag til formålsbygg i Molde eiendom KF er synlig gjennom egen overføring (ramme) til foretaket for å finansiere finansutgifter på formålsbygg. Samlet avdragsbelastning i Molde kommune kan derfor ikke leses direkte ut fra budsjett og regnskap. I tabellen over er dette slått sammen slik at det skal være tydelig og klart hva kommunen må benytte til renter og avdrag samlet sett i budsjett og økonomiplan.

Samlet vil netto renteutgifter (renteutgifter minus renteinntekter) og avdrag som må dekkes av Molde kommune, øke fra 179,9 mill. kroner i revidert budsjett 2022 til 253,5 mill. kroner i budsjett 2023. Dette er en økning på 73,6 mill. Kroner. Det er en økning på 40,1 prosent.

Det som er den store utfordringen knyttet til renter og avdrag i budsjett og økonomiplanen er at rentene har økt gjennom 2022, og vi forventer økte renter videre framover. I revidert budsjett 2022 var det lagt til grunn en gjennomsnittlig rente på 1,83 prosent, i budsjett for 2023 forutsettes det at dette øker til 3,48 prosent. Dette er en økning på 90 prosent på ett år. I kroner utgjør dette en økning i renteutgifter på 65,6 mill. kroner fra 2022 til 2023.

Avdrag øker også, men her er økningen vesentlig mindre. Der avdragene øker med 7,9 mill. kroner fra revidert budsjett 2022 til budsjett 2023.

Økte finansutgifter er i all hovedsak årsaken til at vi må redusere budsjettrammene til tjenesteproduksjonen i neste års budsjett og tilhørende økonomiplan. I klartekst betyr dette at kommunens gjeldsnivå gjør at kommunens økonomi ikke er bærekraftig i perioden med de forutsetninger som ligger til grunn.

Det er selvfølgelig knyttet usikkerhet til rentesatsen, og denne usikkerheten øker jo lengre vi kommer ut i økonomiplanperioden. Til grunn for anslaget ligger markedets forventninger framover, korrigert for de fastrenteavtaler kommunen har. Det vil si en gjennomsnittlig rente på 3,48 prosent i 2023, 3,41 prosent i 2024, 3,33 prosent i 2025 og 3,24 prosent i 2026.

Styrkinger i driftsramme

Det er i utgangspunktet lagt inn 16 prioriteringer i budsjettet for 2023 og økonomiplanen fram mot 2026. Det beløper seg til en samlet styrking på 25,5 mill. kroner i 2023, 17,0 mill. kroner i 2024 og 16,7 mill. kroner i 2025 og 18,1 mill. kroner i 2026. Det som er svært viktig å merke seg, er at alle styrkinger vil medføre behov for å redusere ressursbruken på andre tjenester tilsvarende. Vi har ikke økonomisk balanse eller økonomisk handlingsrom til å styrke budsjettene – uten at det gir et tilsvarende rammetrekk et annet sted i budsjettet. Den viktigste årsaken til dette er økte renteutgifter. Kommunen står ovenfor store omstillinger i tjenesteproduksjonen framover, og da vil det være lite rom for styrkinger.

Sentraladministrasjon

Det ligger fire prioriteringer til sentraladministrasjonen. Den første er innføring av bildelingsordning i kommunen. Etter modell fra blant annet Ålesund kommune, er det tenkt å inngå en avtale med ekstern aktør om å tilby kommunen tilgang til biler på dagtid og utleie til innbyggere på kveldstid. Kommunen må garantere for et minstebeløp, og dette fører til en ekstra utgift i oppstartsfasen. Fra 2025 forventes det at kommunens utgifter dekkes av tilsvarende reduksjon i leasingbiler. Dette tiltaket vil også kunne ha en positiv klimaeffekt.

I budsjett for 2022 ble det lagt inn en styrking på 3,0 mill. kroner til omstilling i organisasjonen. Dette skulle brukes i hele organisasjonen, men var lagt i en samlet pott hos sentraladministrasjonen. Potten blir ikke brukt opp i 2022 og 2,0 mill. kroner blir videreført i 2023. I 2024 er potten fjernet.

I sak PS-41/22 vedtok kommunestyret innføring av ordning der studenter med folkeregistrert adresse utenfor molderegionen, kan få gratis kollektivreiser i Møre og Romsdal dersom de melder flytting til Molde kommune. Det er lagt inn et anslag på 200 studenter som vil melde flytting. Dette antallet har vi oppnådd høsten 2022. Tidlig oktober 2022 hadde 220 studenter meldt flytting og søkt om kollektivkort. Ordningen skal vært et forsøk på ett år og skal evalueres høsten 2023. Det er ikke lagt inn videreføring i 2024 og utover i økonomiplanen.

Annethvert år er det valg. Utgifter til gjennomføring av valg legges inn og tas ut annethvert år. I 2023 er det valg og budsjettrammen til sentraladministrasjonen økes med 1,3 mill. kroner.

Oppvekst, kultur og velferd

Her er det lagt inn tre prioriteringer. Det beløper seg til en samlet styrking på 2,1 mill. kroner i 2023.

Ny skole Årølia vil bli tatt i bruk høsten 2023. Det er lagt inn økte driftsutgifter til den nye skolen med 4,7 mill. kroner i 2023. Dette øker til 9,4 mill. kroner i 2024. Av dette beløpet skal Molde eiendom KF ha knappe 0,3 mill. kroner i 2023, økende til 0,5 mill. kroner i 2024, knyttet til drift av bygget. Kviltorp skole vil få en betydelig nedgang i elevtallet, og det vil bli gjennomført en omfordeling i budsjettrammene mellom de to skolene.

Som oppfølging av sak PS-95/21 legges det inn drift av Mårskrenten barnehage i 2023. Budsjettet ble styrket med 1,6 mill. kroner i budsjettrevisjonen i 2022, da barnehagen ble gjenåpnet. Dette økes til 2,8 mill. kroner i 2023 og utover.

Den siste prioriteringen er knyttet til opplæring grunnleggende norsk. Kommunestyret vedtok i PS-96/21 at styrkingen til opplæring grunnleggende norsk skulle videreføres ut 2022. Budsjettrammen til sektoren reduseres i 2023 i tråd med at denne styrkingen blir avsluttet i 2022.

Helse og omsorg

Det ligger inne tre prioriteringer til denne sektoren i budsjettet for 2023. Innføring av Helseplattformen blir en viktig oppgave i 2023. Helseplattformen er et nytt, felles pasientjournalsystem for sykehus, kommuner, fastleger og private spesialister i Trøndelag og Møre og Romsdal. Systemet var opprinnelig planlagt innført i Molde kommune fra månedsskiftet april/mai i 2023. Oppstarten er nå utsatt til november 2023. Det er lagt inn en økning på 9,8 mill. kroner i 2023 som i hovedsak er innføringsutgifter til opplæring av alle brukere. Fra 2024 trekkes bevilgningen ut igjen med unntak av 3,1 mill. kroner til økte systemutgifter. Det forventes at innføringen av Helseplattformen vil øke effektiviteten både internt og mellom kommunen og ulike eksterne aktører innenfor helsetjenestene.

Det er i 2023 lagt inn 2,6 mill. kroner til styrking av hjemmebaserte tjenester. Beløpet er forslått økt til 11,0 mill. kroner fra 2024 og utover i økonomiplanperioden. Dette er kompenserende tiltak som må ses i sammenheng med reduksjon av antall sykehjemsplasser og endring til mer hjemmebaserte tjenester.

Etableringstilskudd for fastleger ble innført som rekrutteringstiltak i budsjettrevisjonen i 2022. Tiltaket får redusert ramme i 2023 til 0,3 mill. kroner. Fra 2024 gis ikke slikt tilskudd lenger.

Teknisk, plan og miljø

Fiberutbygging Midsund ligger inne med en bevilgning på 3,2 mill. kroner i 2023. Denne blir trukket ut igjen i 2024. Det forutsettes at utbyggingen gjennomføres i 2023, men det har blitt utsatt tidligere. Det er fylkeskommunen som administrerer ordningen med å få bygget ut bredbånd i områder der det ikke er markedsmessig lønnsomt.

Områderegulering for Lundavang ble prioritert med en ramme på 0,5 mill. kroner i 2021. Denne ble styrket med 1,5 mill. kroner i 2022-budsjettet, slik at den da var på 2,0 mill. kroner samlet. Den styrkes med ytterligere 1,5 mill. kroner i 2023. Samlet budsjettramme til regulering av Lundavang blir da 3,5 mill. kroner i 2023. Denne reduseres til 1,0 mill. kroner i 2024 for så å trekkes inn i sin helhet fra 2025.

Realisering av løsning for Kvamkrysset har også blitt utsatt flere ganger. Det ligger inne som en bevilgning til drift, siden veien er et fylkeskommunalt ansvar som vi ikke kan lånefinansiere. Det ligger inne en budsjettramme på 3,1 mill. kroner i 2023 som trekkes ut i 2024.

Fellesområdet og samarbeid som inngår i Molde kommune

Det ligger inne en økning på 3,0 mill. kroner til ROR-IKT årlig. Dette er økning i Molde kommunes andel av IKT-samarbeidet i tråd med vedtatt budsjett for samarbeidet. Denne økning er ut over lønns- og prisvekst og er dermed en reell styrking.

Overføring til fellesrådet, foretaket og selskaper

Molde eiendom KF får som tidligere omskrevet økt sin ramme til å drifte Årølia skole. Budsjettet økes med knappe 0,3 mill. kroner i 2023 og til 0,5 mill. kroner i 2024. Videre er det inngått intensjonsavtale med Fylkeshuset AS om leie av lokaler og salg av Bispegården. Dette vil gi øke husleieutgifter på 0,8 mill. kroner i 2023, økende til 1,6 mill. kroner fra 2024. Budsjettet styrkes tilsvarende.

Overføringen til Nordmøre og Romsdal brann og redning IKS (NORBR IKS) øker med 1,2 mill. kroner ut over lønns- og prisvekst. Denne prioritering av NORBR IKS må finne sin dekning i Molde kommunes budsjetter. Budsjettert overføring er i tråd med representantskapets vedtatte budsjett for selskapet.

Overføring til Molde vann og avløp blir på anslagsvis 0,2 mill. kroner i 2024. Økende til 2,4 mill. kroner i 2026. Dette er forskjellen mellom kalkylerente, som skal legges til grunn i selvkostregnskapet, og reell

rente på de generelle lånene i Molde kommune. Beløpet tilsvarer det gebyrene ikke skal dekke av selvkostutgiftene til vann- og avløpsområdet.

Reduksjoner i driftsramme

Så lenge kommunes inntektene ikke øker mer enn utgiftene, er det ikke rom for egne prioriteringer uten vi reduserer på andre tjenester vi gir. Forslag til statsbudsjett gir ikke handlingsrom for styrkinger. Snarere tvert imot medfører det behov for omstilling og effektivisering i Molde kommunes drift i 2023. Egne prioriteringer, som omtalt over, fører til at budsjettrammene til drift må reduserer tilsvarende gjennom rammetrekk.

Den største utfordringen er likevel forventninger om økte renteutgifter. Svært lave renter i 2020 og 2021 har bidratt til at Molde kommune har klart å oppnå positive økonomiske resultater. Dette har snudd kraftig i 2022, og rentene forventes å øke ytterligere inn i 2023. Dette gir en ubalanse i budsjett for 2023 og økonomiplanen. Dette kan løses på to måter: redusere budsjettrammene eller bruke disposisjonsfondet. Det siste er ingen utømmelig kilde, som derfor har kort levetid.

Driftsbudsjettet til tjenesteproduksjonen reduseres med 23,8 mill. kroner i 2023, økende til 92,3 mill. kroner i 2024, 99,2 mill. kroner i 2025 og så ned til 95,5 mill. kroner i 2026. Budsjettet for 2023 blir ikke like ille som de tre kommende årene. Årsaken er at vi bruker mye disposisjonsfond for å dekke opp for noe av de økte renteutgiftene i 2023. Dette har vi trolig ikke rom til å videreføre i 2024 og driftsnivået må betydelig ned fram mot 1. januar 2024.

Rammetrekket fordeler seg slik i 2024:

- Sentraladministrasjonen: 3,7 mill. kroner
- Oppvekst, kultur og velferd: 39,0 mill. kroner
- Helse og omsorg: 42,1 mill. kroner
- Teknisk, plan og miljø: 2,1 mill. kroner
- Molde eiendom KF: 3,2 mill. kroner
- Molde kirkelige fellesråd: 0,6 mill. kroner

Her er det lagt til grunn en lik prosentvis fordeling ut fra driftsrammene.

Rammetrekket, sammen med den omstillingen vi er inne i, og de utfordringer som ennå ikke er løst fullt ut, viser at Molde kommune står overfor store omstillinger. Vi må få ned ressursbruken i tjenesteproduksjonen. Vi bruker mer penger enn vi har. For å få til dette må både tjenestevolum, tjenestekvalitet, struktur og effektivitet benyttes som tiltak. Dessverre ser vi ingen annen løsning.

Avsetning og bruk av disposisjonsfond

Det settes av 2,0 mill. kroner årlig til næringsfond for marin og maritim sektor. Fondet gir støtte til gründere og oppstartsbedrifter innenfor marin og maritim sektor. Opprettelse av og avsetning til fondet er vedtatt av kommunestyret og er derfor et ubundet fond, da kommunestyret ikke kan binde seg selv. Dersom kommunen får et regnskapsmessig merforbruk, vil det ikke bli avsatt til fondet.

Det budsjetteres med betydelig bruk av disposisjonsfond i budsjettet for 2023. Det er budsjettert med bruk av 50,3 mill. kroner i 2023. I 2024 er det budsjettert med 10,7 mill. kroner. I de to siste årene er det ikke budsjettert med bruk av disposisjonsfond. Årsaken til det store beløpet i 2023 er at de kraftige renteøkningene kom for fullt inn etter at vi var godt i gang med budsjettprosessen for 2023. Videre ble det vurdert til ikke å være realistisk å både få bort merforbruket og i tillegg dekke inne hele økningen av finansutgifter i driftsrammene i 2023.

Disposisjonsfondet gir oss denne muligheten til å kjøpe oss litt tid, men det tidsvinduet er ikke stort. Ved inngangen av 2022 stod det 229,6 mill. kroner på disposisjonsfondet. Om resultatet i 2022 blir som økonomirapporten per 2. tertial 2022 anslår, vil det stå igjen 109,9 mill. kroner ved inngangen til 2023. Med en budsjettert bruk på 50,3 mill. kroner av disposisjonsfondet i 2023, vil det bare gjenstå 59,6 mill. kroner ved utgangen av 2023. Dersom kommunen i 2023 får et merforbruk på mer enn 59,6 mill. kroner vil disposisjonsfondet være tømt ved utgangen av 2023. Molde kommune må lykkes med den økonomiske omstillingen i 2023.

Prioriteringer i investeringsbudsjettet

Høy lånegjeld og økt rentenivå setter Molde kommune i en vanskelig økonomisk situasjon de neste fire årene. Rentenivået kan ikke kommunen styre, derfor er det viktig at nivået på investeringsbudsjettet må ned i årene framover. Det langsiktige målet for lånegjelden er at den ikke skal overstige brutto driftsinntekter. Vi ligger langt over denne målsettingen. Svært lavt rentenivå har gjort at vi har klart å håndtere lånegjelden fram til nå, men økningen vi har hatt gjennom 2022 viser at økt rentenivå blir svært vanskelig å håndtere økonomisk for kommunen.

Molde kommune har flere pågående og vedtatte investeringsprosjekter som nå fullføres. De største er Sjøfronten 2, Årølia skole og Lillekollen barnehage. I 2023 starter Helseplattformen og boligfelt Kringstad opp.

Det å redusere lånegjelden er langsiktig arbeid. Investeringsbudsjettet 2022–2025 er gjennomgått, og muligheten for å forskyve og stryke er vurdert. Samtidig har nye behov kommet opp, samt behov for økt økonomisk ramme til vedtatte prosjekter.

Det er gjort følgende hovedgrep i investeringsbudsjettet 2023-2026:

Utbygging av boligfelt Kringstad starter opp i 2023, videre utbygging av boligfelt blir ikke satt i gang før dette feltet er over i en salgsfase. Dette inkluderer både Akslakleiva, Hungnesmarka og Strandelia. Boligfelt gir en stor økning i avdrag fram til de blir solgt. Vi har ikke mulighet til å gjennomføre flere utbygginger samtidig.

En rekke prosjekter knyttet til utbygging av veier og gangveier er strøket fra planen. Dette inkluderer Årølivegen, Bakkeelva trapp i sentrum (Midsund), gang- og sykkelveg Lensmannsbrekka, gang- og sykkelveg Bjørnstjerne Bjørnsons veg, kommunalveg strekningen Fjøsbakken–Hamna, og infrastruktur Bolsøya.

Trafikksikring Eikrem er økt vesentlig i totalramme etter nye anslag fra utbygger.

Oppfølging av vedtak om full reell barnehagedekning (PS-27/22) følges opp med midler til oppgradering av Bjørsito i 2024 og 2025. Behovet må vurderes på nytt inn mot budsjettet for 2024. Oppgradering av Vigvollvegen 45 (gamle Hjelset barnehage) og modulbasert barnehage i Bergmo-området er ikke fulgt opp i budsjettet.

For å følge opp kommunestyrets vedtak i helse og omsorgsplan 2021–2031 ligge det inne et prosjekt som heter «lokalisering og dimensjonering av institusjoner og botilbud». I fjorårets budsjett var det her forutsatt at det skulle delfinansieres med investeringstilskudd, dette er tatt bort i tråd med manglende bevilgninger i statsbudsjettet for 2023.

Vedtak knyttet til skolebruksplan, både for tidligere Molde kommune (2019) og for den nye kommunen (2021), ligger delvis inne. Her inngår kroppsøvingsareal Kviltorp, ombygging Bergmo, og planleggingsmidler til både Vågsetra og Skjevik. Det er ikke lagt inn oppstart på noe av dette i 2023. Behovene må vurderes opp mot den økonomiske situasjonen i de årlige budsjettene framover.

Flere prosjekter knyttet til prosjektet «Byen som regional motor» er nedskalert og slått sammen.

Det er lagt inn en styrking til klimatiltak, som for eksempel kan være utbygging av solcelleanlegg om dette viser seg å være økonomisk lønnsomt.

Rammen til garderobebygg Lubbenes er økt, og prosjektet er skubbet ut i tid fra 2025 til 2027.

Påbygg til feiervesenet er lagt inn i 2023 og 2024, her vil renter og avdrag dekkes av abonnentene.

Vistdal bofellesskap ligger også inne, og renter og avdrag er forutsatt dekt av husleieinntekter. Prosjektet ligger inne, men det vil bli lagt fram ny sak til politisk behandling etter at nye utfordringer knyttet til realisering av prosjektet er avklart.

Det vil være mange investeringsbehov framover, som er veldig fornuftige, men som ikke kan gjennomføres før lånegjelda er redusert. Det må prioriteres knallhardt på investeringsbudsjettet og de prosjektene som blir prioritert må enten gi gevinster i tjenesteproduksjonen eller være helt prekære for at tjenesteproduksjonen skal opprettholdes.

Oppfølging av kommuneplanens samfunnsdel

Molde er eit attraktivt samfunn i vekst - Noregs mest næringsvenlege kommune

- Fortsette arbeidet med digital transformasjon i organisasjonen. Fokus på tjenesteutvikling og planprosesser vil ha hovedfokus
- Gjennomføre planlegging i henhold til vedtatt planleggingsprogram for kommunen.
- «Lokalisering og dimensjonering av institusjoner og botilbud». Ferdigstilles og danner grunnlag for endring av helse og omsorgstjenestene.
- Næringsplan vedtas 1. halvår 2023.

Molde er eit grønt, smart og innovativt samfunn

- Bygge ut ladeinfrastruktur ved kommunale bygg innenfor den økonomiske rammen som er bevilget.
- Starte transformasjonen til el-kjøretøy.
- Fortsette utbyggingen av helse- og velferdsteknologi og ta i bruk alle muligheter dette gir. Det vil si at flere kan få nyte godt av tjenester fra Molde kommune.
- Følge opp tiltakene som er angitt i klimabudsjettet.
- Fortsette arbeidet i regi av SmartMolde med å utfordre små og store problemstillinger for å løse «samfunnsfloken».
- Bruke Innbyggerlabben «Innom» til samhandling og dialog med innbyggere, næringsliv og frivillighet.

Molde er eit inkluderande, trygt og mangfaldig samfunn

- Etablere samarbeidsarenaer mellom innbyggere, næringsliv og kommunen (Kommune 3.0). Konkrete arenaer for arbeidstrening, og gjennom det få flere ut i arbeid.

Molde kommune har berekraftig økonomi og tjenesteproduksjon

- Videreutvikle SmartMolde og bruke sprintmetodikk til å løse små og større floker.
- Kvalitet- og internkontrollsystemet Compilo skal videreutvikles.
- Fortsette fokus på beredskapsarbeidet.
- Styrket fokus på økonomisk rapportering og gjennomføring av tiltak for å sikre en bærekraftig økonomi.
- Etablere virksomhetsstyringssystem.
- Arbeide videre med heltidskultur.
- Evaluere og evt. justere organiseringen i tråd med endrede behov i kommunen.

Molde kommune er ein open organisasjon og ein attraktiv arbeidsgjevar

- Vi skal gjennomføre ny 10-faktor undersøkelse og arbeide med tiltak for å bygge felles kultur i organisasjonen.
- Vi skal arbeide for å redusere sykefraværet. Vi skal ha på plass et rapporteringssystem på ledernivå, og det settes i verk tiltak i de enheter som har sykefravær over måltall for enheten.
- Vi skal gjennomføre lederopplæring av enhetsledergruppen og definere lederopplæring på mellomledernivå.
- Vi skal ta i bruk Smart-teknologi og fortsette digitaliseringen for å effektivisere og få en mer spennende arbeidsdag.
- Vi skal arbeide tverrfaglig i overordnede prosjekt, hensikten er å oppnå bedre tjenester, kjenne hverandre fagområder og utfordre dagnes arbeidsmetodikk.

Bærekraftsfylket

Molde kommune har, sammen med Ålesund og Kristiansund kommuner, en sentral rolle i arbeidet med faglig utvikling og samordning i hele fylket i prosjektet Bærekraftfylket Møre og Romsdal. Prosjektet er initiert av fylkeskommunen som en del av «Møre og Romsdal 2025», et program der offentlig sektor samarbeider for å styrke regionen. Målet med Bærekraftfylket er at satsingen skal bidra til et koordinert og metodisk krafttak for å nå FNs bærekraftmål innen 2030.

Kommuneplanens samfunnsdel 2021–2031 for Molde kommune ble vedtatt i juni 2021. Kommuneplanen har fem ambisiøse og langsiktige utviklingsmål, tre for utvikling av Molde samfunnet og to for utvikling av Molde kommune som organisasjon. Utviklingsmålene skal bidra til at Molde kommune oppfyller både nasjonale forventinger og FNs bærekraftmål.

Smart Molde er et operativt program som skal bidra til at Molde blir et mer bærekraftig samfunn. I samarbeid med næringsliv, akademia, frivilligheten, innbyggere og det offentlige setter vi rammene for

arbeidet framover. Programmet skal ta utgangspunkt i innbyggernes behov, og ta i bruk bærekraftige metoder og løsninger for å gjøre Molde til et bedre sted å leve, bo og arbeide.

I 2023 vil pågående prosjekter innen smart vann, datadreven innovasjon, mobilitet videreføres og videreutvikles. Vi vil også videreføre bruk av traineer som ressurs i kommunens utviklingsarbeid. Vi vil ha økt fokus på sirkulære verdikjeder, og videreutvikle Innbyggerlabben «Innom» til en samhandlingsarena.

Driftsbudsjettet

Driftsinntekter

Kommunens generelle driftsinntekter er det inntektene som kommunestyret skal disponere bruken av i budsjett og økonomiplan.

Driftsinntekter

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
▶ Rammetilskudd	923 352	1 054 560	1 075 856	1 086 484	1 097 479
▶ Inntekts- og formuesskatt	1 120 659	1 078 475	1 078 475	1 078 475	1 078 475
Eiendomsskatt	137 822	140 640	141 253	141 769	142 372
▶ Andre generelle driftsinntekter	68 688	133 330	125 220	100 706	87 626
Sum driftsinntekter	**2 250 521**	**2 407 005**	**2 420 804**	**2 407 434**	**2 405 952**

Rammetilskudd

Rammetilskuddet består av flere ulike tilskudd og omfordelingsordninger. Hovedelementet i rammetilskuddet er innbyggertilskuddet. Alle kommunene får et likt tilskudd per innbygger. I 2023 er innbyggertilskuddet på 28 077 kroner. For Molde kommune utgjør dette 900,1 mill. kroner.

Videre blir dette tilskuddet omfordelt gjennom utgiftsutjevningen. Her får kommunene justert rammetilskuddet etter beregnet utgiftsbehov i egen kommune. Det betyr at kommuner med lavere behov for kommunale tjenester, får et trekk, og kommuner med stort behov for kommunale tjenester, får et tillegg gjennom utgiftsutjevningen. For Molde kommune er anslått utgiftsnivå 1,6 prosent større enn i gjennomsnittskommunen. Vi får som følge av dette økt rammetilskuddet med 32,5 mill. kroner i 2023.

Satsen på innbyggertilskudd blir også redusert etter antall elever som går i private eller statlige skoler. Dette er elever som ikke går i den kommunale grunnskolen, og gir dermed reduserte utgifter for kommunene. Molde kommune har som følge av dette fått 18,9 mill. kroner lavere innbyggertilskudd. Siden det er til dels stor variasjon mellom kommunene, blir det feil å gi et likt trekk per innbygger. Korreksjonsordningen justerer derfor trekket i innbyggertilskuddet, slik at hver kommune blir trukket korrekt beløp. Basert på antall elever i egen kommune, som går i privat eller statlige skoler, skal Molde kommune trekkes 9,7 mill. kroner. Siden vi allerede er trukket 18,9 mill. kroner gjennom redusert innbyggertilskudd, får vi gjennom denne ordningen tilbake 9,2 mill. kroner.

Noen enkeltsaker egner seg ikke til å fordele basert på innbyggertall. Disse blir fordelt etter det vi kaller for særskilt fordeling. Molde kommune har fem saker som blir utbetalt med særskilt fordeling i 2023:

- inndelingstilskudd sammenslåtte kommuner 45,4 mill. kroner
- tilskudd helsestasjon- og skolehelsetjenesten 5,7 mill. kroner
- barnevernsreformen 5,7 mill. kroner
- grunnskoletilskudd per skole 8,8 mill. kroner
- rammetrekk redusert arbeidsgiveravgift -3,3 mill. kroner

Samlet gir dette 62,4 mill. kroner i rammetilskudd etter særskilt fordeling.

Inntektsgarantiordningen skal sikre at ingen kommuner får en for brå nedgang i sine inntekter. Ordningen finansieres med et likt trekk per innbygger innenfor et samlet rammetilskudd. Molde kommune får ikke kompensasjon gjennom denne ordningen, men må bidra til finansieringen av den med 1,3 mill. kroner.

Regionsentertilskuddet er på 5,8 mill. kroner og går til kommuner som har slått seg sammen og som har mer enn 8 000 innbyggere.

Til slutt tildeler Statsforvalteren skjønnstilskudd. Molde kommune får 2,5 mill. kroner i 2023. Dette knytter seg til drift av kommunalt rovviltutvalg, ekstra utgifter til barnevern, skyss av helsepersonell, en generell vurdering av kommunens økonomi og for rollen som regionsenter.

Det er ulikt nivå på den enkelte kommunes skatteinntekter. For at forskjellen ikke skal bli for stor blir 60 prosent av ulikhetene i egne skatteinntekter utjevnet mellom kommune. Dette defineres også som en del av rammetilskuddet, selv om det er knyttet til skatteinntektene. I motsetning til resten av rammetilskuddet, er ikke inntektsutjevningen et fast og kjent beløp bestemt av Stortinget. Det er et anslag og til dels usikkert anslag. For 2023 er det anslått at Molde kommune vil få 43,4 mill. kroner i inntektsutjevning.

Samlet sett ligger det an til at Molde kommune får et rammetilskudd på 1 054,6 mill. kroner i 2023.

Inntekts- og formueskatt

Anslaget på skatteinntekter er det mest usikre når det gjelder kommunenes inntekter i forslag til statsbudsjett. Det er alltid knyttet noe usikkerhet til det samlede, nasjonale skatteanslaget. For det andre er usikkerhet knyttet til folketallsutviklingen fram mot årsskiftet.

Skatteanslaget i forslag til statsbudsjett baserer seg både på nytt anslag for 2022 og videre et anslag for utvikling i skatteinntektene i 2023. For anslaget for 2023 er det lagt til grunn en vekst i økonomien på 1,7 prosent og en arbeidsledighet på samme nivå, blant annet. Ut fra samlet anslag på skatteinntekter bestemmes kommunens andel av inntekts- og formueskatt. Denne andelen kalles det kommunale skattøret og økes fra 10,95 prosent i 2022 til 11,15 prosent i 2023. Målet er at kommunenes skatteinntekter skal komme på 40 prosent av samlede inntekter.

Skatteinntektene per innbygger målt mot landsgjennomsnittet har gått ned for Molde kommune de siste årene. Den var på 91,9 prosent i 2021. Det er denne prosenten som ligger til grunn for anslaget til Molde kommune i statsbudsjettet.

I og med at det her er snakk om anslag, har vi som regel fått noe høyere skatteinntekter enn det som har vært anslått i statsbudsjett og i revidert budsjett de siste årene. Det ligger vi også an til i 2022. Det videreføres derfor et eget påslag på skatteinntektene med 1,6 mill. kroner.

Eiendomsskatt

Kommunestyret bestemmer selv nivået på eiendomsskatten. Dette gjøres gjennom det årlige eiendomsskattevedtaket. De generelle reglene sier at dette vedtaket skal bestemme den generelle promillesatsen og promillesatsen for privat- og fritidsboliger. Den generelle promillesatsen kan maksimalt være på 7 promille. Denne vil gjelde for næringseiendommer, kraftanlegg og oppdrettsanlegg. For privat- og fritidsboliger er den maksimale tillatte promillesatsen 4 promille.

I tillegg til vedtak om promille skal også regler og grunnlag for taksering, bunnfradrag og eventuelle fritak vedtas i det årlige eiendomsskattevedtaket.

I forbindelse med kommunesammenslåingen er det innført særskilte regler for harmonisering av eiendomsskatten i sammenslåtte kommuner. Disse reglene sier at eiendomsskatten skal harmoniseres jevnt fram til 2023. Molde kommunestyre gjorde vedtak om dette i sak PS-53/20. Her ble det lagt opp til at Molde kommune skulle harmonisere begge promillesatsene til 3,6 promille i 2023. Dette innebærer at det ikke er mulig å øke promillesatsen før i 2024. Promillesatsene i 2023 må følge harmoniseringen som allerede er vedtatt, og 2023 blir det første året med harmonisert eiendomsskatt ved at alle eiendommer i kommune får en promillesats på 3,6.

For 2023 er det budsjettert med en inntekt på 140,6 mill. kroner. Det er i dette anslaget lagt til grunn en takstøkning på 3,0 prosent på boliger i 2023. Her bruker vi skatteetatens boligverdi som grunnlag. Videre forventes det at det blir en tilvekst av boliger som blir beskattet for første gang i 2023. Til slutt vil vi få en nedgang på 0,2 mill. kroner årlig fram til og med 2025 knyttet til utfasing av eiendomsskatt på maskiner og utstyr.

Andre generelle driftsinntekter

Havbruksfondet

Stortinget besluttet i 2015 å opprette et havbruksfond. Fiskeridirektoratet har ansvar for utbetalingene. Havbruksfondet fordeler kommunal sektors andel av inntektene fra vekst i oppdrettsnæringen og inntekter fra avgiften på produksjon av laks, ørret og regnbueørret.

Ved fordeling av midlene skal Fiskeridirektoratet legge til grunn klarert lokalitetsbiomasse, slik det går fram av Akvakulturregisteret 1. september hvert år.
Regjeringen foreslår nå å innføre grunnrenteskatt på havbruk fra 1. januar 2023. Forslaget omfatter produksjon av laks, ørret og regnbueørret og innebærer at grunnrenten skattlegges med en effektiv sats på 40 prosent. Skatteinntektene anslås til mellom 3,65 og 3,8 milliarder kroner, og regjeringen legger opp til at halvparten går til kommunesektoren. Innføring av grunnrenteskatt får først effekt for kommunen i 2024.

I budsjettet legges det opp til en utbetaling fra Havbruksfondet med 4,9 mill. kroner i 2023 (dagens ordning), men at utbetalingen fra oppdrett øker i 2024 til anslagsvis 9,8 mill. kroner. Anslaget for 2024

er basert på Molde kommunes relative andel av total biomasse oppdrett, multiplisert med forventet total grunnrenteskatt til kommunesektoren.

Integreringstilskudd

En kommune som tar imot flyktninger, mottar statlig integreringstilskudd som skal gjøre kommunen i stand til å bosette og integrere flyktningene på en god måte. Integreringsperioden er definert til fem år, og kommunen mottar integreringstilskudd i denne perioden. Antall flyktninger innenfor denne femårige perioden avgjør størrelsen på tilskuddet. Satsene for tilskuddet blir bestemt i statsbudsjettet.

Antall flyktninger til Norge og antall bosettinger i Molde kommune har de siste fem årene vært nedadgående. Konflikten i Ukraina nå i 2022 endret denne situasjonen og kommunen har hatt en stor økning i bosettingen i 2022, og prognose på integreringstilskudd er cirka 70 mill. kroner for 2022.

Ut fra situasjonen i Ukraina forventes det at Molde kommune får anmodning fra IMDI (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) om å ta imot et høyt antall flyktninger også i 2023. Usikkerheten gjør det vanskelig å anslå antallet på bosettinger neste år. Ut fra en samlet vurdering legges det til grunn en bosetting av 152 nye flyktninger i 2023. I tillegg kommer det antall flyktninger som per i dag er inne i ovennevnte femårs periode. Dette gir en stor økning i integreringstilskuddet, og samlet for 2023 budsjetteres det med 99,3 mill. kroner i tilskudd.

Økningen i tilskudd blir i all hovedsak svart ut ved at budsjettrammen til flyktningtjenesten justeres, samt at sektor helse og omsorg kompenseres noe for økte helseutgifter. En beregnet andel av integreringstilskuddet går til å finansiere andre tjenester som flyktningene benytter seg av i kommunen. Denne andelen påvirker balanseringen av kommunens øvrige budsjett, for 2023 er denne andelen beregnet til 7 mill. kroner.

Konsesjonsavgift – kraftfondet

Kommunen mottar en konsesjonsavgift knyttet til konsesjoner gitt etter vassdragsreguleringsloven eller industrikonsesjonsloven. Det betyr at kommunen mottar en avgift fra kraftanlegg. Beløpet på avgiften fastsettes av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). For 2023 er beløpet 9,5 mill. kroner. Dette beløpet settes av til bundet fond (kraftfondet).

Konsesjonsavgiftene blir justert hvert femte år (prisjustert). Det er skilt mellom konsesjoner gitt før og etter 1959. Neste justering vil skje i 2024 (konsesjoner gitt etter 1959) og 2025 (konsesjoner gitt før 1959). Det er ikke lagt inn et anslag på økningene i økonomiplanen, men både konsesjonsavgift (inntekt) og avsetning til kraftfondet (utgift) vil bli justert tilsvarende opp i 2024 og 2025.

Naturressursskatt

Naturressursskatt betales av vannkraftverk med påstemplet merkeytelse over 10 000 kVA, til vertskommunen og -fylket. Skatten utgjør 1,1 øre/kWh til kommunen og 0,2 øre/kWh til fylket, beregnet på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene.

Naturressursskatten er en del av kommunens skatteinntekter, men skal budsjetteres på et annet område enn inntekts- og formueskatten. Det budsjetteres med en årlig inntekt på 11,5 mill. kroner i naturressursskatt.

Rentekompensasjon – Husbanken

Kommunen mottar rentekompensasjoner fra Husbanken knyttet til tidligere gjennomførte investeringer. I hovedsak er rentekompensasjonen knyttet til omsorgsboliger og sykehjem, men det er også noe knyttet til skolelokaler. Det budsjetteres med en inntekt på 8,2 mill. kroner i 2022.

Driftsutgifter

Driftsutgifter

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Sentraladministrasjon	100 784	101 530	96 026	97 052	95 542
Oppvekst, kultur og velferd	885 423	981 331	943 072	915 436	899 614
Helse og omsorg	891 518	936 760	917 001	923 438	939 653
Teknisk, plan og miljø	53 715	54 411	43 197	43 097	43 197
Fellesområde og samarbeid som inngår i Molde kommune	-36 087	-40 952	-9 045	-8 852	-8 654
▶ Overføringer til foretak, fellesråd og selskap	296 011	349 824	353 438	350 809	350 882
Sum driftsutgifter	**2 191 364**	**2 382 904**	**2 343 689**	**2 320 980**	**2 320 234**

Det er kommunestyret som disponerer bruken av de generelle driftsinntektene. Det skjer gjennom bevilgning av rammer til sektorer og selskaper. De tre hovedutvalgene skal deretter vedta budsjettrammer til den enkelte enhet innenfor sin sektor. Dette skjer gjennom egne sektorbudsjett som er i tråd med kommunestyrets sektorrammer.

For sentraladministrasjon og de to fellesområdene fellesutgifter og samarbeid som inngår i Molde kommune og inntekter og finans, har kommunedirektøren fordelingsfullmakt. For budsjettområdet overføring til foretak, fellesråd og selskaper er det kommunestyret selv som vedtar de enkelte budsjettrammene.

Budsjettrammene for 2023 er bygd fra gjeldende økonomiplan med de endringer som har kommet i revidert budsjett 2022. Videre er budsjettrammer for 2023 korrigert med den lønns- og prisveksten kommunen har fått kompensert gjennom statsbudsjettet. I statsbudsjettet for 2023 fremgår det at lønns- og prisveksten reelt er høyere enn det kommunene får kompensert. Alle sektorene har dermed reelt fått en reduksjon av handlingsrom som ikke går fram av tabellene. Endringer i oppgaver i forslag til statsbudsjett, er lagt til sektoren som har ansvar for å uføre oppgaven.

Kommunestyret har gjennom 2022 vedtatt flere satsninger. Det er ikke funnet rom for å videre alle disse prioriteringene i budsjett og økonomiplan for 2023–2026. Prioriteringene og nærmere forklaring på den enkelte sektor står omtalt nærmere under tjenesteproduksjon eller kapittelet om prioriteringer.

Om rammetabellene

Ved å trykke på linjene til de ulike sektorene i tabellen over, kommer du inn på rammetabellen til den enkelte sektor. Den enkelte sektors rammetabell er mer detaljert og gir mer inngående informasjon. Alle disse rammetabellene på drift er organisert med årene i økonomiplanen fra venstre mot høyre. Den øverste linjen heter opprinnelig ramme 2022, og er rammen for 2022 som kommunestyret vedtok i november 2021. Alle endringer som har kommet etter dette gjennom budsjettendringer i løpet av 2022, eller prioritering i 2023, kommer fram av linjene under. En varig styrking vil da ligge inne med beløp hvert år, mens en midlertidig styrking bare ligger inne i året det gjelder. En reduksjon av tidligere styrking vil komme fram som en reduksjon, da styrkingen er inkludert i linjen opprinnelig ramme 2022.

Rammetabellene er delt inn i fem kategorier:

1. Opprinnelig ramme 2022
2. Tekniske justeringer
3. Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet
4. Egne prioriteringer
5. Rammetrekk

Der tekniske justeringer inneholder lønns- og prisvekst og endringer uten prioriteringer i seg, slik som flytting av oppgaver fra en sektor til en annen. Egne prioriteringer er de styrkinger og reduksjoner som er lagt inn på den enkelte enhet. Dette er en kombinasjon av det som har ligget inne i tidligere økonomiplaner, tidligere vedtak og kommunedirektørens forslag til prioriteringer. Rammetrekk kan sees på som et effektiviseringskrav til sektoren, sektoren får mindre penger, men det er i utgangspunktet ingen oppgaver som har falt bort. Reduksjon av utgifter skjer ikke av seg selv, alle rammetrekk må derfor følges opp med konkrete tiltak i sektoren. Dette er beskrevet under den enkelte sektor, og følges videre opp i sektorbudsjettene.

Rammetabell for sentraladministrasjonen

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Opprinnelig ramme 2022	**98 106**	**98 106**	**98 106**	**98 106**	**98 106**
Tekniske justeringer	**2 249**	**6 002**	**6 002**	**6 002**	**6 002**
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	**-71**	**-204**	**-282**	**-282**	**-282**
Egne prioriteringer	**500**	**-674**	**-3 000**	**-1 774**	**-3 684**
Insentivordning for tilflyttede studenter (PS-41/22)	400	1 000			
Kommune- og fylkestings og stortingsvalg		1 326		1 226	0
Midler til omstilling i organisasjonen		-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Prosjekt lukking av dokumentarkiv avsluttes					-684
Støtte Ukraina (FSK-33/22)	100				
Rammetrekk		**-1 700**	**-4 800**	**-5 000**	**-4 600**
	100 784	**101 530**	**96 026**	**97 052**	**95 542**

Les mer om driftsbudsjettet under sentraladministrasjonen

Rammetabell for oppvekst, kultur og velferd

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Opprinnelig ramme 2022	**852 139**	**852 139**	**852 139**	**852 139**	**852 139**
Tekniske justeringer	**14 785**	**46 449**	**46 449**	**46 449**	**46 449**
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	**3 999**	**11 838**	**11 388**	**11 388**	**11 388**
Egne prioriteringer	**14 500**	**81 105**	**72 796**	**48 060**	**30 638**
Demografi		641	-183	-931	-6 448
Endring i bosetting av flyktninger	5 400	65 605	55 161	32 423	20 518
Overføring grunnleggende norsk til skoleområde - økt integreringstilskudd		-5 190	-5 190	-5 190	-5 190
Frivillighetens år (PS 40/22)	500				
Ny skole Årølia		4 459	8 918	8 918	8 918
Opplæring grunnleggende norsk		-5 190	-5 190	-5 190	-5 190
Oppstart Mårskrenten barnehage (95/20)	1 600	2 840	2 840	2 840	2 840
Tilskudd private barnehager	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Rammetrekk		**-10 200**	**-39 700**	**-42 600**	**-41 000**
	885 423	**981 331**	**943 072**	**915 436**	**899 614**

Les mer om driftsbudsjettet under oppvekst, kultur og velferd

Rammetabell for helse og omsorg

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Opprinnelig ramme 2022	**871 904**	**871 904**	**871 904**	**871 904**	**871 904**
Tekniske justeringer	**20 428**	**56 606**	**56 606**	**56 606**	**56 606**
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	**-1 714**	**1 716**	**1 516**	**1 516**	**1 516**
Egne prioriteringer	**900**	**18 734**	**29 975**	**40 812**	**57 327**
Demografi		3 956	18 330	29 667	46 182
Endring i bosetting av flyktninger		2 000	1 500	1 000	1 000
Etableringstilskudd fastleger (PS-22/22)	900	300			
Helseplattformen		9 842	-838	-838	-838
Styrking hjemmebaserte tjenester		2 636	10 983	10 983	10 983
Rammetrekk		**-12 200**	**-43 000**	**-47 400**	**-47 700**
	891 518	**936 760**	**917 001**	**923 438**	**939 653**

Les mer om driftsbudsjettet under helse og omsorg

Rammetabell for teknisk, plan og miljø

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Opprinnelig ramme 2022	**53 393**	**53 393**	**53 393**	**53 393**	**53 393**
Tekniske justeringer	**330**	**2 426**	**2 426**	**2 426**	**2 426**
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	**-8**	**-8**	**-38**	**-38**	**-38**
Egne prioriteringer		**0**	**-9 384**	**-9 384**	**-9 384**
Egenfinansiering prosjektleder Byen som regional motor					
Fiberutbygging Midsund			-3 230	-3 230	-3 230
Områdeplan Lundavang		1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Realisering av løsning Kvamkrysset			-3 154	-3 154	-3 154
Økte gebyrinntekter		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Rammetrekk		**-1 400**	**-3 200**	**-3 300**	**-3 200**
Budsjett Totalt	**53 715**	**54 411**	**43 197**	**43 097**	**43 197**

Les mer om driftsbudsjettet under teknisk, plan og miljø

Finansinntekter og finansutgifter

Finansinntekter

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
▶ Renteinntekter	82 999	146 034	148 980	148 683	147 908
Utbytter	13 345	12 300	9 000	9 000	9 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	4 900	4 900	4 900	4 900	4 900
Sum finansinntekter	**101 244**	**163 234**	**162 880**	**162 583**	**161 808**

Renteinntekter

Renteinntekter utgjør 146,0 mill. kroner i 2023. Av dette er 127,4 mill. kroner konserninterne renteinntekter som Molde eiendom KF og Molde vann og avløp KF betaler til Molde kommune. Denne inntektsposten må derfor ses tett opp mot renteutgifter, der vi betaler denne renteinntekten videre til kommunens långivere. Vi har i tillegg renteinntekter på startlån og på beløp stående inne på konsernkontoen (bankkonto).

Utbytter

Regjeringen foreslår å øke den effektive grunnrenteskattesatsen på vannkraft fra 37 prosent til 45 prosent med virkning fra og med inntektsåret 2022. Det er grunn til å forvente at en økt grunnrenteskatt

vil påvirke kraftselskapenes overskudd og utbetaling av utbytte. Istad Kraft AS har de siste årene betalt ut 50 prosent av årets overskudd i utbytte.

Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler

Fra oppstarten i desember 2006, og fram til oktober 2022, har årlig avkastning i gjennomsnitt vært på 3,8 prosent. I budsjettet legges det inn en større forventning til avkastning på 4,6 prosent. Dette tilsvarer 4,9 mill. kroner årlig, og er en videreføring av beløpet som ligger inne i fjorårets budsjett og økonomiplan. Dette er mer enn gjennomsnittlig oppnådd avkastning, som er det som normalt budsjetteres som inntekt på denne posten. Bakgrunnen for dette er at vi har hatt en klar nedgang i 2022, og at markedet historiske sett har korrigert seg inn igjen etter slike hendelser. Spørsmålet nå er om dette skjer også denne gangen, når det skjer, og hvor mye verdiene vil stige.

Finansutgifter

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Renteutgifter	84 397	170 325	177 162	175 981	171 835
Avdrag	53 824	57 120	62 067	61 590	64 225
Sum finansutgifter	**138 221**	**227 445**	**239 229**	**237 571**	**236 060**

Renteutgifter

Renteutgifter utgjør 170,3 mill. kroner. Av dette er 123,7 mill. kroner knyttet til lån i de kommunale foretakene, mens 38,0 mill. kroner er knyttet til lån i Molde kommune. Renteutgifter på startlån inngår også her.

Renteutgiftene øker svært mye i perioden fra 84,4 mill. kroner i 2022 til 170,3 mill. kroner i 2023. Til sammenligning var det i fjorårets budsjett og økonomiplan lagt inn 102,5 mill. kroner i 2023. Rentemarkedet har endret seg totalt i løpet av det siste året, dette fører til vesentlig høyere renteutgifter enn vi trodde for ett år siden. Høsten 2021 var Norge i sluttfasen av en pandemi med svært lave renter, utsiktene var sakte normalisering av økonomien. Høsten 2022 er bildet helt snudd, med høyt aktivitetsnivå og den høyeste inflasjonen som har vært målt i Norge siden 1988. Rentene har gått mye opp i løpet av 2022, og er forventet å fortsette å øke videre inn i 2023.

I tabellen under er det satt opp hvilken gjennomsnittsrente som var lagt til grunn i fjorårets budsjett og økonomiplan, og hvilken gjennomsnittsrente som nå legges til grunn i budsjett og økonomiplan 2023–2026.

Gjennomsnittsrente

Tall i prosent

	2023	2024	2025	2026
Rente i budsjett og økonomiplan 2022-2025	2,07	2,21	2,27	
Rente i budsjett og økonomiplan 2023-2026	**3,48**	**3,41**	**3,33**	**3,24**

Avdrag på lån

Avdragene her viser kun avdragene i Molde kommune. Molde kommune tar også opp lån til de kommunale foretakene og til startlån. Avdragene i foretakene føres som en finansutgift i foretakenes driftsregnskap, og både som en inntekt og utgift i kommunens investeringsregnskap. Mottatte avdrag og betalte avdrag knyttet til Husbanken føres også i investeringsregnskapet og inngår derfor ikke her.

Reelt sett blir Molde kommune belastet med egne avdrag og avdrag til formålsbygg i Molde eiendom KF. Avdrag til formålsbygg blir dekt gjennom en overføring til Molde eiendom KF. Legges avdragene som ligger her til, vil avdragene som skal dekkes av Molde kommune øke fra 136,0 mill. kroner i 2022, til 144,0 mill. kroner i 2023. I 2026 vil avdragsbelastningen øke til 161,0 mill. kroner. En økning på 25,0 mill. kroner siden 2022.

Økning i finansutgifter, både renter og avdrag må finansieres gjennom endring i tjenesteproduksjonen.

Avsetning og bruk av fond

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Overføring til investering	-10 000				
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-7 665	-8 214	-9 466	-9 466	-9 466
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-2 715	48 324	8 700	-2 000	-2 000
Dekning av tidligere års merforbruk					
Sum bruk/avsetning av fond	**-20 380**	**40 110**	**-766**	**-11 466**	**-11 466**

Avsetning og bruk av bundne fond

Kraftfondet

Kommunens inntekter fra konsesjonsavgiften avsettes i sin helhet til kraftfondet. Kraftfondet gir tilskudd til tiltak som kan fremme næringslivet og trygge bosettingen i tidligere Nesset kommune. Det er kommunedelsutvalget for Nesset som etter søknad deler ut midlene.

Overføring til investering

Vi har tidligere budsjettert med en overføring på 10,0 mill. kroner fra drift til investering årlig. Dette skulle sikre at ubundet investeringsfond ikke blir redusert med det årlige egenkapitaltilskuddet til pensjonskassen. Med store utfordringer knyttet til budsjettbalansen for 2023–2026, er denne overføring tatt ut. Det vil medføre at ubundet investeringsfond blir redusert. Om ubundet investeringsfond blir for lavt, må kommunen, i tråd med finansreglementet, selge seg ned i aksjer og obligasjoner (finansielle omløpsmidler). Dette vil igjen gi reduserte inntekter. For å motvirke dette er det budsjettert med at deler av salgsinntektene fra tomter i investeringsbudsjettet, settes av til ubundne investeringsfond.

Avsetning og bruk av ubundne fond

Næringsfondet

Det avsettes 2,0 mill. kroner årlig til næringsfond for marin og maritim sektor. Fondet gir støtte til gründere og oppstartsbedrifter innenfor marin og maritim sektor. Opprettelse av og avsetning til fondet er vedtatt av kommunestyret og er derfor et ubundet fond, da kommunestyret ikke kan binde seg selv. Dersom kommunen får et regnskapsmessig merforbruk, vil det ikke bli avsatt til fondet.

Disposisjonsfondet

I perioden er det budsjettert med bruk av 50,3 mill. kroner i 2023 og 10,7 mill. kroner i 2024.

Ved inngangen av 2022 sto det 229,6 mill. kroner på disposisjonsfondet, om resultatet i 2022 blir som økonomirapporten per 31. august 2022 vil det stå igjen 109,9 mill. kroner ved utgangen av året. Med en budsjettert bruk på 50,3 mill. kroner av disposisjonsfondet i 2023 vil det bare gjenstå 59,6 mill. kroner på fondet ved utgangen av 2023.

Driftsbudsjettet

Driftsinntekter

Driftsutgifter

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Driftsinntekter	2 250 521	2 407 005	2 420 804	2 407 434	2 405 952
Driftsutgifter	2 193 165	2 382 904	2 343 689	2 320 980	2 320 234
Finansinntekter	101 244	163 234	162 880	162 583	161 808
Finansutgifter	138 221	227 445	239 229	237 571	236 060
Avsetning og bruk av fond	20 380	-40 110	766	11 466	11 466
	0	**0**	**0**	**0**	**0**

Driftsinntekter

Kommunens generelle driftsinntekter er det inntektene som kommunestyret skal disponere bruken av i budsjett og økonomiplan.

Driftsinntekter

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
▶ Rammetilskudd	923 352	1 054 560	1 075 856	1 086 484	1 097 479
▶ Inntekts- og formuesskatt	1 120 659	1 078 475	1 078 475	1 078 475	1 078 475
Eiendomsskatt	137 822	140 640	141 253	141 769	142 372
▶ Andre generelle driftsinntekter	68 688	133 330	125 220	100 706	87 626
Sum driftsinntekter	**2 250 521**	**2 407 005**	**2 420 804**	**2 407 434**	**2 405 952**

Rammetilskudd

Rammetilskuddet består av flere ulike tilskudd og omfordelingsordninger. Hovedelementet i rammetilskuddet er innbyggertilskuddet. Alle kommunene får et likt tilskudd per innbygger. I 2023 er

innbyggertilskuddet på 28 077 kroner. For Molde kommune utgjør dette 900,1 mill. kroner.

Videre blir dette tilskuddet omfordelt gjennom utgiftsutjevningen. Her får kommunene justert rammetilskuddet etter beregnet utgiftsbehov i egen kommune. Det betyr at kommuner med lavere behov for kommunale tjenester, får et trekk, og kommuner med stort behov for kommunale tjenester, får et tillegg gjennom utgiftsutjevningen. For Molde kommune er anslått utgiftsnivå 1,6 prosent større enn i gjennomsnittskommunen. Vi får som følge av dette økt rammetilskuddet med 32,5 mill. kroner i 2023.

Satsen på innbyggertilskudd blir også redusert etter antall elever som går i private eller statlige skoler. Dette er elever som ikke går i den kommunale grunnskolen, og gir dermed reduserte utgifter for kommunene. Molde kommune har som følge av dette fått 18,9 mill. kroner lavere innbyggertilskudd. Siden det er til dels stor variasjon mellom kommunene, blir det feil å gi et likt trekk per innbygger. Korreksjonsordningen justerer derfor trekket i innbyggertilskuddet, slik at hver kommune blir trukket korrekt beløp. Basert på antall elever i egen kommune, som går i privat eller statlige skoler, skal Molde kommune trekkes 9,7 mill. kroner. Siden vi allerede er trukket 18,9 mill. kroner gjennom redusert innbyggertilskudd, får vi gjennom denne ordningen tilbake 9,2 mill. kroner.

Noen enkeltsaker egner seg ikke til å fordele basert på innbyggertall. Disse blir fordelt etter det vi kaller for særskilt fordeling. Molde kommune har fem saker som blir utbetalt med særskilt fordeling i 2023:

- inndelingstilskudd sammenslåtte kommuner 45,4 mill. kroner
- tilskudd helsestasjon- og skolehelsetjenesten 5,7 mill. kroner
- barnevernsreformen 5,7 mill. kroner
- grunnskoletilskudd per skole 8,8 mill. kroner
- rammetrekk redusert arbeidsgiveravgift -3,3 mill. kroner

Samlet gir dette 62,4 mill. kroner i rammetilskudd etter særskilt fordeling.

Inntektsgarantiordningen skal sikre at ingen kommuner får en for brå nedgang i sine inntekter. Ordningen finansieres med et likt trekk per innbygger innenfor et samlet rammetilskudd. Molde kommune får ikke kompensasjon gjennom denne ordningen, men må bidra til finansieringen av den med 1,3 mill. kroner.

Regionsentertilskuddet er på 5,8 mill. kroner og går til kommuner som har slått seg sammen og som har mer enn 8 000 innbyggere.

Til slutt tildeler Statsforvalteren skjønnstilskudd. Molde kommune får 2,5 mill. kroner i 2023. Dette knytter seg til drift av kommunalt rovviltutvalg, ekstra utgifter til barnevern, skyss av helsepersonell, en generell vurdering av kommunens økonomi og for rollen som regionsenter.

Det er ulikt nivå på den enkelte kommunes skatteinntekter. For at forskjellen ikke skal bli for stor blir 60 prosent av ulikhetene i egne skatteinntekter utjevnet mellom kommune. Dette defineres også som en del av rammetilskuddet, selv om det er knyttet til skatteinntektene. I motsetning til resten av rammetilskuddet, er ikke inntektsutjevningen et fast og kjent beløp bestemt av Stortinget. Det er et anslag og til dels usikkert anslag. For 2023 er det anslått at Molde kommune vil få 43,4 mill. kroner i inntektsutjevning.

Samlet sett ligger det an til at Molde kommune får et rammetilskudd på 1 054,6 mill. kroner i 2023.

Inntekts- og formueskatt

Anslaget på skatteinntekter er det mest usikre når det gjelder kommunenes inntekter i forslag til statsbudsjett. Det er alltid knyttet noe usikkerhet til det samlede, nasjonale skatteanslaget. For det andre er usikkerhet knyttet til folketallsutviklingen fram mot årsskiftet.

Skatteanslaget i forslag til statsbudsjett baserer seg både på nytt anslag for 2022 og videre et anslag for utvikling i skatteinntektene i 2023. For anslaget for 2023 er det lagt til grunn en vekst i økonomien på 1,7 prosent og en arbeidsledighet på samme nivå, blant annet. Ut fra samlet anslag på skatteinntekter bestemmes kommunens andel av inntekts- og formueskatt. Denne andelen kalles det kommunale skattøret og økes fra 10,95 prosent i 2022 til 11,15 prosent i 2023. Målet er at kommunenes skatteinntekter skal komme på 40 prosent av samlede inntekter.

Skatteinntektene per innbygger målt mot landsgjennomsnittet har gått ned for Molde kommune de siste årene. Den var på 91,9 prosent i 2021. Det er denne prosenten som ligger til grunn for anslaget til Molde kommune i statsbudsjettet.

I og med at det her er snakk om anslag, har vi som regel fått noe høyere skatteinntekter enn det som har vært anslått i statsbudsjett og i revidert budsjett de siste årene. Det ligger vi også an til i 2022. Det videreføres derfor et eget påslag på skatteinntektene med 1,6 mill. kroner.

Eiendomsskatt

Kommunestyret bestemmer selv nivået på eiendomsskatten. Dette gjøres gjennom det årlige eiendomsskattevedtaket. De generelle reglene sier at dette vedtaket skal bestemme den generelle promillesatsen og promillesatsen for privat- og fritidsboliger. Den generelle promillesatsen kan maksimalt være på 7 promille. Denne vil gjelde for næringseiendommer, kraftanlegg og oppdrettsanlegg. For privat- og fritidsboliger er den maksimale tillatte promillesatsen 4 promille.

I tillegg til vedtak om promille skal også regler og grunnlag for taksering, bunnfradrag og eventuelle fritak vedtas i det årlige eiendomsskattevedtaket.

I forbindelse med kommunesammenslåingen er det innført særskilte regler for harmonisering av eiendomsskatten i sammenslåtte kommuner. Disse reglene sier at eiendomsskatten skal harmoniseres jevnt fram til 2023. Molde kommunestyre gjorde vedtak om dette i sak PS-53/20. Her ble det lagt opp til at Molde kommune skulle harmonisere begge promillesatsene til 3,6 promille i 2023. Dette innebærer at det ikke er mulig å øke promillesatsen før i 2024. Promillesatsene i 2023 må følge harmoniseringen som allerede er vedtatt, og 2023 blir det første året med harmonisert eiendomsskatt ved at alle eiendommer i kommune får en promillesats på 3,6.

For 2023 er det budsjettert med en inntekt på 140,6 mill. kroner. Det er i dette anslaget lagt til grunn en takstøkning på 3,0 prosent på boliger i 2023. Her bruker vi skatteetatens boligverdi som grunnlag. Videre forventes det at det blir en tilvekst av boliger som blir beskattet for første gang i 2023. Til slutt vil vi få en nedgang på 0,2 mill. kroner årlig fram til og med 2025 knyttet til utfasing av eiendomsskatt på maskiner og utstyr.

Andre generelle driftsinntekter

Havbruksfondet

Stortinget besluttet i 2015 å opprette et havbruksfond. Fiskeridirektoratet har ansvar for utbetalingene. Havbruksfondet fordeler kommunal sektors andel av inntektene fra vekst i oppdrettsnæringen og inntekter fra avgiften på produksjon av laks, ørret og regnbueørret.

Ved fordeling av midlene skal Fiskeridirektoratet legge til grunn klarert lokalitetsbiomasse, slik det går fram av Akvakulturregisteret 1. september hvert år.
Regjeringen foreslår nå å innføre grunnrenteskatt på havbruk fra 1. januar 2023. Forslaget omfatter produksjon av laks, ørret og regnbueørret og innebærer at grunnrenten skattlegges med en effektiv sats på 40 prosent. Skatteinntektene anslås til mellom 3,65 og 3,8 milliarder kroner, og regjeringen legger opp til at halvparten går til kommunesektoren. Innføring av grunnrenteskatt får først effekt for kommunen i 2024.

I budsjettet legges det opp til en utbetaling fra Havbruksfondet med 4,9 mill. kroner i 2023 (dagens ordning), men at utbetalingen fra oppdrett øker i 2024 til anslagsvis 9,8 mill. kroner. Anslaget for 2024 er basert på Molde kommunes relative andel av total biomasse oppdrett, multiplisert med forventet total grunnrenteskatt til kommunesektoren.

Integreringstilskudd

En kommune som tar imot flyktninger, mottar statlig integreringstilskudd som skal gjøre kommunen i stand til å bosette og integrere flyktningene på en god måte. Integreringsperioden er definert til fem år, og kommunen mottar integreringstilskudd i denne perioden. Antall flyktninger innenfor denne femårige perioden avgjør størrelsen på tilskuddet. Satsene for tilskuddet blir bestemt i statsbudsjettet.

Antall flyktninger til Norge og antall bosettinger i Molde kommune har de siste fem årene vært nedadgående. Konflikten i Ukraina nå i 2022 endret denne situasjonen og kommunen har hatt en stor økning i bosettingen i 2022, og prognose på integreringstilskudd er cirka 70 mill. kroner for 2022.

Ut fra situasjonen i Ukraina forventes det at Molde kommune får anmodning fra IMDI (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) om å ta imot et høyt antall flyktninger også i 2023. Usikkerheten gjør det vanskelig å anslå antallet på bosettinger neste år. Ut fra en samlet vurdering legges det til grunn en bosetting av 152 nye flyktninger i 2023. I tillegg kommer det antall flyktninger som per i dag er inne i ovennevnte femårs periode. Dette gir en stor økning i integreringstilskuddet, og samlet for 2023 budsjetteres det med 99,3 mill. kroner i tilskudd.

Økningen i tilskudd blir i all hovedsak svart ut ved at budsjettrammen til flyktningtjenesten justeres, samt at sektor helse og omsorg kompenseres noe for økte helseutgifter. En beregnet andel av integreringstilskuddet går til å finansiere andre tjenester som flyktningene benytter seg av i kommunen. Denne andelen påvirker balanseringen av kommunens øvrige budsjett, for 2023 er denne andelen beregnet til 7 mill. kroner.

Konsesjonsavgift – kraftfondet

Kommunen mottar en konsesjonsavgift knyttet til konsesjoner gitt etter vassdragsreguleringsloven eller industrikonsesjonsloven. Det betyr at kommunen mottar en avgift fra kraftanlegg. Beløpet på avgiften fastsettes av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). For 2023 er beløpet 9,5 mill. kroner. Dette beløpet settes av til bundet fond (kraftfondet).

Konsesjonsavgiftene blir justert hvert femte år (prisjustert). Det er skilt mellom konsesjoner gitt før og etter 1959. Neste justering vil skje i 2024 (konsesjoner gitt etter 1959) og 2025 (konsesjoner gitt før 1959). Det er ikke lagt inn et anslag på økningene i økonomiplanen, men både konsesjonsavgift (inntekt) og avsetning til kraftfondet (utgift) vil bli justert tilsvarende opp i 2024 og 2025.

Naturressursskatt

Naturressursskatt betales av vannkraftverk med påstemplet merkeytelse over 10 000 kVA, til vertskommunen og -fylket. Skatten utgjør 1,1 øre/kWh til kommunen og 0,2 øre/kWh til fylket, beregnet på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene.

Naturressursskatten er en del av kommunens skatteinntekter, men skal budsjetteres på et annet område enn inntekts- og formueskatten. Det budsjetteres med en årlig inntekt på 11,5 mill. kroner i naturressursskatt.

Rentekompensasjon – Husbanken

Kommunen mottar rentekompensasjoner fra Husbanken knyttet til tidligere gjennomførte investeringer. I hovedsak er rentekompensasjonen knyttet til omsorgsboliger og sykehjem, men det er også noe knyttet til skolelokaler. Det budsjetteres med en inntekt på 8,2 mill. kroner i 2022.

Driftsutgifter

Driftsutgifter

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Sentraladministrasjon	100 784	101 530	96 026	97 052	95 542
Oppvekst, kultur og velferd	885 423	981 331	943 072	915 436	899 614
Helse og omsorg	891 518	936 760	917 001	923 438	939 653
Teknisk, plan og miljø	53 715	54 411	43 197	43 097	43 197
Fellesområde og samarbeid som inngår i Molde kommune	-36 087	-40 952	-9 045	-8 852	-8 654
▶ Overføringer til foretak, fellesråd og selskap	296 011	349 824	353 438	350 809	350 882
Sum driftsutgifter	**2 191 364**	**2 382 904**	**2 343 689**	**2 320 980**	**2 320 234**

Det er kommunestyret som disponerer bruken av de generelle driftsinntektene. Det skjer gjennom bevilgning av rammer til sektorer og selskaper. De tre hovedutvalgene skal deretter vedta budsjettrammer til den enkelte enhet innenfor sin sektor. Dette skjer gjennom egne sektorbudsjett som er i tråd med kommunestyrets sektorrammer.

For sentraladministrasjon og de to fellesområdene fellesutgifter og samarbeid som inngår i Molde kommune og inntekter og finans, har kommunedirektøren fordelingsfullmakt. For budsjettområdet overføring til foretak, fellesråd og selskaper er det kommunestyret selv som vedtar de enkelte budsjettrammene.

Budsjettrammene for 2023 er bygd fra gjeldende økonomiplan med de endringer som har kommet i revidert budsjett 2022. Videre er budsjettrammer for 2023 korrigert med den lønns- og prisveksten kommunen har fått kompensert gjennom statsbudsjettet. I statsbudsjettet for 2023 fremgår det at lønns- og prisveksten reelt er høyere enn det kommunene får kompensert. Alle sektorene har dermed reelt fått en reduksjon av handlingsrom som ikke går fram av tabellene. Endringer i oppgaver i forslag til statsbudsjett, er lagt til sektoren som har ansvar for å uføre oppgaven.

Kommunestyret har gjennom 2022 vedtatt flere satsninger. Det er ikke funnet rom for å videre alle disse prioriteringene i budsjett og økonomiplan for 2023–2026. Prioriteringene og nærmere forklaring på den enkelte sektor står omtalt nærmere under tjenesteproduksjon eller kapittelet om prioriteringer.

Om rammetabellene

Ved å trykke på linjene til de ulike sektorene i tabellen over, kommer du inn på rammetabellen til den enkelte sektor. Den enkelte sektors rammetabell er mer detaljert og gir mer inngående informasjon. Alle disse rammetabellene på drift er organisert med årene i økonomiplanen fra venstre mot høyre. Den øverste linjen heter opprinnelig ramme 2022, og er rammen for 2022 som kommunestyret vedtok i november 2021. Alle endringer som har kommet etter dette gjennom budsjettendringer i løpet av 2022, eller prioritering i 2023, kommer fram av linjene under. En varig styrking vil da ligge inne med beløp

hvert år, mens en midlertidig styrking bare ligger inne i året det gjelder. En reduksjon av tidligere styrking vil komme fram som en reduksjon, da styrkingen er inkludert i linjen opprinnelig ramme 2022.

Rammetabellene er delt inn i fem kategorier:

1. Opprinnelig ramme 2022
2. Tekniske justeringer
3. Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet
4. Egne prioriteringer
5. Rammetrekk

Der tekniske justeringer inneholder lønns- og prisvekst og endringer uten prioriteringer i seg, slik som flytting av oppgaver fra en sektor til en annen. Egne prioriteringer er de styrkinger og reduksjoner som er lagt inn på den enkelte enhet. Dette er en kombinasjon av det som har ligget inne i tidligere økonomiplaner, tidligere vedtak og kommunedirektørens forslag til prioriteringer. Rammetrekk kan sees på som et effektiviseringskrav til sektoren, sektoren får mindre penger, men det er i utgangspunktet ingen oppgaver som har falt bort. Reduksjon av utgifter skjer ikke av seg selv, alle rammetrekk må derfor følges opp med konkrete tiltak i sektoren. Dette er beskrevet under den enkelte sektor, og følges videre opp i sektorbudsjettene.

Rammetabell for sentraladministrasjonen

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Opprinnelig ramme 2022	**98 106**	**98 106**	**98 106**	**98 106**	**98 106**
Tekniske justeringer	**2 249**	**6 002**	**6 002**	**6 002**	**6 002**
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	**-71**	**-204**	**-282**	**-282**	**-282**
Egne prioriteringer	**500**	**-674**	**-3 000**	**-1 774**	**-3 684**
Insentivordning for tilflyttede studenter (PS-41/22)	400	1 000			
Kommune- og fylkestings og stortingsvalg		1 326		1 226	0
Midler til omstilling i organisasjonen		-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Prosjekt lukking av dokumentarkiv avsluttes					-684
Støtte Ukraina (FSK-33/22)	100				
Rammetrekk		**-1 700**	**-4 800**	**-5 000**	**-4 600**
	100 784	**101 530**	**96 026**	**97 052**	**95 542**

Les mer om driftsbudsjettet under sentraladministrasjonen

Rammetabell for oppvekst, kultur og velferd

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Opprinnelig ramme 2022	**852 139**	**852 139**	**852 139**	**852 139**	**852 139**
Tekniske justeringer	**14 785**	**46 449**	**46 449**	**46 449**	**46 449**
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	**3 999**	**11 838**	**11 388**	**11 388**	**11 388**
Egne prioriteringer	**14 500**	**81 105**	**72 796**	**48 060**	**30 638**
Demografi		641	-183	-931	-6 448
Endring i bosetting av flyktninger	5 400	65 605	55 161	32 423	20 518
Overføring grunnleggende norsk til skoleområde - økt integreringstilskudd		-5 190	-5 190	-5 190	-5 190
Frivillighetens år (PS 40/22)	500				
Ny skole Årølia		4 459	8 918	8 918	8 918
Opplæring grunnleggende norsk		-5 190	-5 190	-5 190	-5 190
Oppstart Mårskrenten barnehage (95/20)	1 600	2 840	2 840	2 840	2 840
Tilskudd private barnehager	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Rammetrekk		**-10 200**	**-39 700**	**-42 600**	**-41 000**
	885 423	**981 331**	**943 072**	**915 436**	**899 614**

Les mer om driftsbudsjettet under oppvekst, kultur og velferd

Rammetabell for helse og omsorg

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Opprinnelig ramme 2022	**871 904**	**871 904**	**871 904**	**871 904**	**871 904**
Tekniske justeringer	**20 428**	**56 606**	**56 606**	**56 606**	**56 606**
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	**-1 714**	**1 716**	**1 516**	**1 516**	**1 516**
Egne prioriteringer	**900**	**18 734**	**29 975**	**40 812**	**57 327**
Demografi		3 956	18 330	29 667	46 182
Endring i bosetting av flyktninger		2 000	1 500	1 000	1 000
Etableringstilskudd fastleger (PS-22/22)	900	300			
Helseplattformen		9 842	-838	-838	-838
Styrking hjemmebaserte tjenester		2 636	10 983	10 983	10 983
Rammetrekk		**-12 200**	**-43 000**	**-47 400**	**-47 700**
	891 518	**936 760**	**917 001**	**923 438**	**939 653**

Les mer om driftsbudsjettet under helse og omsorg

Rammetabell for teknisk, plan og miljø

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Opprinnelig ramme 2022	**53 393**	**53 393**	**53 393**	**53 393**	**53 393**
Tekniske justeringer	**330**	**2 426**	**2 426**	**2 426**	**2 426**
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	**-8**	**-8**	**-38**	**-38**	**-38**
Egne prioriteringer		**0**	**-9 384**	**-9 384**	**-9 384**
Egenfinansiering prosjektleder Byen som regional motor					
Fiberutbygging Midsund			-3 230	-3 230	-3 230
Områdeplan Lundavang		1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Realisering av løsning Kvamkrysset			-3 154	-3 154	-3 154
Økte gebyrinntekter		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Rammetrekk		**-1 400**	**-3 200**	**-3 300**	**-3 200**
Budsjett Totalt	**53 715**	**54 411**	**43 197**	**43 097**	**43 197**

Les mer om driftsbudsjettet under teknisk, plan og miljø

Finansinntekter og finansutgifter

Finansinntekter

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
▶ Renteinntekter	82 999	146 034	148 980	148 683	147 908
Utbytter	13 345	12 300	9 000	9 000	9 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	4 900	4 900	4 900	4 900	4 900
Sum finansinntekter	**101 244**	**163 234**	**162 880**	**162 583**	**161 808**

Renteinntekter

Renteinntekter utgjør 146,0 mill. kroner i 2023. Av dette er 127,4 mill. kroner konserninterne renteinntekter som Molde eiendom KF og Molde vann og avløp KF betaler til Molde kommune. Denne inntektsposten må derfor ses tett opp mot renteutgifter, der vi betaler denne renteinntekten videre til kommunens långivere. Vi har i tillegg renteinntekter på startlån og på beløp stående inne på konsernkontoen (bankkonto).

Utbytter

Regjeringen foreslår å øke den effektive grunnrenteskattesatsen på vannkraft fra 37 prosent til 45 prosent med virkning fra og med inntektsåret 2022. Det er grunn til å forvente at en økt grunnrenteskatt vil påvirke kraftselskapenes overskudd og utbetaling av utbytte. Istad Kraft AS har de siste årene betalt ut 50 prosent av årets overskudd i utbytte.

Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler

Fra oppstarten i desember 2006, og fram til oktober 2022, har årlig avkastning i gjennomsnitt vært på 3,8 prosent. I budsjettet legges det inn en større forventning til avkastning på 4,6 prosent. Dette tilsvarer 4,9 mill. kroner årlig, og er en videreføring av beløpet som ligger inne i fjorårets budsjett og økonomiplan. Dette er mer enn gjennomsnittlig oppnådd avkastning, som er det som normalt budsjetteres som inntekt på denne posten. Bakgrunnen for dette er at vi har hatt en klar nedgang i 2022, og at markedet historiske sett har korrigert seg inn igjen etter slike hendelser. Spørsmålet nå er om dette skjer også denne gangen, når det skjer, og hvor mye verdiene vil stige.

Finansutgifter

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Renteutgifter	84 397	170 325	177 162	175 981	171 835
Avdrag	53 824	57 120	62 067	61 590	64 225
Sum finansutgifter	**138 221**	**227 445**	**239 229**	**237 571**	**236 060**

Renteutgifter

Renteutgifter utgjør 170,3 mill. kroner. Av dette er 123,7 mill. kroner knyttet til lån i de kommunale foretakene, mens 38,0 mill. kroner er knyttet til lån i Molde kommune. Renteutgifter på startlån inngår også her.

Renteutgiftene øker svært mye i perioden fra 84,4 mill. kroner i 2022 til 170,3 mill. kroner i 2023. Til sammenligning var det i fjorårets budsjett og økonomiplan lagt inn 102,5 mill. kroner i 2023. Rentemarkedet har endret seg totalt i løpet av det siste året, dette fører til vesentlig høyere renteutgifter enn vi trodde for ett år siden. Høsten 2021 var Norge i sluttfasen av en pandemi med svært lave renter, utsiktene var sakte normalisering av økonomien. Høsten 2022 er bildet helt snudd, med høyt aktivitetsnivå og den høyeste inflasjonen som har vært målt i Norge siden 1988. Rentene har gått mye opp i løpet av 2022, og er forventet å fortsette å øke videre inn i 2023.

I tabellen under er det satt opp hvilken gjennomsnittsrente som var lagt til grunn i fjorårets budsjett og økonomiplan, og hvilken gjennomsnittsrente som nå legges til grunn i budsjett og økonomiplan 2023–2026.

Gjennomsnittsrente

Tall i prosent

	2023	2024	2025	2026
Rente i budsjett og økonomiplan 2022-2025	2,07	2,21	2,27	
Rente i budsjett og økonomiplan 2023-2026	**3,48**	**3,41**	**3,33**	**3,24**

Avdrag på lån

Avdragene her viser kun avdragene i Molde kommune. Molde kommune tar også opp lån til de kommunale foretakene og til startlån. Avdragene i foretakene føres som en finansutgift i foretakenes driftsregnskap, og både som en inntekt og utgift i kommunens investeringsregnskap. Mottatte avdrag og betalte avdrag knyttet til Husbanken føres også i investeringsregnskapet og inngår derfor ikke her.

Reelt sett blir Molde kommune belastet med egne avdrag og avdrag til formålsbygg i Molde eiendom KF. Avdrag til formålsbygg blir dekt gjennom en overføring til Molde eiendom KF. Legges avdragene som ligger her til, vil avdragene som skal dekkes av Molde kommune øke fra 136,0 mill. kroner i 2022, til 144,0 mill. kroner i 2023. I 2026 vil avdragsbelastningen øke til 161,0 mill. kroner. En økning på 25,0 mill. kroner siden 2022.

Økning i finansutgifter, både renter og avdrag må finansieres gjennom endring i tjenesteproduksjonen.

Avsetning og bruk av fond

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Overføring til investering	-10 000				
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-7 665	-8 214	-9 466	-9 466	-9 466
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-2 715	48 324	8 700	-2 000	-2 000
Dekning av tidligere års merforbruk					
Sum bruk/avsetning av fond	**-20 380**	**40 110**	**-766**	**-11 466**	**-11 466**

Avsetning og bruk av bundne fond

Kraftfondet

Kommunens inntekter fra konsesjonsavgiften avsettes i sin helhet til kraftfondet. Kraftfondet gir tilskudd til tiltak som kan fremme næringslivet og trygge bosettingen i tidligere Nesset kommune. Det er kommunedelsutvalget for Nesset som etter søknad deler ut midlene.

Overføring til investering

Vi har tidligere budsjettert med en overføring på 10,0 mill. kroner fra drift til investering årlig. Dette skulle sikre at ubundet investeringsfond ikke blir redusert med det årlige egenkapitaltilskuddet til pensjonskassen. Med store utfordringer knyttet til budsjettbalansen for 2023–2026, er denne overføring tatt ut. Det vil medføre at ubundet investeringsfond blir redusert. Om ubundet investeringsfond blir for lavt, må kommunen, i tråd med finansreglementet, selge seg ned i aksjer og obligasjoner (finansielle omløpsmidler). Dette vil igjen gi reduserte inntekter. For å motvirke dette er det budsjettert med at deler av salgsinntektene fra tomter i investeringsbudsjettet, settes av til ubundne investeringsfond.

Avsetning og bruk av ubundne fond

Næringsfondet

Det avsettes 2,0 mill. kroner årlig til næringsfond for marin og maritim sektor. Fondet gir støtte til gründere og oppstartsbedrifter innenfor marin og maritim sektor. Opprettelse av og avsetning til fondet er vedtatt av kommunestyret og er derfor et ubundet fond, da kommunestyret ikke kan binde seg selv. Dersom kommunen får et regnskapsmessig merforbruk, vil det ikke bli avsatt til fondet.

Disposisjonsfondet

I perioden er det budsjettert med bruk av 50,3 mill. kroner i 2023 og 10,7 mill. kroner i 2024.

Ved inngangen av 2022 sto det 229,6 mill. kroner på disposisjonsfondet, om resultatet i 2022 blir som økonomirapporten per 31. august 2022 vil det stå igjen 109,9 mill. kroner ved utgangen av året. Med en

budsjettert bruk på 50,3 mill. kroner av disposisjonsfondet i 2023 vil det bare gjenstå 59,6 mill. kroner på fondet ved utgangen av 2023.

Investeringsbudsjettet

Forutsetninger og konsekvenser

Utvikling netto lånegjeld

Hele 1 000

	2023	2024	2025	2026
IB netto lånegjeld	3 884 613	4 062 087	4 049 858	3 970 313
Låneopptak	337 601	158 987	93 219	111 220
Avdrag	-160 127	-171 216	-172 763	-177 715
UB netto lånegjeld	**4 062 087**	**4 049 858**	**3 970 313**	**3 903 818**

Tabellen er oppdatert med kommunestyret vedtak PS 99/22.

Som tabellen over viser øker avdragene i perioden, mens låneopptaket blir redusert. Salg av bolig og næringstomter utgjør en vesentlig del av finansieringen på investering. I 2023 budsjetteres det med salg og tilskudd på til sammen 136,8 mill. kroner. I dette ligger det også en risiko, dersom kommunen får solgt færre tomter enn forutsatt vil kommunen måtte ta opp mer i lån for å kunne gjennomføre planlagte investeringer.

Av de 330,2 mill. kroner i låneopptak i 2023 er 236 mill. budsjettert på fem store prosjekter: Årølia skole, Helseplattformen, Sjøfronten 2, Lillekollen barnehage og boligfelt Kringstad. Av disse er det bare boligfelt på Kringstad som starter opp i 2022, de andre avsluttes.

Finansutgifter

De fleste investeringer kommunen gjennomfører, finansieres i stor grad med låneopptak. Lånene må betales tilbake med renter, og belaster driftsbudsjettet med renter og avdrag. Investeringsnivået de siste årene, kombinert med et økende rentenivå fører til at avdrag og renteutgifter øker betydelig.

Molde kommune tar også opp lån til Molde vann og avløp KF og Molde eiendom KF, og låner ut videre til disse foretakene. Renter og avdrag i Molde vann og avløp KF blir finansiert over gebyrinntektene, mens renter og avdrag knyttet til utleieboliger i all hovedsak blir finansiert av husleieinntekter. Det Molde kommune må dekkes i sitt budsjett er derfor renter og avdrag i Molde kommune, og formålsdelen i Molde eiendom KF. Renter og avdrag i formålsdelen i Molde eiendom KF, kommer fram i Molde kommunes budsjett som en overføring til Molde eiendom KF.

Belastning finansutgifter i kommunens budsjett

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Renteutgifter i Molde kommune	84 397	170 325	177 162	175 981	171 835
Konserninterne renteutgifter dekt av husleie og selvkostgebyrer	-30 212	-42 105	-43 997	-46 127	-48 292
Renteutgifter dekt av mottakere av startlån	-5 690	-14 966	-16 295	-17 443	-18 400
Andre renteinntekter	-4 600	-3 680	-3 610	-3 530	-3 440
Renteutgifter som må dekkes av kommunens driftsinntekter	**43 895**	**109 574**	**113 260**	**108 881**	**101 703**
Avdrag Molde kommune	53 824	57 120	62 067	61 590	64 225
Avdrag formålsbygg Molde eiendom KF (bevilget gjennom overføring til MEKF)	82 224	86 850	92 960	94 760	96 784
Sum avdrag	**136 048**	**143 970**	**155 027**	**156 350**	**161 009**
Sum belastning finansutgifter i Molde kommune	**179 943**	**253 544**	**268 287**	**265 231**	**262 712**
Årlig endring		73 601	14 743	-3 056	-2 519
Akkumulert endring		73 601	88 344	85 288	82 769

Som tabellen over viser så er det en stor økning i renter og avdragsutgifter i budsjett og økonomiplanen; fra 2022 til 2023 øker finansutgiftene fra 179,9 mill. kroner til 253,5 mill. kroner. En økning på 73,6 mill. kroner på ett år. Av dette skyldes 65,6 mill. kroner økte renteutgifter, som har sammenheng med at renten øker fra 1,85 prosent i revidert budsjett 2022 til 3,48 prosent i 2023. Til sammenligning var renten i 2021 på 1,03 prosent.

Økning i utgifter til renter og avdrag er hovedforklaringen til at det ligger store rammetrekk på sektorene utover i økonomiplanen. Økte utgifter til renter og avdrag gjør at budsjettene på andre områder i kommunen må reduseres. Selv om kommunen greier å redusere lånegjelden, vil det ta flere år før utgifene til renter og avdrag avtar i så stort omfang at driftsrammene på sektorer og enheter igjen kan økes tilsvarende.

Målt mot nivået på brutto driftsinntekter, så vil finansutgiftene kreve 6,9 prosent av disse i 2022. Dersom vi korrigerer for lønns- og prisvekst i perioden, vil finansutgiftene anslagsvis utgjøre 6,4 prosent av brutto driftsinntekter i 2026.

Investeringer i Molde kommune

Den første tabellen viser de samlede investeringer som skal gjennomføres av Molde kommune og hvordan disse skal finansieres. De enkelte investeringsprosjekt, med tilhørende bevilgning, er vist i den andre tabellen.

Totale investeringer og finansiering av disse i Molde kommune

Molde kommune

Hele 1 000

	Opprinnelig 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			Regnskap 2021
			2024	2025	2026	
Investeringer i varige driftsmidler	211 780	252 000	128 719	84 894	108 119	214 892
Tilskudd til andres investeringer	58 700	5 950	600	100		2 166
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	28 000	11 700	11 700	12 000	12 000	1 151
Utlån av egne midler	261 220	295 550	172 762	137 930	159 640	217 167
Avdrag på lån	116 166	128 787	136 805	140 954	144 857	110 000
Sum investeringsutgifter	**675 866**	**693 987**	**450 586**	**375 878**	**424 616**	**545 377**
Kompensasjon for merverdiavgift	39 819	47 728	22 984	16 647	20 622	25 268
Tilskudd fra andre	17 885	16 391	3 896	4 081	3 796	5 164
Salg av varige driftsmidler	22 600	81 100	23 100	39 600	42 500	65 025
Salg av finansielle anleggsmidler						2 552
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	134 166	128 787	136 805	140 954	144 857	112 089
Bruk av lån	465 168	427 801	258 601	183 096	200 841	216 167
Sum investeringsinntekter	**679 638**	**701 807**	**445 386**	**384 378**	**412 616**	**426 265**
Videreutlån	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	95 861
Bruk av lån til videreutlån	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	86 761
Avdrag på lån til videreutlån	19 000	25 000	26 000	27 000	28 000	11 241
Mottatte avdrag på videreutlån	-19 000	-25 000	-26 000	-27 000	-28 000	23 381
Netto utgifter videreutlån	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-3 041**
Overføring fra drift	10 000					-10 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-160	480	-500	-500		-958
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-13 612	-8 300	5 700	-8 000	12 000	12 687
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**-3 772**	**-7 820**	**5 200**	**-8 500**	**12 000**	**1 729**
Udekket beløp	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Videreutlån

Kommunen tar opp startlån i Husbanken for igjen å låne pengene ut til egne innbyggere. Dette for å kunne hjelpe flest mulig til å bo i egen, eid bolig. Startlånet er Husbankens kanskje viktigste virkemiddel

i det boligsosiale arbeidet, og kommunen er oppfordret av Husbanken til å bruke dette virkemiddelet aktivt. Dette skal i utgangspunktet ikke gi kommunen noen utgifter til renter og avdrag.

Investeringer i sektorer og enheter

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2023	Økonomiplan						
		gjeldende	ny		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Sektor oppvekst, kultur og velferd				**3 900**	**700**	**1 475**	**1 000**	**1 000**	**1 100**	**1 150**	**1 100**
▶ Kulturtjenesten				3 600		775	0				
▶ Moldebadet				300	700	700	1 000	1 000	1 100	1 150	1 100
Sektor helse og omsorg				**89 400**	**30 000**	**40 000**	**60 000**				
▶ Stabsnivå sektor helse og omsorg				85 000	30 000	40 000	60 000				
▶ Omsorgssenter og omsorgsdistrikt				4 400	0						
Sektor teknisk, plan og miljø				**135 550**	**83 500**	**29 400**	**32 550**	**19 100**	**12 300**	**12 500**	**12 200**
▶ Kommunalsjef teknisk, plan og miljø				103 100	67 600	10 900	27 050	13 400	6 500	6 500	5 500
▶ Samfunn og plan				2 000	0	0	0	0			
▶ Molde bydrift				30 450	15 900	18 500	5 500	5 700	5 800	6 000	6 700
Andre områder				**14 500**	**3 500**	**2 500**	**3 050**	**3 100**	**3 150**	**4 700**	**4 750**
▶ Administrasjonsavdelingen				0	0						
▶ Analyse- og utviklingsavdelingen				9 000	3 000	2 500	3 050	3 100	3 150	4 700	4 750
▶ Kirkelig fellesråd				5 500	500						
Fellesområdet				**450 637**	**332 886**	**302 503**	**328 016**	**297 532**	**305 257**	**311 770**	**316 587**
Avdrag konserninterne utlån	90302	Løpende		128 787	136 805	140 954	144 857	149 873	153 778	157 371	161 068
Egenkapitaltilskudd pensjonskasser	95001	Løpende		11 700	11 700	12 000	12 000	12 300	12 300	12 600	13 000
Justeringsrett merverdiavgift	95902	Løpende		100	100	100					
Konserninterne utlån	90301	Løpende		295 550	172 762	137 930	159 640	123 840	127 660	130 280	131 000
ROR-IKT – fellesinvesteringer	81001	Løpende		14 500	11 519	11 519	11 519	11 519	11 519	11 519	11 519
Totalsum				**693 987**	**450 586**	**375 878**	**424 616**	**320 732**	**321 807**	**330 120**	**334 637**

Investeringer i Molde eiendom KF

Totale investeringer og finansiering av disse i Molde eiendom KF

Hele 1 000

	Opprinnelig 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Investeringer i varige driftsmidler	326 850	293 550	114 540	77 100	118 300
Sum investeringsutgifter	**326 850**	**293 550**	**114 540**	**77 100**	**118 300**
Kompensasjon for merverdiavgift	58 360	48 850	13 678	9 170	17 660
Tilskudd fra andre	43 800	15 500	20 600	5 000	16 000
Salg av varige driftsmidler	15 000	23 850	7 500	15 000	15 000
Bruk av lån formålsbygg	227 965	203 100	68 862	32 930	54 640
Bruk av lån utleieboliger	-18 275	2 250	3 900	15 000	15 000
Sum investeringsinntekter	**326 850**	**293 550**	**114 540**	**77 100**	**118 300**
Dekning av tidligere års udekket beløp					
Sum overføring fra drift og netto avsetninger					
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Investeringer i sektorer og enheter

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2023	Økonomiplan						
		gjeldende	ny		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Sektor oppvekst, kultur og velferd				**175 000**	**23 940**	**16 000**	**59 400**	**0**			
Barnehage				**50 750**	**12 100**	**0**					
Lillekollen – ny barnehage	20012	84 000		38 250							
Oppgradering Bjørsito			17 100	5 000	12 100	0					
Oppgradering Bjørsito - tiltak infrastruktur			500	500							
Oppgradering Vigvollvegen, gamle Hjelset barnehager			5 000	5 000							
Solcellepanel – Lillekollen barnehage			2 000	2 000							
Skole				**104 800**	**6 840**	**11 000**	**59 400**				
Bergmo ungdomsskole – ombygging til spesialrom		16 000	17 900			1 000	16 900				
Kviltorp skole – kroppsøvingsareal		53 000		300	700	10 000	42 000				
Midsund skule	30026	170 800		500							
Ny skole Årølia	30021	235 500	244 540	104 000	6 000						
Skjevik barne- og ungdomsskole – kroppsøvingsareal	30032	500			140						
Vågsetra skole - erstatte paviljongen		500					500				
Kulturtjenesten				**19 450**	**5 000**	**5 000**		**0**			
Idrettens hus	50301	183 000		4 000							
Idrettens hus - trafikkløsninger	50313	5 000	1 000	0							
Molde KGB Lubbenes – bane og varmeløsning	50304	45 300		5 250							
Molde KGB Lubbenes – garderobebygg	50309	15 200	19 800	10 000	5 000	5 000		0			
Uteområde Molde idrettspark				200							
Sektor helse og omsorg				**31 700**	**3 000**	**3 000**					
Omsorgssenter og omsorgsdistrikt				**14 000**	**3 000**	**3 000**					
Glomstua omsorgssenter – varmepumpe og reservekjel	40022	6 000	8 500	5 000							
Helsehus Eidsvåg (Nesset)	40021	147 600		500							
Pasientvarslingsanlegg			9 000	3 000	3 000	3 000					
Råkhaugen omsorgssenter – pasientvarslingsanlegg	40008	7 000		500							
Råkhaugen omsorgssenter – utbygging	40018	103 000		5 000							
Helsetjenester				**16 700**							
Lokaler hjelpemiddelforvaltningen Bergmo	40004	46 500		15 700							
Uteområder hjelpemiddelforvaltning			1 500	1 000							
Bo- og habiliteringstjenester				**1 000**							
Forsterket og tilrettelagt samlokalisert bolig			1 000	1 000							
Andre områder				**86 850**	**87 600**	**58 100**	**58 900**	**59 800**	**60 700**	**61 600**	**62 500**
Andre områder				**52 100**	**36 700**	**28 100**	**28 900**	**29 800**	**30 700**	**31 600**	**32 500**
Tilfluktsrom – oppgradering	10005	2 900		2 000	700						

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2023	Økonomiplan						
		gjeldende	ny		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Antonbua	10806	1 000		700							
Areal teknisk Midsund	60006	3 000		2 900							
Feiing – påbygg (NORBR)	60005	1 500	26 500	15 000	10 000						
Ladeinfrastruktur for elbil	10807	5 000		3 500							
Ny brannstasjon Hjelset (NORBR)	60001	36 600		2 000							
Rammebevilgning – oppgradering av formålsbygg	11000	Løpende		25 000	26 000	28 100	28 900	29 800	30 700	31 600	32 500
Rehabilitering kommunehuset Eidsvåg	10050	6 800		1 000							
Utleieboliger				**34 750**	**50 900**	**30 000**	**30 000**	**30 000**	**30 000**	**30 000**	**30 000**
Glomstuvegen 33 – utredning totalrenovering		200	ingen ramme	0							
Rammebevilgning – anskaffelse og renovering av kommunale boliger *	87000	Løpende		24 750	18 900	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Vistdal bofellesskap		42 000		10 000	32 000						
Totalsum				**293 550**	**114 540**	**77 100**	**118 300**	**59 800**	**60 700**	**61 600**	**62 500**

For kommentarer om investeringer knyttet til sentraladministrasjon og de tre sektoren, se sektorsidene.

Kommunestyret vedtok i PS 99/22 følgende:

* reduksjon i rammebevilgning-anskaffelse utleieboliger -5,25 mill. kroner i 2023 og -11,1 mill. kroner i 2024.

Andre bygg

Rammebevilgning – oppgradering av formålsbygg

Prosjektet er en rammebevilgning (RB) der kommunedirektøren har fullmakt til å fordele rammebevilgningen ned på det enkelte prosjekt, jamfør økonomireglementet punkt 3.1.2. Bevilgningen er på 25 mill. kroner i 2023 og er økende i økonomiplanperioden.

Med store arealer vil det hvert år være behov for å gjøre mindre investeringer og tiltak for å oppgradere og tilpasse formålsbyggene. Det kan med bakgrunn i både byggtekniske forhold, og behov for tilpasninger for tjenesteproduksjonen som skjer i lokalene.

Bevilgningen skal gå til mindre oppgraderinger og tiltak av investeringsmessig karakter i formålsbyggene. Det praktiseres en øvre kostnadsramme på 5 mill. kroner for prosjekt som skal dekkes av denne bevilgningen.

Feiing – påbygg (NORBR)

Det har over flere år vært jobbet med et påbygg for feiervesenet ved brannstasjonen i Molde. Prosjektet skal nå ut på anbud, og det er lagt til grunn en forventet totalramme for prosjektet på 26,5 mill. kroner inkl. planleggingsmidlene. Arealer fra tidligere konsepter er redusert betraktelig gjennom en konstruktiv brukermedvirkningsprosess. Tentativ fremdriftsplan legger opp til anbudskonkurranse og politisk behandling primo 2023. Utførelse 2023-2024 og innflytting i løpet av 2024.

Finans- og driftskostnader som følge av investeringen vil bli dekt over selvkostområdet til feiing, og vil

derfor ikke belaste kommunens økonomi.

Totalrammen i prosjektet er økt fra 1,5 mill. kroner til 26,5 mill. kroner.

Ladeinfrastruktur for elbil

For at Molde kommune skal kunne ta i bruk elektriske biler som tjenestebiler, må det bygges ut ladeinfrastruktur i tilknytning til kommunale formålsbygg. Den største andelen tjenestebiler er i hjemmebaserte tjenester, og ladeinfrastruktur for denne tjenesten er derfor prioritert. Det er samtidig en forutsetning at det legges til rette for at noen tjenestebiler kan inngå i en bildelingsordning for innbyggerne deler av døgnet/uken. Tiltaket inngår også i klimabudsjettet, og har fått støtte fra Miljødirektoratet.

Basisorganisasjonen har kartlagt behovet for ladekapasitet i tilknytning til formålsbyggene innen helse- og omsorg i 2022, samt status for bilparken og planer for utskifting. Tilgangen på elbiler i markedet er begrenset som følge av pandemien, og Molde kommune har derfor fått anledning til å forlenge eksisterende leasingavtaler noe. Konkurranse på ladeinfrastruktur vil blir lyst ut innen utgangen av 2022.

Molde eiendom KF vil få ansvar for å gjennomføre nødvendige investeringer i selve ladeinfrastrukturen. I totalrammen er det lagt til grunn en gjennomsnittlig investeringskostnad på mellom 25 000—30 000 kroner per ladepunkt.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 5,0 mill. kroner.

Ny brannstasjon Hjelset (NORBR)

Brannstasjonen på Hjelset er ferdigstilt og ble tatt i bruk av NORBR IKS i 2022. Det gjenstår noe mindre arbeid som vil bli sluttført i 2023.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 37,3 mill. kroner.

Rehabilitering kommunehuset Eidsvåg

Arbeidet med utbedring av kommunehuset i Eidsvåg pågår, og vil fortsette i 2023. I 2021 ble det installert nytt ventilasjonsanlegg, og i 2022 var det planer om utvendige fasadeoppgraderinger. Dette arbeidet er noe forsinket, men vil bli gjennomført i 2023.

I juni 2022, sak PS-55/22 Budsjettrevisjon investering 2022, vedtok kommunestyret å bevilge 1,3 mill. kroner til innvendig ombygging og tilpasninger, slik at samlet bevilget ble økt til 6,8 mill. kroner.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 6,8 mill. kroner.

Areal teknisk Midsund (NORBR)

Dette prosjektet var tidligere omtalt som Brannstasjon Midsund. Brannstasjonen/garasjene er del av et sambruksbygg som deles med Molde bydrift, Molde vann og avløp KF og Molde eiendom KF.

Ny tankbil som var ment for utplassering ved stasjonen på Midsund er foreløpig flyttet til Eidsvåg, og planene nå tilsier at den nye tankbilen ikke blir plassert i Midsund før i 2024.

NORBR IKS melder om utfordringer ved brannstasjonen både rundt sambruk med andre kommunale enheter og knyttet til dokumenterte avvik rundt Arbeidstilsynets arbeidsmiljøfaktorer, eksempelvis ren og skitten sone.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 3,0 mill. kroner.

Tilfluktsrom – oppgradering

Oppgradering av tilfluktsrom er påbegynt, og arbeidet vil bli gjennomført i 2023 og 2024. Bevilgningen er overfør fra Molde kommune til Molde eiendom KF.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 2,9 mill. kroner.

Ny brannstasjon Hjelset (NORBR)

Brannstasjonen på Hjelset er ferdigstilt og ble tatt i bruk av NORBR IKS i 2022. Det gjenstår noe mindre arbeid som vil bli sluttført i 2023.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 37,3 mill. kroner.

Rehabilitering kommunehuset Eidsvåg

Arbeidet med utbedring av kommunehuset i Eidsvåg pågår, og vil fortsette i 2023. I 2021 ble det installert nytt ventilasjonsanlegg, og i 2022 var det planer om utvendige fasadeoppgraderinger. Dette arbeidet er noe forsinket, men vil bli gjennomført i 2023.

I juni 2022, sak PS-55/22 Budsjettrevisjon investering 2022, vedtok kommunestyret å bevilge 1,3 mill. kroner til innvendig ombygging og tilpasninger, slik at samlet bevilget ble økt til 6,8 mill. kroner.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 6,8 mill. kroner.

Antonbua

Antonbua er ferdig rehabilitert utvendig, og uteområdet ble ferdigstilt i 2022.

Romsdalsmuseet og Molde kommune har inngått en avtale om at museet kan lagre bevaringsverdige objekt fra Opstadbrygga i Antonbua. Romsdalsmuseet har en intensjon om å ta bygget i bruk til formidlingsformål på sikt.

Det var bevilget 1 mill. kroner til innvendige tiltak i Antonbua i tidligere Midsund kommune, noe som ble videreført i investeringsbudsjettet både i 2020 og 2021. Ubrukt bevilgning på 0,7 mill. kroner videreføres i 2023. Tiltakene vil bli gjennomført i tett samarbeid med Romsdalsmuseet.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 1,0 mill. kroner.

Andre områder

Utleieboliger

Rammebevilgning – anskaffelse og renovering av kommunale boliger

Kommunestyret vedtok i PS 99/22 følgende: reduksjon i rammebevilgning-anskaffelse utleieboliger -5,25 mill. kroner i 2023 og -11,1 mill. kroner i 2024.

Molde eiendom KF forvalter og drifter kommunens boligportefølje på cirka 700 boenheter. På grunn av endrede behov, vil det hvert år være behov for å anskaffe nye boliger samt oppgradere og renovere eksisterende boliger. Dette må skje i nært samarbeid med basisorganisasjonen.

Prosjektet er en rammebevilgning (RB) der styret i Molde eiendom KF har fullmakt til å vedta hvilke kjøp og andre tiltak som skal gjennomføres innenfor rammen (jamfør økonomireglementet punkt 3.1.2). Bevilgningen er en brutto kostnadsramme på 30 mill. kroner årlig. Det er ligger til grunn at 22,5 mill. kroner finansieres av salg av eiendom samt tilskudd i 2023. Beløpet reduseres til 15 mill. kroner fra 2024 og resten av økonomiplanperioden.

Vistdal bofellesskap

I mars 2022, sak PS-17/22, vedtok Molde kommunestyre en foreløpig investeringsramme for prosjektet. Kommunestyret gjorde slikt vedtak:

«Molde kommunestyre vedtar en foreløpig investeringsramme på 42 mill. kroner til Vistdal bofellesskap. Endelig kostnadsramme for prosjektet behandles etter anbudsinnhenting.

Molde kommunestyre forutsetter at Husbanken gir investeringstilskudd til prosjektet i størrelsesorden 12,5 mill. kroner i henhold til ordningen Investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem.

Bevilgning til finansiering av prosjektet i 2022 og videre i økonomiplanperioden innarbeides i revidert investeringsbudsjett og budsjett- og økonomiplan 2023-2026».

Planlegging av prosjektet pågår, og det vil bli lagt frem ny sak etter at nye utfordringer knyttet til realisering av prosjektet er avklart, blant annet knyttet til krav om utrykningstid for brannvesenet ved lokalisering av omsorgsboliger.

Totalrammen for prosjektet er uendret på 42 mill. kroner.

Investeringer i Molde vann og avløp KF

Investeringer og finansiering av disse i Molde vann og avløp KF

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2023	Økonomiplan		
		gjeldende	ny		2024	2025	2026
Investeringer							
RB – Vannforsyning	4007	Løpende		49 300	50 000	40 000	40 000
RB – Avløp	4008	Løpende		40 900	50 000	50 000	50 000
Sum investeringer i varige driftsmidler				**90 200**	**100 000**	**90 000**	**90 000**
Finansiering							
Bruk av lån				90 200	100 000	90 000	90 000
Sum investeringsinntekter				**90 200**	**100 000**	**90 000**	**90 000**
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)				**0**	**0**	**0**	**0**

RB – Vannforsyning

Prosjektet er en rammebevilgning (RB) der styret i Molde vann og avløp KF får fullmakt til å vedta prosjekter som skal gjennomføres innenfor rammen (jamfør økonomireglementet punkt 3.1.2).

For mer detaljer, se budsjettsak i styret til Molde vann og avløp KF.

Prosjektet er løpende og har ingen totalramme.

RB – Avløp

Prosjektet er en rammebevilgning (RB) der styret i Molde vann og avløp KF får fullmakt til å vedta prosjekter som skal gjennomføres innenfor rammen (jamfør økonomireglementet punkt 3.1.2).

For mer detaljer, se budsjettsak i styret til Molde vann og avløp KF.

Prosjektet er løpende og har ingen totalramme.

Investeringer i Molde kirkelige fellesråd

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2023	Økonomiplan		
		gjeldende	ny		2024	2025	2026
Investeringer							
Gravplassutvidelse Røbekk	78001	54 300		4 000			
Røvik kirke – fasaderenovering	78002	2 500		1 500	500		
Totale investeringer				**5 500**	**500**		
Finansiering							
Bruk av lån (finansiering i morselskapet)				5 500	500		
Sum finansiering				**5 500**	**500**		
Balansering				**0**	**0**		

Gravplassutvidelse Røbekk

Det meste av arbeidet blir gjennomført i 2022, men det gjenstår noe mindre arbeid som vil sluttføres i 2023. Totalrammen i prosjektet er uendret på 54,3 mill. kroner.

Røvik kirke – fasaderenovering

Det er utfordringer med råteskader på Røvik kirke. Det er nødvendig å gjøre rehabilitering av fasader og vinduer, samt skifte panel og hjørnestolper i tårnet. Prosjektet er påbegynt i 2022.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 2,0 mill. kroner.

Vedlegg – bruk av lån per investeringsprosjekt

Tabellen viser bruk av lån per prosjekt og per år i Molde kommune og Molde eiendom KF. Dette utgjør netto lånegjeld, der renter og avdrag vil belaste driftsbudsjettet.

Låneopptak knyttet til vann og avløp og startlån i Husbanken er holdt utenfor.

Bruk av lån per prosjekt

Oppvekst, kultur og velferd

Hele 1 000

	Budsjett 2023	Økonomiplan						
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Molde kommune	**1 838**	**560**	**895**	**800**	**800**	**880**	**920**	**880**
Oppgraderinger Moldebadet	240	560	560	800	800	880	920	880
Kjøretøy kulturtjenesten	560		0	0				
Kulturhuset – styrke sceneteknisk grunnutrustning	500							
Nytt biblioteksystem	360							
Sandvolleyballbane Eidsvåg	0		335					
Parkeringsplass Julneset	178							
Molde eiendom KF	**132 910**	**6 302**	**8 050**	**31 520**	**-5 000**	**-1 900**		
Ny skole Årølia	83 200	800						
Kviltorp skole – kroppsøvingsareal	240	560	8 000	22 600				
Lillekollen – ny barnehage	30 600							
Molde KGB Lubbenes - garderobebygg	8 500	4 250	4 250		0			
Bergmo ungdomsskole – ombygging til spesialrom			800	13 520				
Oppgradering Bjørsito	4 000	9 680	0					
Oppgradering Vigvollvegen, gamle Hjelset barnehager	4 000							
Idrettens hus – trafikkløsninger	0							
Solcellepanel – Lillekollen barnehage	1 600							
Vågsetra skole – erstatte paviljongen				400				
Midsund skule	400							
Oppgradering Bjørsito – tiltak infrastruktur	400							
Uteområde Molde idrettspark	160							
Skjevik barne- og ungdomsskole – kroppsøvingsareal		112						
Molde KGB Lubbenes – bane og varmeløsning	1 410	-4 100						
Idrettens hus	-1 600	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-1 900		
Totalsum	**134 748**	**6 862**	**8 945**	**32 320**	**-4 200**	**-1 020**	**920**	**880**

Tabellen er oppdatert med kommunestyret vedtak PS 99/22.

Helse og omsorg

Hele 1 000

	Budsjett 2023	Økonomiplan						
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Molde kommune	**71 520**	**24 000**	**32 000**	**48 000**				
Lokalisering og dimensjonering av institusjoner og botilbud	2 400	24 000	32 000	48 000				
Helseplattformen	65 600							
Utskifting senger omsorgssenter	2 560							
Råkhaugen omsorgssenter – dagsenterbuss	960							
Skåla: Møbler til dagsenter	0							
Kleive omsorgssenter – inventar spisestue		0						
Helse- og mestringsteknologi	0	0	0					
Molde eiendom KF	**25 360**	**2 400**	**2 400**					
Lokaler hjelpemiddelforvaltningen Bergmo	12 560							
Pasientvarslingsanlegg	2 400	2 400	2 400					
Råkhaugen omsorgssenter – utbygging	4 000							
Glomstua omsorgssenter – varmepumpe og reservekjel	4 000							
Uteområder hjelpemiddelforvaltning	800							
Forsterket og tilrettelagt samlokalisert bolig	800							
Helsehus Eidsvåg (Nesset)	400							
Råkhaugen omsorgssenter – pasientvarslingsanlegg	400							
Totalsum	**96 880**	**26 400**	**34 400**	**48 000**				

Tabellen er oppdatert med kommunestyret vedtak PS 99/22.

Teknisk, plan og miljø

Hele 1000

	Budsjett 2023	Økonomiplan						
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Molde kommune	**39 472**	**53 060**	**4 852**	**-15 458**	**-21 140**	**-39 060**	**-23 900**	**-10 840**
Kommunalsjef teknisk, plan og miljø								
Sjøfronten 2	28 200							
Rammebevilgning – opparbeidelse tomtefelt næring	1 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	1 000
Boligfelt Strandelia	840	840	1 052	1 942	1 500	1 500	1 500	1 500
Rammebevilgning – opparbeidelse av tomtefelt boliger	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Diverse erverv og tiltak	800	800	800	900	900	1 000	1 000	1 000
Boligfelt Hungnesmarka øst	800	800	800	800	800	800	800	800
RIUA investeringer	2 400							
Nytt SNR – andre konsekvenser Molde kommune	800	800	0					
Gruset gangveg Kringstad	0	1 440						
Kulvert Sagbekken (Lillekollen)	1 040							
Utskifting vannledning Eresfjord barnehage	350							
Årølivegen			0	0	0			
Boligfelt Akslakleiva	1 600	8 000	4 000	16 000	600	-15 000	-10 000	-6 500
Årødalen industriområde	-3 000							
Boligfelt Nesbø	-1 500	-1 500	-1 000					
Årødalen Industriområde nord	7 040	4 000	-5 000	-7 500	-7 500	-5 000		
Skjeivk indsutriområde	-5 600	-5 600	-6 100					
Boligfelt Elgsåslia	-29 748	0						
Boligfelt Kringstad	27 360	36 960	0	-30 000	-25 000	-25 000	-20 000	-15 000
Boligfelt Hasleliåsen	-20 000	-10 000	-7 500	-5 000	0	-5 000	-5 000	
Samfunn og plan								
Flomforebygging	620							
BRM – Det gyldne triangel		0	0					
Infrastruktur Bolsøya					0			
BRM – Gangbru over Moldeelva (Mexico)	0	0	0	0				
BRM – smart mobilitet	0	0						
Molde bydrift								
Veg- og gatelys	2 560	4 640	4 720	2 720	2 800	2 800	2 880	3 440
Kommunale veger	1 200	1 200	1 200	1 200	1 280	1 280	1 360	1 360
Trafikksikring – Eikrem	5 600	3 200						
Styringssystem gatelys	4 000	4 000						
Samferdselstiltak rundt nye Årølia skole	4 480							
Sentrumstiltak	400	480	480	480	480	560	560	560
Biler og maskiner	1 120		2 400					
Nytt brannalarmanlegg og vifter i Molde parkeringshus	3 000							
Raudsand bru	2 000							
Biler og maskiner – park	470		1 200					
Kroppsøvingsareal Kviltorp - trafikk og mobiltet		0	800					

	Budsjett 2023	Økonomiplan						
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Oppgradering bekkeinntak	400							
Løftebukker verksted	240							
Bakkeelva trapp i sentrum (Midsund)	0							
Gang/sykkelveg Lensmannsbrekka			4 000	0				
Gang og sykkelveg Bjørnstjerne Bjørnsons veg		0	0	0	0			
Kommunalveg – Fjøsbakken–Hamna (Midsund)	0	0						
Totalsum	**39 472**	**53 060**	**4 852**	**-15 458**	**-21 140**	**-39 060**	**-23 900**	**-10 840**

Fellesområdet - Molde kommune

Hele 1000

	Budsjett 2023	Økonomiplan						
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
ROR-IKT – fellesinvesteringer	6 821	5 419	5 419	5 419	5 419	5 419	5 419	5 419
totalsum	**6 821**	**5 419**	**5 419**	**5 419**	**5 419**	**5 419**	**5 419**	**5 419**

Andre områder

Hele 1 000

	Budsjett 2023	Økonomiplan						
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Molde kommune	**12 600**	**2 800**	**2 000**	**2 440**	**2 480**	**2 520**	**3 760**	**3 800**
IKT-investeringer Molde kommune	2 000	2 000	2 000	2 440	2 480	2 520	3 760	3 800
Rammebevilgning – klimatiltak	4 800							
Gravplassutvidelse Røbekk	4 000							
Røvik kirke – fasaderenovering	1 500	500						
BRM – fremtidens mobilitet	300	300						
Tilfluktsrom – oppgradering	0	0						
Molde eiendom KF	**47 080**	**64 060**	**37 480**	**38 120**	**38 840**	**39 560**	**40 280**	**41 000**
Rammebevilgning – oppgradering av formålsbygg	20 000	20 800	22 480	23 120	23 840	24 560	25 280	26 000
Rammebevilgning – anskaffelse og renovering av kommunale boliger	2 250	3 900	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Vistdal bofellesskap	9 000	28 800	0					
Feiing – påbygg (NORBR)	15 000	10 000						
Ladeinfrastruktur for elbil	2 800							
Areal teknisk Midsund	2 320							
Tilfluktsrom – oppgradering	1 600	560						
Ny brannstasjon Hjelset (NORBR)	1 600							
Rehabilitering kommunehuset Eidsvåg	800							
Antonbua	560							
Glomstuvegen 33 – utredning totalrenovering	0							
Salg av Bispegården (PS-33/22)	-8 850							
Totalsum	**59 680**	**66 860**	**39 480**	**40 560**	**41 320**	**42 080**	**44 040**	**44 800**

Obligatoriske oppstillinger

Bevilgningsoversikt – drift § 5-4

Bevilgningsoversikt drift – § 5-4 første ledd

Hele 1 000

	Opprinnelig 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			Regnskap 2021
			2024	2025	2026	
Rammetilskudd	923 352	1 054 560	1 075 856	1 086 484	1 097 479	975 121
Inntekst- og formueskatt	1 120 659	1 078 475	1 078 475	1 078 475	1 078 475	1 053 502
Eiendomsskatt	137 822	140 640	141 253	141 769	142 372	139 881
Andre generelle driftsinntekter	68 688	133 330	125 220	100 706	87 626	75 461
Sum generelle driftsinntekter	**2 250 521**	**2 407 005**	**2 420 804**	**2 407 434**	**2 405 952**	**2 243 965**
Sentraladministrasjonen	100 784	101 530	96 026	97 052	95 542	88 352
Oppvekst, kultur og velferd	885 423	981 331	943 072	915 436	899 614	885 366
Helse og omsorg	891 518	936 760	917 001	923 438	939 653	918 603
Teknisk, plan og miljø	53 715	54 411	43 197	43 097	43 197	43 724
Fellesområde og samarbeid som inngår i Molde kommune	-36 087	-40 952	-9 045	-8 852	-8 654	-48 308
Overføringer til foretak, fellesråd og selskaper	296 011	349 824	353 438	350 809	350 882	263 174
Korreksjoner mellom §5-4 1. og 2. ledd	1 801					-1 641
Sum bevilgninger drift, netto	**2 193 165**	**2 382 904**	**2 343 689**	**2 320 980**	**2 320 234**	**2 149 270**
Avskrivninger	62 077	64 568	75 208	75 548	79 742	55 797
Sum netto driftsutgifter	**2 255 242**	**2 447 472**	**2 418 897**	**2 396 528**	**2 399 976**	**2 205 067**
Brutto driftsresultat	**-4 721**	**-40 467**	**1 907**	**10 906**	**5 976**	**38 897**
Renteinntekter	82 999	146 034	148 980	148 683	147 908	52 070
Utbytter	13 345	12 300	9 000	9 000	9 000	36 899
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	4 900	4 900	4 900	4 900	4 900	9 896
Renteutgifter	-84 397	-170 325	-177 162	-175 981	-171 835	44 686
Avdrag på lån	-53 824	-57 120	-62 067	-61 590	-64 225	55 182
Netto finansutgifter	**-36 977**	**-64 211**	**-76 349**	**-74 988**	**-74 252**	**-1 002**
Motpost avskrivninger	62 077	64 568	75 208	75 548	79 742	55 797
Netto driftsresultat	**20 379**	**-40 110**	**766**	**11 466**	**11 466**	**93 692**
Avsetninger til bundne driftsfond	-10 212	-8 214	-9 466	-9 466	-9 466	-33 842
Bruk av bundne driftsfond	2 547					20 623
Korrigert netto driftsresultat	**12 714**	**-48 324**	**-8 700**	**2 000**	**2 000**	**80 473**
Overføring til Investering	-10 000					-10 000
Avsetninger til disposisjonsfond	-7 324	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-75 786
Bruk av disposisjonsfond	4 609	50 324	10 700			5 313
Dekning av tidligere års merforbruk						
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	**-20 380**	**40 110**	**-766**	**-11 466**	**-11 466**	**-93 692**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Bevilgningsoversikt – investering § 5-5

Molde kommune

Hele 1 000

	Opprinnelig 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Regnskap 2021
Investeringer i varige driftsmidler	211 780	252 000	128 719	84 894	108 119	214 892
Tilskudd til andres investeringer	58 700	5 950	600	100		2 166
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	28 000	11 700	11 700	12 000	12 000	1 151
Utlån av egne midler	261 220	295 550	172 762	137 930	159 640	217 167
Avdrag på lån	116 166	128 787	136 805	140 954	144 857	110 000
Sum investeringsutgifter	**675 866**	**693 987**	**450 586**	**375 878**	**424 616**	**545 377**
Kompensasjon for merverdiavgift	39 819	47 728	22 984	16 647	20 622	25 268
Tilskudd fra andre	17 885	16 391	3 896	4 081	3 796	5 164
Salg av varige driftsmidler	22 600	81 100	23 100	39 600	42 500	65 025
Salg av finansielle anleggsmidler						2 552
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	134 166	128 787	136 805	140 954	144 857	112 089
Bruk av lån	465 168	427 801	258 601	183 096	200 841	216 167
Sum investeringsinntekter	**679 638**	**701 807**	**445 386**	**384 378**	**412 616**	**426 265**
Videreutlån	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	95 861
Bruk av lån til videreutlån	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	86 761
Avdrag på lån til videreutlån	19 000	25 000	26 000	27 000	28 000	11 241
Mottatte avdrag på videreutlån	-19 000	-25 000	-26 000	-27 000	-28 000	23 381
Netto utgifter videreutlån	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-3 041**
Overføring fra drift	10 000					-10 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-160	480	-500	-500		-958
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-13 612	-8 300	5 700	-8 000	12 000	12 687
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**-3 772**	**-7 820**	**5 200**	**-8 500**	**12 000**	**1 729**
Udekket beløp	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Årlig utvikling av gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser – §5-7

Hele 1000

	Budsjett 2023	Økonomiplan		
		2024	2025	2026
IB netto lånegjeld	3 884 613	4 062 087	4 049 858	3 970 313
Låneopptak	337 601	158 987	93 219	111 220
Avdrag	-160 127	-171 216	-172 763	-177 715
UB netto lånegjeld	**4 062 087**	**4 049 858**	**3 970 313**	**3 903 818**

Tabellen er oppdatert med kommunestyret vedtak PS 99/22.

Tallene gjelder for Molde kommune og Molde eiendom KF

Klimabudsjett

Klimabudsjettet er et styringsverktøy for kommunens klimaarbeid. Det inneholder en oversikt over klimatiltak som planlegges gjennomført i Moldesamfunnet for å få ned klimagassutslipp, og viser ansvaret for gjennomføring. Det innebærer rapporteringskrav på status i klimaarbeidet på linje med Molde kommunes økonomirapportering.

Klimabudsjett 2023

Klimabudsjettet for 2023 ble utarbeidet før kommunen har utarbeidet og vedtatt klima- og energiplan 2023–2036. Vi prioriterer derfor tiltak som spilles inn fra enhetene selv, og som de vurderer at de har kapasitet økonomisk og ressursmessig til å gjennomføre. Dette er tiltak som bidrar til å bygge opp klimakompetansen i kommunen og tiltak som styrker kommunens kunnskapsgrunnlag. Selv om noen av tiltakene er små og flere ikke kan tallfestes i utslippsreduksjoner, danner det grunnlaget for klimaarbeidet i årene som kommer. Det er derfor nødvendig for kommunens videre utslippsreduksjoner.

Vi håper at klima- og energiplanen, som skal vedtas i 2023, vil gi en tydelig retning for klimabudsjettene i årene som kommer, og vise hvilke kunnskapsbaserte, større tiltak vi kan gjøre som har en stor effekt på klimagassutslipp.

Moldes klimamål

Molde kommunestyre vedtok 17. juni 2021 (PS-56/21) følgende klimamål for Molde kommune og Moldesamfunnet:

- *2030: Moldesamfunnets direkte klimagassutslipp er redusert med 60 prosent i forhold til 2009, inkludert null direkte utslipp fra kommuneorganisasjonen.*
- *2050: Moldesamfunnets direkte utslipp er redusert med minst 95 prosent i forhold til 2009.*

Moldesamfunnets årlige direkte utslipp reduseres jevnt mot 2030 (ref. lineær interpolering). Dette innebærer kutt av i overkant 7 000 tonn CO_2-ekvivalenter per år fram til 2030.

Videre slutter Molde kommunestyre seg til følgende definisjon av «klimanøytralitet»: Balanse mellom klimafotavtrykket (direkte og indirekte utslipp) og opptak av klimagasser.

I tillegg til vedtatte utslippsmål ligger det et helhetlig mål i kommuneplanens samfunnsdel (PS 52/21) som sier at «Moldesamfunnet er klimanøytralt i 2050».

Måloppnåelse

De geografiske utslippene innenfor kommunens grenser går ned, men ikke i den takten som er nødvendig for å nå klimamålene våre. Nedgangen mellom 2009 og 2020 var på 14 prosent (se figur 1). De tre største utslippssektorene stod til sammen for tre fjerdedeler av utslippene i kommunen i 2020: sjøfart (36 prosent), veitrafikk (24 prosent) og jordbruk (15 prosent). Mer detaljerte tall om utslipp i moldesamfunnet og fra kommuneorganisasjonen finnes her:

Klimagassutslipp i kommunen - Molde kommune

Klimagassutslipp fra kommuneorganisasjonen - Molde kommune

Figur 1: Direkte klimagassutslipp i Moldesamfunnet, 2009-2020

1 000 tonn CO2-ekvivalenter

Kilde: Miljødirektoratet

Vi skal være en pådriver for at Moldesamfunnets klimagassutslipp reduseres med 60 prosent innen 2030. Skal Moldesamfunnet nå dette målet, må innbyggere, næringsliv, andre kommuner og forvaltningsnivåer samarbeide og legge inn en felles innsats. Det er spesielt viktig at staten følger opp nasjonale klimaambisjoner med ytterligere tiltak som muliggjør klimaomstilling på kommunalt nivå.

Direkte og indirekte utslipp

Klimagassutslipp deles ofte inn i to kategorier: **direkte** klimagassutslipp skjer innenfor kommunens grenser, mens **indirekte** klimagassutslipp skjer utenfor kommunens grenser, men som et resultat av aktiviteten innenfor grensene (for eksempel kjøp av varer produsert andre steder). De indirekte utslippene fra aktivitet i kommunen er langt større enn de direkte utslippene. Tiltakene i klimabudsjettet er plassert i tre tabeller basert på kategorisering: direkte utslipp, indirekte utslipp eller tilretteleggende aktiviteter.

Estimerte utslippsreduksjoner

Det er svært tid- og ressurskrevende å estimere utslippsreduksjoner. Det er prioritert å innhente tall på utslippsreduksjoner fra større prosjekt i kommunesamfunnet, og å gjøre utregninger på tiltak som er lettere å tallfeste. All tallfestingen av utslippsreduksjonen innebærer likevel usikkerhet. Der vi estimerer utslippskutt som innebærer større usikkerhet, gjør vi et konservativt anslag for å unngå å overestimere utslippskuttene.

Kostnader

Klimakrisens kostnader anslås å være betydelig høyere enn kostnadene knyttet til klimatiltak. Det er heller ikke alle tiltak som koster penger. Tiltakene og virkemidlene som ligger i klimabudsjettet kan finansieres på forskjellige måter: drift, investering, kommunens klimapott, eller statlige støtteordninger, som Klimasats, med videre. Tiltakstabellene viser hvordan tiltakene foreslås finansiert. De økonomiske bevilgningene ligger i drift- og investeringsbudsjettene.

Årets klimabudsjett er i hovedsak en oversikt over tiltak som finansieres innenfor budsjettrammene. Skal moldesamfunnet nå klimamålene våre (PS-56/21), må vi få inn en økt prioritering av klimahensyn i ordinær drift. Enkelte tiltak i budsjettet er også finansiert av kommunens klimapott på 1,5 mill. kroner (drift). Muligheten til å gjennomføre flere og større klimatiltak, henger sammen med bevilget ramme til klimapotten.

Klimatiltak og virkemidler

Direkte klimagassutslipp

Tabellen inneholder tiltak og virkemidler rettet mot direkte utslipp. Tabellen viser enheten med hovedansvar for gjennomføring av og rapportering på hvert virkemiddel. Utslippssektor og utslippskilde viser til inndelingen som brukes i Miljødirektoratets utslippsregnskap for direkte klimagassutslipp. Noen av virkemidlene har fått kvantifisert hvor store utslippsreduksjoner de medfører. Den viser klimagassreduksjonen som kan følge av virkemiddelet per år i økonomiplanperioden. Potensiell tiltakseffekt er i tonn CO_2-ekvivalenter.

Utslippssektor og -kilde	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporterings-ansvarlig	Finansiering	Oppstartsår	Potensiell tiltakseffekt i tonn CO2-ekv			
						2023	2024	2025	2026
Veitrafikk									
▶ Personbiler og varebiler	**1**	**Overgang til utslippsfri bilpark i kommuneorganisasjonen innen 2030**				**33**	**28**	**59**	**21**
		Prosjekt: ladeinfrastruktur i tilknytning formålsbygg	Molde eiendom KF	Investeringsmidler	2022				
		Sikre at alle nye kommunale biler er elektriske	ROR-Innkjøp	Leasing: Innenfor driftsramme Kjøp: Investering	2022	18	28	59	21
		Prosjekt: lokalisering av ladeinfrastruktur og innføring av bildelingsordning	Analyse- og utviklingsavd.	Innenfor driftsramme	2022	15			
▶ Personbiler og varebiler	**2**	**Redusere bruk av fossilkjøretøy i Moldesamfunnet**							
		Opprette jevnlige møter med fylkeskommunen om gangfelt, gang- og sykkelveier	Samfunn og plan	Innenfor driftsrammene	2022				
		Prioritere myke trafikanter i vei- og mobilitetsplan	Molde bydrift	Innenfor driftsrammene	2022				
		Minst 6 prosent av parkeringsplassene til offentlige virksomheter og publikumsbygg skal ha ladepunkt for elbiler (oppfølges gjennom planverk)	Samfunn og plan	Innenfor driftsrammene	2022				
		Innføring av bildelingsordning med elbiler for innbyggere	Analyse- og utviklingsavd.	Innenfor driftsramme	2022				
		Snarvegprosjekt	Molde bydrift	Innenfor driftsramme	2023				
		Kampanjer for at barn skal gå/sykle til skolen	Fagavdeling skole	Innenfor driftsramme	2023				
		Utrede muligheter for samordning av vareleveringer til barnehagene	Barnehagene, fagavdeling, ROR-innkjøp	Innenfor driftsramme	2023				
▶ Personbiler	**3**	**Redusere kommunalt ansattes klimabelastende reiser til, fra og i jobben**							
		Utrede behovsbasert parkering (kun ansatte med behov for kjøretøy i arbeidstiden)	Personal- og organisasjonsavd.	Innenfor driftsramme	2022				
		Pilotprosjekt: støtte busskort for ansatte (i sammenheng med behovsbasert parkering)	Personal- og organisasjonsavd.	Innenfor driftsramme	2023				
		Reisepolicy tjenestereiser	Personal- og organisasjonsavd.	Innenfor driftsramme	2022				
		Elsykkel til parkeringsbetjentene	Molde bydrift	Innenfor driftsramme	2023				
		Ordning hvor ansatte kan lease/kjøpe elsykler	Assisterende kommunedirektør	Innenfor driftsramme	2023				
▶ Tunge kjøretøy	**4**	**Redusere klimagassutslippene fra vann og avløp**							
		Økt avvanning av avløpsslam for å redusere transport	Molde vann og avløp KF	Investeringsmidler	2023				
▶ Busser	**5**	**Overgang til elektriske bybusser**						**680**	
		Nye elektriske bybusser fra 1.1.2025	Møre og Romsdal fylkeskommune	Ikke kommunalt	2022			680	

Utslippssektor og -kilde	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporterings-ansvarlig	Finansiering	Oppstartsår	Potensiell tiltakseffekt i tonn CO2-ekv 2023	2024	2025	2026
▸ Busser, personbiler	**6**	**Økt kollektivsatsing**							
		Kommunen bidrar til videreutvikling av kollektivtilbudet gjennom jevnlig dialog med fylkeskommunen og FRAM	Samfunn og plan	Innenfor driftsramme	2022				
Sjøfart									
▸ Passasjer	**7**	**Redusere klimagassutslippene fra sjøfart**					**4 873**		
		Elektrisk overfart Sølsnes-Åfarnes		Ikke kommunalt	2022		3 160		
		Landstrøm på Molde havn	Molde havn	Ikke kommunalt	2023		1 713		
Annen mobil forbrenning									
▸ Dieseldrevne motorredskaper	**8**	**Utslippsfri maskin- og utstyrspark**				**4,9**			
		Elektrisk parkdrift: Innkjøp av elektriske verktøy for bruk i sentrum og kirkegårdene	Molde bydrift	Innenfor driftsramme og investering	2022	2			
		Elektrisk minihjullaster til bruk på gravplasser og friområder	Molde bydrift	Investering og søkt Enova-støtte	2023	2,9			
▸ Dieseldrevne motorredskaper	**9**	**Utslippsfrie byggeplasser**							
		Utredning av innføring av utslippsfrie bygge- og anleggsplasser i større kommunale prosjekter fra 2025	Molde eiendom KF	Klimapotten	2022				
Diverse									
▸ Diverse	**10**	**Redusere klimagassutslippene gjennom samfunns- og arealplanleggingen**							
		Ansette rådgiver i prosjektstilling med ansvar for klimahensyn i arealplanleggingen	Samfunn og plan	Klimapotten, Klimasats	2022				
		Konsulentbistand oppstart arealplanarbeid	Samfunn og plan	Klimapotten	2022				
		Kompetanseheving (kurs og foredrag)	Samfunn og plan	Klimapotten	2022				
		Kommuneplanens arealdeler som klimaverktøy	Samfunn og plan	Innenfor driftsramme	2022				

Indirekte klimagassutslipp

Tabellen inneholder tiltak rettet mot kommunesamfunnets indirekte klimagassutslipp. Virkemidlene som skal gjennomføres vises under hvert tiltak. Tabellen viser enheten med hovedansvar for gjennomføring av og rapportering på virkemiddelet.

Utslippssektor og -kilde	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporterings-ansvarlig	Finansiering	Oppstartsår
Innkjøp					
	11	**Redusere kommunens klimagassutslipp fra anskaffelser**			
		Gjennomføre minst to klimaambisiøse anskaffelser årlig	ROR-Innkjøp	Innenfor driftsramme, investering	2022
		Ansette rådgiver i prosjektstilling med ansvar for klimavennlige kommunale anskaffelser	ROR-Innkjøp	Klimapotten, Klimasats	2022
		Oppdatere anskaffelsesreglement	ROR-Innkjøp	Innenfor driftsrammene	2022
		Oppdatere anskaffelsesstrategi for ROR-Innkjøp	ROR-Innkjøp	Innenfor driftsrammene	2022
		Revidere standardformuleringer	ROR-Innkjøp	Innenfor driftsrammene	2022
		Ny sirkulær innkjøpsmetodikk knyttet til møbler og inventar for kommuneorganisasjonen (Smart Molde)	Analyse- og utviklingsavd.	Innenfor driftsrammene	2022
		Nye retningslinjer for mer klimavennlig mat og emballasje i rådhuskantinene	Voksenopplæringen	Innenfor driftsramme	2023
		Lage retningslinjer for bruk av gummiasfalt/kunstgress ved kommunale lekeplasser og barnehager	Molde Eiendom KF	Innenfor driftsramme	2023
		Lillekollen barnehage og Årølia skole: gjenbruk av møbler til nye lokaler	Lillekollen barnehage, Årølia skole	Innenfor driftsramme	2023
	12	**Redusere forbruk av materiell i kommunens drift**			
		Helse og omsorg: nye rutiner for å redusere i bruk av engangsutstyr (f.eks. munnbind, engangshansker, skotrekk)	Fagavdeling helse og omsorg	Innenfor driftsramme	2023
		Fortsette prosjekt for å sikre varig og virksomt driftsmateriell: ansette materialforvalter	Molde bydrift	Innenfor driftsramme, Klimasats	2023
		Flyt av læremidler (bøker, elektronisk utstyr) mellom skolene etter varierende elevtall	Fagavdeling skole	Innenfor driftsramme	2023
		Foliering av skolebøker for å øke levetiden	Fagavdeling skole	Innenfor driftsramme	2023
Diverse					
		Miljøfyrtårn-sertifisering av barnehagene	Fagavdeling barnehage	Innenfor driftsramme	2023
Bygg					
	13	**Redusere utslipp fra kommunens bygninger**			
		Kompetanseheving (kurs og foredrag)	Molde eiendom KF	Klimapotten	2022
		Mer effektiv bruk av kommuneorganisasjonens areal	Molde eiendom KF	Innenfor driftsramme	2022
		I idefasen av byggeprosjekter skal det vurderes gjenbruk av eksisterende bygg, basert på livsløpsutslipp i tonn CO2-ekvivalenter utredes for alle alternativ	Molde eiendom KF	Innenfor driftsramme	2022
		Solceller på Lillekollen barnehage	Molde eiendom KF	Investeringsmidler	2023
		Etablering av solceller på eksisterende bygg/anlegg	Molde eiendom KF	Investeringsmidler	2023
Energibruk					
	14	**Redusere klimagassutslippene fra kommunens lyspunkter**			
		Gatelysstyring og utskifting av lyspunkter	Molde bydrift	Innenfor driftsramme, investeringsmidler	2022
		Utskifting av armaturer	Molde bydrift	Investeringsmidler	2022
Mat					
	15	**Redusere matsvinnet i Moldesamfunnet**			
		Spre kunnskapen fra MatVinn-prosjektet fra Glomstua og Bergmo også til andre omsorgssenter	Fagavdeling helse og omsorg	Innenfor driftsramme	2023
		MatVinn-prosjekt i barnehager	Fagavdeling barnehage	Klimapott	2023

Utslippssektor og -kilde	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporterings-ansvarlig	Finansiering	Oppstartsår
Avfall					
	16	**Renovasjon**			
		Lage retningslinjer for kildesortering i alle kommunens lokaler	Molde eiendom KF	Innenfor driftsramme	2023
		Pilotprosjekt: panteinnsamling i sentrum	Molde bydrift	Samarbeid med Infinitum	2023

Tilretteleggende aktiviteter

Tabellen inneholder aktiviteter som kan gi grunnlag for framtidige utslippsreduksjoner i moldesamfunnet.

Utslippssektor og -kilde	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporteringsansvarlig	Finansiering	Året tiltaket kom inn i budsjettet
Kommunikasjon og mobilisering					
▶	A	Kommunikasjon om klimaløsninger	Kommunikasjon- og serviceavd.		2022
	B	Markedsføre tilskuddsordninger som kan være aktuelle for innbyggere og næringsliv i Molde	Assisterende kommunedirektør		
Kunnskapsgrunnlag					
▶	C	Smart mobilitet	Analyse og utviklingsavd.		2022
	D	Videreutvikle kunnskapsgrunnlag for framtidige klimabudsjett (f.eks. lokal reisevaneundersøkelse, klimaverdiundersøkelse o.l.)	TPM		2022
	E	Styrke kunnskapsgrunnlag for å kunne utvikle klimavennlig mobilitet	Molde bydrift		2022
▶	F	Utrede produksjon av strøm og biogass i tilknytning til vann og avløp	Molde vann og avløp KF	Investering	2023
	G	Basert på klimaregnskap, lage tiltaksplan for reduksjon av klimagassutslipp	Molde vann og avløp KF	Investering	2023

Finansiering av klimatiltak 2023–2026

Nedenfor er en oversikt over finansiering av klimatiltak i årets klimabudsjett. En rekke av disse ville vært meldt inn og gjennomført uavhengig av klimabudsjettet, men de inkluderes her for å understreke at de bør ses i sammenheng med kommunens innsats på klimaområdet. Dette er kun en oversikt over budsjettposter som ligger andre steder i budsjett- og økonomiplanen. Tabellene nedenfor viser enheten med ansvar for gjennomføring.

Investeringsbevilgninger

Hele 1 000

Ansvarlig enhet		2023	2024	2025	2026
Molde bydrift	Gatelysstyring – montering av styresystem per krets og utskifting tennskap	4 000	4 000		
Molde bydrift	Gatelys – utskifting armaturer			2 500	2 500
Molde bydrift	Elektrisk minihjullaster til bruk på gravplasser og friområder	950			
Molde vann og avløp KF	Ledningsfornying for å redusere innlekking/utlekking i vann, avløps- og overvannsrør	60 000	60 000	60 000	60 000
Molde eiendom KF	Prosjekt ladeinfrastruktur i tilknytning formålsbygg	3 500			
Molde eiendom KF	Solceller på Lillekollen barnehage	2 000			
Molde eiendom KF	Etablering av solceller på eksisterende bygg	6 000			

Driftsbevilgninger

Hele 1 000

Ansvarlig enhet		2023	2024	2025	2026
Analyse- og utviklingsavdelingen	Klimapott	1 550	1 550	1 550	1 550

Tiltak og virkemidler som er gjennomført i 2022

Tabellen inneholder en liste over virkemidler som stod i klimabudsjettet i budsjett 2022 og økonomiplan 2022–2025, og som er ferdig gjennomført og derfor tatt ut av budsjettet for 2023.

Utslippssektor og -kilde	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporteringsansvarlig	Finansiering	Året tiltaket kom inn i budsjettet	Estimert utslippsreduksjon totalt i tonn CO2e
Veitrafikk						
Personbiler og varebiler	**2**	**Redusere bruk av fossilkjøretøy i Moldesamfunnet**				
		Styrking av BUAs utlån av elsykler/elkassesykler	Kulturtjenesten	Klimapotten	2022	
Personbiler	**3**	**Redusere kommunalt ansattes klimabelastende reiser til, fra og i jobben**				
		Utrede hjemmekontor-policy	Personal- og organisasjonsavd.	Drift	2022	
		Møtepolicy digitale/fysiske møter	Personal- og organisasjonsavd.	Drift	2022	
		Teams-lenke i alle møteinnkallinger	Analyse- og utviklingsavd.	Drift	2022	
Sjøfart						
Passasjer	**7**	**Redusere klimagassutslippene fra sjøfart**				
		Elektrisk overfart Molde-Vestnes, og nedleggelse av hurtigbåt til Sekken	Ikke kommunalt		2022	7 661
Kommunikasjon og mobilisering						
		Tilretteleggende aktiviteter				
		Sørge for at informasjon om klimasatsingen er godt presentert og lett tilgjengelig i kommunens kommunikasjonskanaler	Kommunikasjon- og serviceavd.	Drift	2022	

Klima og bærekraft

Klimabudsjettet inngår i kommunens arbeid for å nå FNs bærekraftsmål. Bærekraftsmål 17, «samarbeid for å nå målene», fremheves i kommuneplanens samfunnsdel og er styrende for klimabudsjettarbeidet. Flere av Smart Moldes prosjekter er derfor naturligvis fremhevet i tiltakstabellene.

Klima og naturmangfold

Kommuneplanens samfunnsdel har hovedmål om å ta vare på naturmangfoldet i kommunen. Klimatiltak er ikke nødvendigvis gode naturmangfoldstiltak og det er spesielt arealendringer som truer naturmangfoldet i Norge. I utarbeidelsen av klimabudsjettet har vi hatt et helhetlig fokus og har unngått å innlemme tiltak og virkemidler som vil ha en negativ innvirkning på naturmangfoldet i kommunen.

Sentraladministrasjonen

Status

Sentraladministrasjonen består av fire avdelinger:

- administrasjonsavdelingen
- analyse- og utviklingsavdelingen
- personal- og organisasjonsavdelingen
- økonomiavdelingen

Sentraladministrasjonen representerer stab- og støttefunksjoner internt i organisasjonen og eksternt mot innbyggere i kommunen. De aller fleste har mulighet til å velge arbeidssted i Molde sentrum, Midsund, Eidsvåg eller en kombinasjon av hjemmekontor og fysisk tilstedeværelse. Det er lagt vekt på å ha system som tilrettelegger for digital samhandling.

Administrasjonsavdelingen rommer den øverste administrative ledelse med kommunedirektør og assisterende kommunedirektør, samt beredskap. I tillegg ligger politisk sekretariat, kommunikasjon og service, dokument og arkiv samt ROR-innkjøp under administrasjonsavdelingen. Analyse- og utviklingsavdelingen ble etablert i forbindelse med ny kommune og har ansvar for en rekke oppgaver knyttet til samfunnsplanlegging, analyser, digitalisering og prosjekt- og prosessledelse. I tillegg er det overordnede arbeidet knyttet til bærekraft og klima lagt til avdelingen. Molde kommune har fått prosjektmidler fra byen som regional motor (BRM) til drift av innbyggerlab. Innbyggerlaben i Molde sentrum åpnet medio 2022. Den skal være et sted for medvirkning og samskaping mellom kommunen, innbyggerne, næringslivet og frivilligheten, og skal bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling.

Arbeidet med å bygge ny kommune vil fortsette i kommende periode. Vi må omstille oss i takt med at samfunnet rundt oss endrer seg og kommunedirektøren vurderer fortløpende om administrasjonen har den riktige organiseringen.

Plan og strategier

Ett av utviklingsmålene i gjeldende samfunnsplan er å ha en bærekraftig økonomi og tjenesteproduksjon. Dette budsjettet og økonomiplanen viser at vi må endre tjenesteproduksjonen, vi må redusere ressursbruken og vi må snu alle steiner for å bli økonomisk bærekraftige. Det blir et viktig arbeid for sentraladministrasjonen i 2023, ikke minst å få synliggjort valg og muligheter for å bli økonomisk bærekraftige. Dette skal gjøres i tett samarbeid med sektorene. Bærekraftig økonomi er

nødvendig for å kunne ha en stabil, god og bærekraftig tjenesteproduksjon som ivaretar innbyggernes behov over tid. Det er en grunnpilar for å kunne få til utvikling og er således viktig for at vi skal kunne nå de andre målene vi har satt oss.

Sentraladministrasjonen har også ansvar for utarbeiding av plan for samskaping og tjenesteutvikling. Målet er en helhetlig plan for hvordan Molde kommune skal jobbe med utvikling og hvordan vi skal involvere sivilsamfunnet i dette arbeidet.

Det jobbes nå med utforming av næringsplan for Molde kommune. Denne blir viktig med tanke på utviklingsmålet om at Molde er et attraktivt samfunn i vekst og skal være Norges mest næringsvennlige kommune. I 2023 skal det gjennomføres lederutviklingsprogram for alle ledere med personalansvar, i henhold til tiltak i strategisk kompetanseplan. Ledelse i økonomisk vanskelige tider vil være et viktig element i dette lederutviklingsprogrammet.

Driftsbudsjett

Rammetabell for sentraladministrasjonen

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Opprinnelig ramme 2022	**98 106**	**98 106**	**98 106**	**98 106**	**98 106**
Tekniske justeringer	**2 249**	**6 002**	**6 002**	**6 002**	**6 002**
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	**-71**	**-204**	**-282**	**-282**	**-282**
Redusert arbeidsgiveravgift Midsund fra 2022	-71	-71	-71	-71	-71
Synstolking - krav fra 2023		78			
Universell utforming av IKT-løsninger 2022 engangskostnader		-211	-211	-211	-211
Egne prioriteringer	**500**	**-674**	**-3 000**	**-1 774**	**-3 684**
Insentivordning for tilflyttede studenter (PS-41/22)	400	1 000			
Kommune- og fylkestings og stortingsvalg		1 326		1 226	0
Midler til omstilling i organisasjonen *		-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Prosjekt lukking av dokumentarkiv avsluttes					-684
Støtte Ukraina (FSK-33/22)	100				
Rammetrekk **		**-1 700**	**-4 800**	**-5 000**	**-4 600**
	100 784	**101 530**	**96 026**	**97 052**	**95 542**

Kommunestyret vedtok i PS 99/22 følgende:

- bildeling utsettes med 0,25 mill. kroner i 2023 og 2024
- * trekke ut omstillingsmidlene med 2,0 mill. kroner 2023
- ** ytterligere effektivisering på sentraladministrasjonen med 1,0 mill. kroner 2023 og videre i økonomiplanen

Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet

I revidert statsbudsjett 2022 ble endring av arbeidsgiveravgiften for tidligere Midsund kommune endret. Ny arbeidsgiveravgift er på 10,6 prosent og utgjør for sentraladministrasjonen 71 000 kroner. Økt

arbeidsgiveravgift for lønnsinntekter over 750 000 kroner vil bli et mye større beløp. Dette er ikke kompensert i budsjettrammen.

Fra 2023 må kommunene etterleve krav til synstolkning. Molde kommune får 78 000 kroner til teknisk tilrettelegging for synstolking og omlegging av nettløsninger for å etterleve krav til synstolkning av forhåndspublisert videoinnhold.

Egne prioriteringer

Det legges inn en styrking i 2023 og 2024 til å innføre bildelingsordning i kommunen. Etter modell fra blant annet Ålesund kommune, er det tenkt å inngå en avtale med ekstern aktør om å tilby kommunen tilgang til biler på dagtid og utleie til innbyggere på kveldstid. Kommunen må garantere for et minstebeløp, og dette fører til en ekstra utgift i oppstartsfasen. Fra 2025 forventes det at kommunens utgifter dekkes av tilsvarende reduksjon i leasingbiler. Dette tiltaket vil også kunne ha en positiv klimaeffekt.

I sak PS-41/22 vedtok kommunestyret innføring av ordning der studenter med folkeregistrert adresse utenfor Molde-regionen, kan få gratis kollektivreiser i Møre og Romsdal dersom de melder flytting til Molde kommune. Det er lagt inn et anslag på 200 studenter som vil melde flytting. Dette antallet har vi oppnådd høsten 2022. Tidlig oktober 2022 hadde 220 studenter meldt flytting og søkt om kollektivkort. Ordningen skulle vært et forsøk på ett år og skal evalueres høsten 2023. Det er ikke lagt inn videreføring i 2024 og utover i økonomiplanen.

Det er valg hvert andre år, som kommunene gjennomfører. Dette medfører ekstra utgifter og budsjett og økonomiplan justeres i tråd med dette.

I budsjett 2022 ble det lagt inn 3,0 mill. kroner til omstilling i organisasjonen. Dette skulle brukes i hele organisasjonen, men var lagt i en samlet pott hos sentraladministrasjonen. Potten blir ikke brukt opp i 2022, og 2,0 mill. kroner blir videreført i 2023. I 2024 er potten fjernet

Også sentraladministrasjonen får rammetrekk. Det vil føre til reduksjon i antall årsverk. Sentraladministrasjonen har redusert med ett årsverk i 2022. Det samme vil skje i 2023. Det vil også være behov for ytterligere reduksjoner ut i økonomiplanperioden.

Investeringsbudsjett

Investeringer i Molde kommune

Hele 1000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2023	Økonomiplan						
		gjeldende	ny		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Administrasjonsavdelingen				**0**	**0**						
Tilfluktsrom – oppgradering	71003			0	0						
Analyse- og utviklingsavdelingen				**9 000**	**3 000**	**2 500**	**3 050**	**3 100**	**3 150**	**4 700**	**4 750**
IKT-investeringer Molde kommune	71001	Løpende		2 500	2 500	2 500	3 050	3 100	3 150	4 700	4 750
Rammebevilgning – klimatiltak			6 000	6 000							
BRM – fremtidens mobilitet			1 000	500	500						
Totalsum				**9 000**	**3 000**	**2 500**	**3 050**	**3 100**	**3 150**	**4 700**	**4 750**

IKT-investeringer Molde kommune

Dette er investeringer som ikke inngår i ROR-IKT. I 2023 skal midlene blant annet brukes til å fullføre utbedring av det trådløse nettet ved kommunale lokasjoner, der i hovedsak administrasjonsbygg og kultur- og idrettsbygg gjenstår. Investeringer knyttet til pågående og nye utviklingsprosjekt som krever nye digitale løsninger, ligger også inne. Grunnet kommunens økonomi er posten redusert noe sammenlignet med 2022.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Rammebevilgning – klimatiltak

Basisorganisasjonen vil i tett samarbeid med Molde eiendom KF utrede og teste etablering av solceller på eksisterende bygg/anlegg med høyt energiforbruk. Foreløpige analyser viser at Træffhuset kan være et svært egne bygg. Tiltaket vil bli videre utredet før gjennomføring, både med hensyn til effekt det vi ha økonomisk, for klimagassutslipp og i beredskapsøyemed.

Prosjektet er nytt, og har en totalramme på 6 mill. kroner.

Fremtidens mobilitet – Byen som regional motor (BRM)

Molde kommune har fra 2015 fått tilskudd til ulike prosjekt knyttet til mobilitet gjennom programmet Byen som regional motor (BRM). Vi har nå søkt Møre og Romsdal fylkeskommunen om å få vurdere flere av disse prosjektene samlet; prosjektering og tiltak for å bedre mobiliteten i «det gylne triangel» mellom Molde sentrum, Molde idrettspark og kjøpesentra, informasjonsformidling og parkering i Molde sentrum, og kalt det nye prosjektet «fremtidens mobilitet»

Kommunen har hatt egenandelen til flere prosjekter knyttet til BRM i investeringsbudsjettet. I årets budsjett og økonomiplan er investeringsrammene sterkt redusert, slått sammen og flyttet til analyse- og utviklingsavdelingen.

Totalrammen i prosjektene er redusert fra 6,3 mill. kroner, til 1,0 mill. kroner.

Oppvekst, kultur og velferd

Status

Sektor for oppvekst, kultur og velferd ivaretar en stor bredde av kommunens tjenester.

Oppgavene i sektoren består av

- barnehagedrift
- grunnskoleundervisning
- voksenopplæring
- PPT
- kulturskole
- kulturtjenester, herunder idrett og friluftsliv
- Moldebadet
- barneverntjenester
- flyktningtjenesten
- NAV

Den økonomiske situasjonen for sektoren er svært utfordrende. Det er et gap mellom forventninger og økonomiske ressurser. I 2021 leverte sektoren et merforbruk på 34,8 mill. kroner. Per august ble det rapportert et merforbruk på 16,8 mill. kroner for 2022. Reduserte rammer i kommende periode gir sektoren ytterligere utfordringer.

Det er barnehageområdet, skoleområdet og Moldebadet som har størst ubalanse i driften.

Spesielt skoleområdet sliter med å tilpasse driften til vedtatte rammer, og området står per august for 14,3 mill. kroner av totalt meldt merforbruk. Årsaken er hovedsakelig et økende antall elever med sammensatte vansker. I tillegg har vi flere små enheter som krever større lærertetthet enn normen tilsier. Telemarksforskning sin kostraanalyse basert på regnskap 2021, viser at området bruker 5,3 mill. kroner mer enn normert nivå (landsgjennomsnittet korrigert for beregnet utgiftsbehov). Utfordringen i budsjettet er langt større, da driften må ta inn meldt merforbruk i tillegg til generell rammereduksjon.

Barnehageområdet sin ubalanse er knyttet til økt bemanning på grunn av flere barn som følge av vedtaket om full reell barnehagedekning. I følge nevnte kostraanalyse bruker barnehageområdet 19,8 mill. kroner mer på ordinær barnehagedrift enn normert nivå skulle tilsi. Dette har sammenheng med at Molde kommune prioriterer å tilby barnehageplasser i relativt stort omfang ut over rett i henhold til loven.

Moldebadet har vansker med å nå det inntektsnivået som er nødvendig for å opprettholde dagens drift.

Plan og strategier

I kommuneplanens samfunnsdel finner vi de overordnede føringer for arbeidet i sektoren. For å bli Norges mest næringsvennlige og en god kommune å vokse opp i, er basistjenestene som skole, barnehage og et godt kulturtilbud viktige parametere. Videre setter samfunnsplanen mål om at Molde skal være et trygt og mangfoldig samfunn.

Kommunedirektøren vil arbeide for å etablere samarbeidsarenaer mellom innbyggere, næringsliv og kommunen basert på tankene i "Kommune 3.0". Hensikten er å arbeide for "innenforskap", best mulig integrering og flest mulig ut i arbeid.

Skolebruksplan 2021-30 ble vedtatt i sak PS 33/21.

Planen «En skole for alle» ble vedtatt i hovedutvalget for oppvekst, kultur og velferd i oktober 2021 (PS 46/21). Planen gir føringer for hvordan det skal arbeides for at den ordinære opplæringen skal være tilpasset flere, og behovet for spesialundervisning reduseres.

Plan for idrett og fysisk aktivitet 2022-2026 ble vedtatt i K-styret 17. mars 2021.

Barnehageplan og barne- og ungdomsplan er oppført i kommunes planstrategi henholdsvis med oppstart i 2023 og 2024.

Oppvekstreformen skal iverksettes. Reformen legger til grunn tidlig innsats fra koordinerte kommunale tjenester og at barnevernet skal håndtere de alvorligste sakene. Lykkes kommunen med omstilling i tråd med oppvekstreformen vil dette bidra både til et bedre tjenestetilbud og påvirke økonomien i sektoren positivt.

Skolefravær er i ferd med å bli en utfordring både i skolene i Molde og ellers i landet. Dette har økt etter pandemien. Skolefravær er ofte begynnelsen på utenforskap. Arbeidsgruppen for oppvekstreformen peker på skolefravær som et satsingsområde fremover. Samhandling mellom familien og kommunen med barnet i sentrum er basis for å lykkes.

Strategier for å komme i økonomisk balanse

Hovedutvalget for oppvekst, kultur og velferd vedtok i juni sektorens innspill til budsjett 2023 og økonomiplan 2023 – 2026. Her ble det lagt fram en plan for å nå økonomisk balanse i løpet av økonomiplanperioden. Planen omfatter både løpende merforbruk og rammereduksjoner i perioden.

Hovedtyngden av utgiftene i sektoren er lønn, og de fleste av tiltakene som må iverksettes resulterer i behov for færre ansatte. Tiltakene som iverksettes må også sees i lys av demografiutviklingen.

Utvalget vedtok følgende:

- Redusere behovet for spesialpedagogiske tiltak og spesialundervisning.
- Effektiv bruk av administrative systemer.

- Arbeide for å redusere og forebygge fravær.
- Redusere antall ansatte ved å holde stillinger vakante og gjennom naturlig avgang.
- Struktur på barnehage- og skoleområdet må optimaliseres for å kunne utnytte personellressursene på en bedre måte.
- Videreutvikling av MovED for å øke inntektene gjennom salg av digital undervisning.
- Nye avtaler og kampanjer skal bidra til å økt besøkstall ved Moldebadet.

I tidligere Molde kommune ble det vedtatt at Molde bys historie 1945- skulle skrives. Det er ikke funnet rom i tidligere budsjetter, og heller ikke i dette budsjettet.

Kommunestyret vedtok i oktober, PS 85/22, å gjenopprette frivilligsentral i Midsund. Finansiering av sentralen foretas gjennom en omprioritering innenfor kulturtjenesten.

Vedtaket om full reel barnehagedekning KS-sak 27/22 utfordrer barnehageområdet og sektoren i 2023 og utover i økonomiplanperioden. Kommunen har ikke nok plasser per oktober 2022 til å ha full reell barnehagedekning, men tildeler plasser når det er ledig. Det er nå rundt 30 barn på venteliste, ingen av disse har rett til barnehageplass etter loven. En ytterligere økning i kapasitet medfører økte utgifter i form av økt bemanning i de kommunale barnehagene, samt økt tilskudd til private barnehager. Det er usikkert hvordan demografien vil utvikle seg i forhold til behov for barnehageplass. I kommunens planstrategi er det vedtatt at det skal utarbeides en plan for struktur og kapasitet i barnehagene. På grunn av kommunens økonomiske situasjon vil kommunedirektøren anbefale å tildele barnehageplasser etter loven, og at det ikke tas inn barn ut over dette fra 2023.

Driftsbudsjett

Rammetabell for oppvekst, kultur og velferd

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Opprinnelig ramme 2022	**852 139**	**852 139**	**852 139**	**852 139**	**852 139**
Tekniske justeringer	**14 785**	**46 449**	**46 449**	**46 449**	**46 449**
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	**3 999**	**11 838**	**11 388**	**11 388**	**11 388**
Barnehage: redusert makspris i foreldrebetaling fra 01.01.23		1 921	1 921	1 921	1 921
Barnehage: gratis plass fra tredje barn i familien		117	117	117	117
Barnehage: redusert makspris i foreldrebetaling fra 01.08.22		2 337	2 337	2 337	2 337
Barnehage: redusert pensjonspåslag til private barnehager		-316	-316	-316	-316
Barnehage: reduserte utgifter som følge av bortfall av økonomisk tilsyn i private barnehager		-12	-12	-12	-12
Barnevern: godtgjøring av sakkyndige og tolk overføres staten		-113	-113	-113	-113
Barnevern: samværsplan som følge av ny barnevernlov		169	169	169	169
Barnevern: skjønnsmidler 2023		450			
Barnevernsreformen		2 812	2 812	2 812	2 812
Kultur: tilskudd Teateret Vårt		-44	-44	-44	-44
Kvalifiseringsprogrammet	56				
NAV: endring i strømstøtte	1 538	-16	-16	-16	-16
NAV: reduksjon i sosialhjelp som følge av endring i regelverk for AAP		-597	-597	-597	-597
NAV: økning i sosialhjelp som følge av reduksjon i tiltakspenger		88	88	88	88
NAV: økning i økonomisk sosialhjelp som følge av endring i satser fra 2022		345	345	345	345
Redusert arbeidsgiveravgift Midsund fra 2022	-1 301	-1 301	-1 301	-1 301	-1 301
Skole: flere elever i private skoler		-2 260	-2 260	-2 260	-2 260
Skole: gevinst ved nytt prøvegjennomføringssystem		-71	-71	-71	-71
Skole: gratis kjernetid i SFO fra 01.08.22	3 706	8 299	8 299	8 299	8 299
Skole: ny opplæringslov, økonomiske konsekvenser		30	30	30	30
Egne prioriteringer	**14 500**	**81 105**	**72 796**	**48 060**	**30 638**
Demografi		641	-183	-931	-6 448
Endring i bosetting av flyktninger	5 400	65 605	55 161	32 423	20 518
Frivillighetens år (PS-40/22)	500				
Mårskrenten barnehage (PS-95/21)	1 600	2 840	2 840	2 840	2 840
Ny skole Årølia		4 459	8 918	8 918	8 918
Opplæring grunnleggende norsk (PS-96/21) ***		-5 190	-5 190	-5 190	-5 190
Tilskudd private barnehager (PS-54/22)	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Økt satsning barnehage **		1 750	250		
Økt satsning grunnskole *		4 000	4 000	3 000	3 000
Rammetrekk		**-10 200**	**-39 700**	**-42 600**	**-41 000**
	885 423	**981 331**	**943 072**	**915 436**	**899 614**

Kommunestyret vedtok i PS 99/22 følgende:

- * økt satsing grunnskole med 4,0 mill. kroner i 2023 og 2024 og 3,0 mill. kroner i 2025 og 2026
- ** økt satsing barnehage med 1,75 mill. kroner i 2023 og 0,25 mill. kroner i 2024

- *** økt ramme grunnleggende norsk 5,19 mill. kroner - inndekning skjer ved økt integreringstilskudd

Vedtaket på grunnleggende norsk er en prioritering internt i sektoren og påvirker derfor ikke rammen til sektoren.

Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet

Maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehagen ble redusert 1. august 2022 og tiltaket får helårseffekt i 2023. Det foreslås en ytterligere reduksjon i prisen fra 1. januar 2023. I tillegg foreslås det å innføre gratis barnehage fra tredje barn i familien som går i barnehage samtidig, fra 1. august 2023. Effekten av disse tiltakene, på til sammen 4,4 mill. kroner, tillegges sektoren.

Fra 1. januar 2022 ble pensjonspåslaget for private barnehager nedjustert fra 13 prosent til 10 prosent av lønnskostnadene i de kommunale barnehagene. For enkeltstående barnehager innfases dette over tre år. Reduserte utgifter på 0,3 mill. kroner trekkes fra sektoren.

Fra og med 2022 ble ansvaret for å føre økonomisk tilsyn med private barnehager overført fra kommunene til Utdanningsdirektoratet. Som følge av det vil ikke kommunen ha utgifter til denne oppgaven, og sektoren er trukket 0,01 mill. kroner.

Molde kommune har 20 flere elever i private skoler og derfor ikke utgifter til disse elevene. Kommunen får derfor redusert rammetilskuddet og sektoren trekkes med 2,3 mill. kroner

Regjeringen tar sikte på å legge fram forslag til ny opplæringslov våren 2023. Lovendringene skal etter planen tre i kraft fra høsten 2024. Rammetilskuddet til kommunene økes, noe som gir sektoren mulighet til å tilpasse seg endringer allerede fra høsten 2023

Det ble innført 12 timers gratis SFO på første trinn fra høsten 2022. Helårseffekten på 4,6 mill. kroner er lagt til sektoren.

Nytt prøvegjennomføringssystem øker graden av digitalisering og er beregnet å gi gevinster også for kommunesektoren. For Molde kommune er dette beregnet til 0,1 mill. kroner, og beløpet trekkes fra sektoren.

Den nye barnevernloven, som trer i kraft 1. januar 2023, innebærer blant annet at betalingsansvaret for godtgjøring av sakkyndige oppnevnt av fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker og til tolk i saker for fylkesnemndene, blir overført fra kommunene til staten. Som følge av dette trekkes sektoren for 0,1 mill. kroner. Loven inneholder også en plikt for barnevernstjenesten til å utarbeide en plan for gjennomføring av samvær og kontakt med foreldre, søsken og andre nærstående som barnet har et etablert familieliv med. Sektoren kompenseres med 0,2 mill. kroner.

Ansvarsendringene som følger av barnevernsreformen, gir økt faglig og økonomisk ansvar til kommunene. For å dekke kommunenes merkostnader som følger av det økte finansielle ansvaret, ble rammetilskuddet til kommunene økt i 2022. Rammetilskuddet økes ytterligere i 2023, og 2,8 mill. kroner tillegges sektoren. Økningen i 2023 er noe mindre enn tidligere varslet. Dette skyldes dels en faseforskyvning knyttet til overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem og dels oppdaterte tall for aktiviteten i det statlige barnevernet i 2021.

Utgifter knyttet til barnevern, spesielt til barn under omsorg, varierer mye mellom kommuner. Statsforvalteren i Møre og Romsdal har kompensert de kommunene med de største utfordringene i

fylket. Det vil si de kommunene med et uforholdsmessig høyt tall på barn under omsorg sett opp mot fylkessnittet. Molde kommune er tildelt 0,5 mill. kroner i 2023.

Det ble fra 1. januar 2022 innført en felles dagsats for tiltakspenger. Det er lagt til grunn at dette vil øke behovet for sosialhjelp. Endringen gjaldt for nye mottaker av tiltakspenger og får først helårseffekt i 2023. Sektorens ramme er tillagt 0,1 mill. kroner.

I revidert nasjonalbudsjett for 2022 ble de statlige veiledende satsene for økonomisk sosialhjelp oppjustert fra 1. juli 2022. Satsen videreføres i 2023. Det ble samtidig vedtatt endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger. Dette forventes å redusere behovet for økonomisk sosialhjelp. Samlet medfører vedtakene et trekk for sektoren på 0,3 mill. kroner.

I 2022 ble det gitt en engangsbevilgning for å dekke økt utbetaling av sosialhjelp i 2022 som følge av økte strømpriser. Siden bevilgningen var ettårig, reduseres sektorens ramme i 2023 med 1,5 mill. kroner.

Egne prioriteringer

Kommunestyret vedtok i PS 99/22 følgende:

* økt satsing grunnskole med 4,0 mill. kroner i 2023 og 2024 og 3,0 mill. kroner i 2025 og 2026
** økt satsing barnehage med 1,75 mill. kroner i 2023 og 0,25 mill. kroner i 2024
*** økt ramme grunnleggende norsk 5,19 mill. kroner - inndekning skjer ved økt integreringstilskudd

Vedtaket på grunnleggende norsk er en prioritering internt i sektoren og påvirker derfor ikke rammen til sektoren.

Med bakgrunn i befolkningsutvikling og nedgang i antall barn i barnehage- og skolealder vil ressursbehovet innenfor sektoren bli redusert i årene som kommer. Endring i demografi er innarbeidet i rammetabellen med en liten økning på 0,6 mill. kroner i 2023 for deretter å gå over til et gradvis økende trekk på 0,2 mill. kroner i 2024 til 6,5 mill. kroner i 2026.

Mårskrenten barnehage startet opp i august 2022 og helårseffekt av driften er lagt inn fra 2023.

Nye Årølia skole er planlagt med oppstart høsten 2023 og sektorrammen er kompensert for økte driftsutgifter med halvårseffekt i 2023 og helårseffekt fra 2024.

Kommunestyrets bevilgning på 5,0 mill. kroner til opplæring i grunnleggende norsk gjaldt kun ut 2022, sektorrammen reduseres derfor tilsvarende fra 2023.

Tilskuddet til de private barnehagene for 2022 viste seg å bli høyere enn forutsatt i opprinnelig budsjett. Som følge av det fikk sektoren økt rammen med 7,0 mill. kroner i budsjettrevisjonen i juni 2022.

Den økonomiske rammen til flyktningtjenesten baserer seg i stor grad på integreringstilskuddet fra staten. Integreringstilskuddet er 5-årig. Rammen kan variere mye, etter hvor mange flyktninger kommunen vedtar å bosette per år. Som en følge av krigen i Ukraina har antall bosatte flyktninger i Molde Kommune økt betydelig gjennom 2022, og det forventes også et høyt antall bosettinger i 2023. Som følge av dette økes flyktningtjenesten sin ramme for 2023 med 65,6 mill. kroner.

Rammetrekk

I gjeldende økonomiplan ligger det et rammetrekk på 10,2 mill. kroner på sektoren i 2023. Et økende rentenivå gjør at det er behov for ytterligere rammereduksjoner ut over det som allerede ligger inne. I 2023 håndterer kommunen renteøkningen ved bruk av disposisjonsfond, men fra 2024 vil økt rentenivå medføre ytterligere rammetrekk. For oppvekst, kultur og velferd tilsier dette er samlet rammetrekk på 39,7 mill. kroner i 2024. Dette er en økning på 25,6 mill. kroner i forhold til gjeldende økonomiplan. I 2026 vil rammetrekket være på 41,0 mill. kroner, noe som er en økning på 20,6 mill. kroner i forhold til gjeldende økonomiplan.

Sektoren har alvorlige økonomiske utfordringer. Både for høyt driftsnivå inneværende år og reduserte rammer i årene framover utfordrer måten sektoren leverer tjenestene på. Det er derfor nødvendig å gjennomføre varige tiltak for å komme i økonomisk balanse i årene framover. Skal økonomisk balanse oppnås, må alle tiltakene som er beskrevet i saken gjennomføres.

Investeringsbudsjett

Investeringer i Molde kommune

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2023	Økonomiplan						
		gjeldende	ny		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kulturtjenesten				**3600**		**775**					
Kulturhuset – styrke sceneteknisk grunnutrustning			1 250	1 250							
Parkeringsplass Julneset	72019	1 700		1 200							
Sandvolleyballbane Eidsvåg		600	775	0		775					
Kjøretøy kulturtjenesten	72022	1 400		700		0	0				
Nytt biblioteksystem	72018	450		450							
Moldebadet				**300**	**700**	**700**	**1 000**	**1 000**	**1 000**	**1 150**	**1 100**
Oppgraderinger Moldebadet	72015	Løpende		300	700	700	1 000	1 000	1 100	1 150	1 100
Totalsum				**3 900**	**700**	**1 475**	**1 000**	**1 000**	**1 100**	**1 150**	**1 100**

Kulturtjenesten

Kulturhuset – styrke sceneteknisk grunnutrustning

Kulturhuset er bygningsmessig opprustet de siste årene. For at bygget skal være funksjonelt i bruk, er det behov for bedre grunnutrustning for både lyd, lys og scene. At kulturhuset blir bedre utstyrt, vil

kunne øke leieinntektene for kommunen. Det forutsettes at 50 prosent av utgiften dekkes av Kulturrom, tilskuddsordning for teknisk utstyr og lokaler.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 1,25 mill. kroner.

Parkeringsplass Julneset

Julneset er statlig sikret friområde der Molde kommune har fått tilskudd fra Miljødirektoratet til å opparbeide parkeringsplass og turveg for adkomst til Julneset. Prosjektet var påbegynt i 2022.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 1,7 mill. kroner.

Sandvolleyballbane Eidsvåg

Dette prosjektet er utsatt og flyttet ut til 2025. Banen er tenkt plassert på en plen vest for Nessethallen, i gangavstand til skoler og barnehager. Banen vil derfor kunne benyttes både i skoletiden og på fritiden, og bidra til et mer allsidig fritidstilbud. Prosjektet utløser 0,3 mill. kroner i tilskudd fra spillemidler.

Totalrammen i prosjektet er økt til 0,8 mill. kroner.

Kjøretøy kulturtjenesten

Det blir i 2022 innkjøpt ny varebil eller liten lastebil hos kulturtjenesten. Det er nå behov for å bytte ut kompakttraktor til drift av kunstgressbaner i 2023. Beløpet lå i gjeldende økonomiplan i 2026, men er nå skubbet fram til 2023.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 1,7 mill. kroner.

Nytt biblioteksystem

Alle folkebiblioteka i fylket oppgraderer til nytt biblioteksystem, og Molde kommune blir med på den felles anskaffelsen.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 0,45 mill. kroner.

Moldebadet

Oppgraderinger Moldebadet

Moldebadet fikk i 2021 en løpende bevilgning til oppgraderinger i badet. Grunnet kommunens økonomi er posten redusert siden da, men det legges inn noe midler til nødvendige tiltak for å opprettholde driften i badet.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Investeringer i Molde eiendom KF

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2023	Økonomiplan						
		gjeldende	ny		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Barnehage				**50 750**	**12 100**						
Lillekollen – ny barnehage	20012	84 000		38 250							
Oppgradering Bjørsito *			17 600		6 000	11 600					
Oppgradering Vigvollvegen, gamle Hjelset barnehager **											
Solcellepanel – Lillekollen barnehage			2 000	2 000							
Oppgradering Bjørsito – tiltak infrastruktur			500	500							
Skole				**104 800**	**6 840**	**11 000**	**59 400**				
Ny skole Årølia	30021	235 500	244 540	104 000	6 000						
Kviltorp skole – kroppsøvingsareal		53 000		300	700	10 000	42 000				
Bergmo ungdomsskole – ombygging til spesialrom		16 000	17 900			1 000	16 900				
Vågsetra skole – erstatte paviljongen		500					500				
Midsund skule	30026	170 800		500							
Skjevik barne- og ungdomsskole – kroppsøvingsareal	30032	500			140						
Kulturtjenesten				**19 450**	**5 000**	**5 000**					
Molde KGB Lubbenes – garderobebygg ***	50309	15 200	19 800	10 000	5 000	5 000		0			
Molde KGB Lubbenes – bane og varmeløsning	50304	45 300		5 250							
Idrettens hus	50301	183 000		4 000							
Idrettens hus – trafikkløsninger ****	50313	5 000		0							
Uteområde Molde idrettspark	50300	18 250		200							
Totalsum				**175 000**	**23 940**	**16 000**	**59 400**				

Kommunestyret vedtok i PS 99/22 følgende:

- * økt investering opprusting Bjørsito med 5,0 mill. kroner i 2023, 6,1 mill. kroner i 2024 og redusert ramme i 2025 med 11,6 mill. kroner
- ** økt investering Vigvollvegen gamle Hjelset barnehage med 5,0 mill. kroner
- *** økt investering Lubbenes garerobebygg10,0 mill. kroner i 2023, 5,0 mill. kroner i 2024 og 2025 og redusert ramme i 2027 med 21,2 mill. kroner
- **** redusert investering trafikkløsning på Idrettens Hus med 4,0 mill. kroner

Presisering av investering i garderobedel og klubbhusdel Lubbenes:

- Garderobebygg på Lubbenes er kommunens ansvar
- Klubbhusdelen er Molde FKs ansvar
- Samskaping/samhandling forutsettes for rasjonell implementering

Barnehage

Lillekollen – ny barnehage

I desember 2021 ble sak om fastsettelse av kapasitet og kostnadsramme for Lillekollen barnehage behandlet, sak PS-106/21. Kostnadsrammen ble her fastsatt til 84 mill. kroner og kapasiteten ble fastsatt

til 115 barn inkludert en utegruppe. Barnehagen er under bygging, og vil ventelig bli tatt i bruk i oktober 2023.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 84,0 mill. kroner.

Oppgradering Bjørsito

Kommunestyret vedtok i PS 99/22 følgende: økt investering opprusting Bjørsito med 5,0 mill. kroner i 2023, 6,1 mill. kroner i 2024 og redusert ramme i 2025 med 11,6 mill. kroner.

I april 2022, sak PS-27/22 utvidet kapasitet i moldebarnehagene, vedtok kommunestyret en rekke tiltak for å bedre kapasiteten i moldebarnehagene. I punkt 4 i vedtaket står det at «Bjørsitobygget ved Lillekollen barnehage ombygges til barnehage med kapasitet 24 barn. Arbeidet bør skje parallelt med byggingen av nye Lillekollen barnehage». Arbeidet kan ikke gjøres parallelt med byggingen av Lillekollen barnehage, da Bjørsito fungerer som rigg. Molde eiendom KF har gjort en vurdering av behovet for oppgradering, og i kalkylen er det er tatt høyde for at bygget og tekniske installasjoner oppgraderes til en standard med levetid på minimum 20 år. På bakgrunn av den økonomiske situasjonen i kommunen, er investeringen utsatt og fordelt mellom 2024 og 2025, til etter at det er gjort en ny vurdering av det samlede behovet for barnehageplasser i kommunen.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 17,6 mill. kroner.

Solcellepanel – Lillekollen barnehage

I juni 2022, sak PS-55/22 budsjettrevisjon investering 2022, vedtok kommunestyret å utrede solcelletak på Lillekollen barnehage, og å innarbeide økte investeringsutgifter i forslaget til budsjett- og økonomiplan. Solcelletak vil bli etablert på den nye barnehagen, noe som vi gi Molde kommune og Molde eiendom KF verdifull erfaring og kunnskap.

Prosjektet er nytt, og har en totalramme på 2,0 mill. kroner.

Oppgradering Bjørsito – tiltak infrastruktur

I juni 2022, sak PS-55/22 budsjettrevisjon investering 2022, vedtok kommunestyret at det skulle gjøres tilpasninger for infrastruktur på tomten til Lillekollen barnehage, slik at det legges til rette for at Bjørsito skal ombygges til barnehage, og at økte investeringsutgifter skulle innarbeides i forslaget til budsjett- og økonomiplan.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 0,5 mill. kroner.

Skole

Ny skole Årølia

I september 2021 ble sak om fastsettelse av ramme for ny skole i Årølia behandlet, sak PS-77/21. Totalrammen ble fastsatt til 235,5 mill. kroner. Den nye skolen er under bygging, og vil bli tatt i bruk til skolestart høsten 2023. Prisstigningen har vært langt høyere enn den som ble lagt til grunn ved fastsettelse av totalrammen, og den må derfor økes med 9,0 mill. kroner. Prosjektet gjennomføres for øvrig i henhold til styringsplanen, men det er noe usikkerhet knyttet delprosjektet utomhus.

Totalrammen i prosjektet økes fra 235,5 mill. kroner til 244,5 mill. kroner.

Kviltorp skole – kroppsøvingsareal

I mars 2019 vedtok kommunestyret i tidligere Molde kommune en ny skolebruksplan 2020–2025 for sentrumsområdet. Her ble det gjort vedtak om å bygge ny skole i Årølia, samt å bygge nye, felles kroppsøvingslokaler (flerbrukshall) for Kviltorp barneskole og Bergmo ungdomsskole. Prosjektet vil bli delfinansiert av spillemidler. Dette prosjektet kan ikke gjennomføres før etter at den nye skolen i Årølia står ferdig medio 2023. På bakgrunn av den økonomiske situasjonen i kommunen er prosjektet utsatt ytterligere, og tiltaket vil blir vurdert på nytt i løpet av 2023.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 53,0 mill. kroner.

Bergmo ungdomsskole – ombygging spesialrom

I mars 2019 vedtok kommunestyret i tidligere Molde kommune en ny skolebruksplan 2020–2025 for sentrumsområdet. Her ble det gjort vedtak om å bygge ny skole i Årølia, samt å bygge nye, felles kroppsøvingslokaler (flerbrukshall) for Kviltorp barneskole og Bergmo ungdomsskole. Dagens gymsal ved Bergmo ungdomsskole kan deretter ombygges til dekke behovet for flere spesialrom ved skolen.

Dette prosjektet kan ikke gjennomføres uten at nye kroppsøvingslokaler ved Kviltorp skole får kapasitet til kroppsøvingsundervisning også for elevene ved Bergmo ungdomsskole. På bakgrunn av den økonomiske situasjonen i kommunen er prosjektet utsatt ytterligere, og tiltaket vil blir vurdert på nytt i løpet av 2023.

Totalrammen for prosjektet er økt med lønns- og prisvekst fra 16,0 mill. kroner til 17,9 mill. kroner.

Vågsetra barne- og ungdomsskole – erstatte paviljongen

I mai 2021 vedtok Molde kommunestyret skolebruksplan 2021–2030, sak 33/21. Et av de prioriterte tiltakene i planen er utbedring av kroppsøvingsarealene ved Skjevik barne- og ungdomsskole. Det gjøres avsetning for planlegging av prosjektet i 2024. Prosjektet må også vurderes opp mot den økonomiske situasjonen til kommunen framover.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 0,5 mill. kroner.

Midsund skule

Midsund skule er tatt i bruk. Det gjenstår noe mindre arbeid som vil bli sluttført i 2023.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 170,8 mill. kroner.

Skjevik barne- og ungdomsskole – kroppsøvingsareal

I mai 2021 vedtok Molde kommunestyret skolebruksplan 2021–2030, sak 33/21. Et av de prioriterte tiltakene i planen er utbedring av kroppsøvingsarealene ved Skjevik barne- og ungdomsskole. Det gjøres avsetning for planlegging av prosjektet i 2024. Prosjektet må også vurderes opp mot den økonomiske situasjonen til kommunen framover.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 0,5 mill. kroner.

Kulturtjenesten

Molde KGB Lubbenes – garderobebygg

Kommunestyret vedtok i PS 99/22 følgende: økt investering Lubbenes garerobebygg10,0 mill. kroner i 2023, 5,0 mill. kroner i 2024 og 2025 og redusert ramme i 2027 med 21,2 mill. kroner.

Presisering av investering i garderobedel og klubbhusdel Lubbenes: garderobebygg på Lubbenes er kommunens ansvar, klubbhusdelen er Molde FKs ansvar og samskaping/samhandling forutsettes for rasjonell implementering.

I gjeldende økonomiplan er det bevilget 14,5 mill. kroner til et nytt garderobebygg. I prosessen siden vedtaket om renovering av Lubbenes kunstgressbane og bygging av nytt garderobebygg ble gjort i juni 2019, har det vært dialog med MFK om ulike løsninger. Vi har ikke lykkes i å bli enige om en felles løsning i et felles bygg. Molde kommune har derfor tilbydd MFK å bygge et eget klubbhus på kommunens tomt på Lubbenes, etter at det gamle garderobebygget rives.

Garderobebygget med fire garderober, dommergarderober samt kiosk og speakerbod – til sammen om lag 325m^2, er ferdig planlagt. I tillegg til garderobebygget, er det behov for en garasje- og lagerbygning for driftsmateriell og utstyr. Dette lå ikke inne i den opprinnelige budsjettrammen. Eksisterende garderober med den gamle svømmehallen må rives og i tillegg er det nødvendig med tilpasninger utomhus, herunder etablering av veg ned til banen og området ved det nye garderobebygget. Oppdaterte kalkyle viser behov for en samlet investeringsramme på 21,1 mill. kroner. På bakgrunn av den økonomiske situasjonen i kommunen er prosjektet utsatt fra 2025 til 2027.

Totalrammen i prosjektet er økt fra 15,2 mill. kroner til 21,1 mill. kroner.

Molde KGB Lubbenes – bane og varmeløsning

I desember 2021 ble sak om økt totalramme til Lubbenes kunstgressbane inkludert varmeløsning behandlet, PS-105/21. Ny totalramme for prosjektet ble fastsatt til 45,3 mill. kroner. Selve banen er ferdig og tatt i bruk, mens fullføring av varmeløsning pågår.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 45,3 mill. kroner.

Idrettens hus

Idrettens hus er tatt i bruk. Det gjenstår noe mindre arbeid som vil bli sluttført i 2023.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 183,0 mill. kroner.

Idrettens hus – trafikkløsninger

Kommunestyret vedtok i PS 99/22 følgende: redusert investering trafikkløsning på Idrettens Hus med 4,0 mill. kroner.

Idrettens hus ble tatt i bruk høsten 2020, og er et flott idrettsbygg der det vil være mange barn og unge i årene framover. Trafikk og mobilitetsløsningene rundt Idrettens hus er ikke blitt godt nok ivaretatt i prosjektet og det er nødvendig med utbedringer.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 5,0 mill. kroner.

Uteområde Molde idrettspark

Det gjenstår noe mindre arbeid som vil bli sluttført i 2023.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 18,3 mill. kroner.

Helse og omsorg

Status

Sektoren har ansvar for:

- institusjonsdrift
- tjenester til hjemmeboende, inklusive bo-tjenester for mennesker med utviklingshemming
- legetjenester
- psykisk helse og rus
- fysio- og ergoterapitjeneste
- helsestasjon-, skolehelse- og jordmortjenester
- tildelingskontor

Det er et gap mellom forventing og økonomiske ressurser. Basert på erfaring og demografisk utvikling ser det ut til at presset på de ulike tjenestene vil opprettholdes i årene framover. Rekrutteringsutfordringer er blitt vesentlig mer krevende det siste året, dette bidrar også til økte lønnsutgifter til overtidslønn og bruk av vikarbyrå. I tillegg til mangel på sykepleiere merker vi nå også rekrutteringsutfordringer til fastlegetjenesten.

Den demografiske utviklingen vil føre til at vi må planlegge for flere eldre. Befolkningen i Molde er eldre enn gjennomsnittet i Norge og kommunen har derfor en høyere andel med demenssykdom. I perioden fra 2020 fram mot 2030 vil antall personer med demenssykdom øke fra 719 personer i 2020 til 976 personer i 2030, en økning med 35,7 prosent (kilde: demenskartet.no). I tillegg vil kommunen mangle et stort antall helsearbeidere i løpet av den kommende tiårsperioden.

For å ivareta innbyggerne våre må vi endre måten vi leverer tjenestene på. Vi må innføre helse- og mestringsteknologi så raskt som overhodet mulig, og vi må starte utvikling av boliger slik at innbyggerne kan bo lengst mulig hjemme. Dette arbeidet må skje i tett samarbeid med næringsliv, og andre samarbeidspartnere. Videre må vi styrke det forebyggende arbeidet knyttet til eldre.

Sektor helse og omsorg fikk i 2021 et merforbruk på 60,9 mill. kroner. Sektoren rapporterte per 31. august 2022 et forventet merforbruk på 96,5 mill. kroner. Den negative utviklingen forsterker behovet for å gjennomføre tiltak som gir en varig økonomisk effekt. Kommunedirektøren vil holde fokus på å gjennomføre tiltak.

Plan og strategier

Helse- og omsorgsplan 2021-2033 ble vedtatt i september 2021. Molde kommunestyre ba i tillegg om at det utarbeides en langsiktig strategi for utvikling, lokalisering og dimensjonering av kommunale institusjoner og botilbud. Dette arbeidet er forsinket da vi ikke har lykkes med å rekruttere til stillingen. Per september 2022 er anskaffelsen lagt ut på anbud.

Helse- og omsorgsplanen er en strategisk plan med et 12-årsperspektiv, og skal vise den retning helse- og omsorgstjenestene må ta for å kunne utvikle fremtidsrettede og bærekraftige tjenester for innbyggerne.

Det er definert fire satsingsområder i planen:

- tidlig innsats og forebygging
- samskaping og samhandling
- dimensjonering og utvikling av tjenestetilbud
- rekruttering og kompetanse

Sektoren har utarbeidet en overordnet virksomhetsplan for helse og omsorg. Dette er en handlingsdel til helse- og omsorgsplanen og skal vise hvordan sektoren arbeider med tiltak knyttet til de fire satsningsområdene i planen. Tiltak som krever politisk prioritering i form av økonomisk bevilgning, vil bli innarbeidet i framtidige budsjett og økonomiplaner.

Helse- og omsorgsplanen må også ses i sammenheng med andre plandokumenter slik som: ruspolitisk handlingsplan, veteranplan, handlingsplan mot vold i nære relasjoner, barne- og ungdomsplan og frivilligplan med flere.

Sektoren planlegger etablering og oppstart av interkommunal legevaktsentral i løpet av 2023. Legevaktformidling er en tjeneste som hittil har vært kjøpt fra helseforetaket, men som kommunene må overta i forbindelse med nytt sykehus Nordmøre og Romsdal (SNR).

Oppfølging av helse- og omsorgsplan 2021–2033 – strategier for å komme i økonomisk balanse

På grunn av uløste utfordringer, samt rammereduksjoner, vil årene framover også bli økonomisk krevende. Rammeøkninger på grunn av befolkningsendring i økonomiplanperioden skal i utgangspunktet disponeres til nye tjenestemottakere. Rammeendringer på grunn av demografi må trolig bidra til finansiering av sektorens rammereduksjoner dersom det skal oppnås økonomisk balanse.

Det forventes at antall brukere vil øke ut over det økonomiske handlingsrommet. Det må derfor tenkes nytt i tjenesteproduksjonen. Flere tjenester på lavere nivå i omsorgstrappen må på plass slik at innbyggerne kan bo lengre hjemme, og av samme grunn må det satses stort på helse- og mestringsteknologi. Det foreslås derfor tiltak som kan bidra til at sektoren kommer i økonomisk balanse og får en bærekraftig økonomi, samtidig som en leverer tjenester på rett nivå til innbyggerne.

Hovedutvalg for helse og omsorg behandlet 15. august 2022 sak 23/22 – signal fra hovedutvalg til budsjett 2023 og økonomiplan 2024–2026. I saksframlegget var det blant annet foreslått en reduksjon

av sykehjemsplasser, samt ulike tiltak innen institusjonsdrift, tjenester til hjemmeboende og innen aktiviserings- og dagtilbud. Utvalget vedtok følgende i saken:

Hovedutvalg for helse og omsorg ber kommunedirektøren om en mer målrettet utvikling av et omsorgstilbud i tråd med vedtatte helse- og omsorgsplan med en vridning av ressursene til forebygging og tidlig innsats. «Lengst mulig i eget hjem» og et mer balansert helse- og omsorgstilbud basert på «laveste effektive omsorgsnivå» skal gjennomsyre tjenesteutviklingen:

• Fortsette arbeidet med å balansere omsorgstrappa for å kunne redusere behovet for langtids sykehjemsplasser. Målet er å ha den dekningsgraden som er mest hensiktsmessig for innbyggerne i kommunen og driften i sektoren.
• Tilby mer rehabilitering, bedre hjemmesykepleie og tilpasset hjemmehjelp for de som fortsatt kan bo i eget hjem.
• Tilrettelegge for flere heldøgnsbemannede bofellesskap og bokollektiv med oppdatert velferdsteknologi for å avlaste presset på sykehjemsplasser.
• Molde kommune må i størst mulig grad samle korttidsplassene på Kirkebakken og Råkhaugen omsorgssenter.
• Strukturen for Bo- og habiliteringstjenesten må optimaliseres for å kunne utnytte personalressursen på en bedre måte

Kostra nøkkeltall helse- og omsorgstjenester for sammenligning med andre kommuner 2021

	Molde	Kostragruppe 10	Landet uten Oslo
Generelt			
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)	42,3	32,3	33,9
Sykehjem			
Dekningsgrad, plasser i institusjon i pst. av innbyggere 80 år og over (prosent)	18,8	15,2	15,3
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)	13,6	10,4	10,9

Tabellen over viser at Molde kommune bruker en større andel av utgiftene sine på omsorgstjenester enn begge sammenligningsgruppene. Molde har en høyere dekningsgrad av sykehjemsplasser, samt en større andel eldre som bor på sykehjem enn sammenligningsgruppene. Nøkkeltallene viser at sektoren har et innsparingspotensial i forhold til sammenlignbare kommuner og da spesielt innenfor sykehjemsdriften.

Telemarksforsking presenterte i september 2022 en analyse av økonomi og fremtidig tjenestebehov i Molde kommune. Analysen viste at pleie- og omsorgsområdet i Molde kommune brukte 141,0 mill. kroner mer enn det behovet for tjenester i utgangspunktet skulle tilsi. Spesielt har institusjonsdriften i Molde kommune et stort merforbruk, men det er også merforbruk innenfor tjenester til hjemmeboende og innen aktiviseringstjenester. Samtidig viser analysen at Molde kommune vil få en markant økning i antall eldre i årene fremover.

Endring av antall sykehjemsplasser

Molde kommune har i dag 298 sykehjemsplasser etter reduksjon av 16 plasser ved Kirkebakken omsorgssenter våren 2022. Molde kommune ville hatt en dekningsgrad på 17,8 prosent dersom en hadde hatt 298 plasser i 2021, mens sammenligningsgruppene lå på 15,2 prosent og 15, 3 prosent.

Dekningsgrad for sykehjem angir hvor mange sykehjemsplasser kommunen har til personer som er 80 år eller eldre.

For at Molde kommune skal kunne nå målet om bærekraftige tjenester må antall sykehjemsplasser reduseres til fordel for flere tjenester på lavere nivå i omsorgstrappen. Det foreslås derfor en reduksjon av 24 plasser fra dagens 298 plasser til 274 plasser. Forslaget er tenkt gjennomført ved en reduksjon av plasser på institusjonene Glomstua (-10), Midsund (-6) og Nesset (-8).

Sykehjem	Plassser 2022	Plasser 2023	Endring
Kirkebakken	32	32	
Råkhaugen	52	52	
Glomstua	48	38	-10
Bergmo	47	47	
Kleive	24	24	
Skåla	17	17	
Midsund	30	24	-6
Nesset	48	40	-8
Sum	**298**	**274**	**-24**

Kommunen vil etter denne endringen få en dekningsgrad på 15,5 prosent i 2023. Molde kommune vil da få omtrent samme dekningsgrad som sammenligningsgruppene var på i 2021.

Når denne endringen gjennomføres vil en ha totalt 48 ledige rom fordelt på Råkhaugen sykehjem (24) og Glomstua sykehjem (10), Midsund (6), Nesset (8). En kan dermed senere justere antall plasser forutsatt nok personell og tilstrekkelige ressurser.

Reduksjon av sykehjemsplasser finansierer sektorens rammetrekk på 12,2 mill. kroner for 2023. I tillegg innføres det en fordelingsmodell av budsjettmidlene for å bedre kunne oppnå balanse i sykehjemsdriften. Fordelingsmodellen er også en del av harmoniseringsarbeidet for nye Molde kommune.

Reduksjon av sykehjemsplasser er tenkt gjennomført trinnvis når det blir ledige plasser. Eventuell flytting mellom institusjoner vil skje i dialog med bruker, pårørende og tjenesten. Endringen er tenkt gjennomført ved omplassering av ansatte til vakante stillinger i sektoren. Sykehjemmene har i dag store utfordringer med å skaffe nok kvalifisert personell. Den største utfordringen med å holde dekningsgraden oppe vil trolig være å skaffe nok fagfolk til å bemanne institusjonene.

Det er også nødvendig å foreta en gjennomgang av kriterier for tildeling av sykehjemsplass og bemannede bofellesskap. Justering mellom antall langtidsplasser, korttidsplasser og rehabiliteringsplasser kan også bli nødvendig dersom behovet endrer seg. Det er også behov for at omsorgsenhetene i større grad tar i bruk velferdsteknologi, noe som kan bidra til redusert bruk av personalressurser spesielt på nattbemanning.

Samtidig foreslås det kompenserende tiltak. I gjeldende økonomiplan er det lagt inn 2,9 mill. kroner i 2023 og ytterligere 9,5 mill. kroner i 2024 til styrking av tilbud i omsorgstrappens nederste trinn, ulike lavterskel- og aktivitetstilbud, bruk av helse- og mestringsteknologi, hverdagsrehabilitering, styrking av hjemmetjenester, dagsentertilbud med videre. Denne bevilgningen vil også bidra til å redusere sektorens merforbruk ettersom det allerede er startet opp slike tjenestetilbud som mangler finansiering.

Andre tiltak for å oppnå økonomisk balanse:

1. Bo- og habiliteringstjenesten rapporterte per august 2022 en negativ årsprognose på 68,0 mill. kroner. Gjennomgang av tildelings- og vedtakspraksis, samt vurdering av samordningseffekter blir prioriterte oppgaver fremover. Det arbeides også med innføring av digitale arbeidslister for økt kvalitet på dokumentasjon i pasientjournal. Målet er å få et faktabasert beslutningsgrunnlag for best mulig fordeling av tilgjengelige ressurser.
2. Helse- og mestringsteknologi må implementeres fullt ut i tjenesten. Her jobbes det nå systematisk fra enhet til enhet for å få det inn som et ordinært tjenestetilbud. Det er avsatt en ressurs som kan jobbe dedikert med dette, samt tilsatt en egen hjelpemiddeltekniker.
3. Sektoren har gjennomført et rekrutteringsprosjekt i 2022. En vil i 2023 arbeide videre med tiltak i perspektiv beholde, videreutvikle og rekruttere.
4. Gjennomgang av nattjeneste i kommunen for å se på samordningseffekter samt økt bruk av helse- og mestringsteknologi.
5. Kontinuerlig fokus på nærværsfaktorer for å redusere og forebygge fravær.
6. Ny modell for hverdagsrehabilitering implementeres fra høsten 2022. Målet er å forebygge og utsette behovet for tjenester samt at brukerne opplever hverdagsmestring.
7. Arbeidsgruppene «Modell for tverrfaglig innsats» og «Redusere antall døgn per korttidsopphold» videreføres. Målet er å oppnå økt egenmestring hos tjenestemottakere samt redusere antall liggedøgn på sykehuset som en må betale for utskrivningsklare pasienter.
8. Molde helse og mestringsarena åpnes våren 2023. Kommunen skal tilby tidsriktig, effektiv og tilgjengelig hjelpemiddelforvaltning som legger til rette for aktiv samhandling med aktører innenfor hjelpemiddelformidling. Målet er at innbyggere i Molde kommune kan bo lenger hjemme og utsetter/reduserer behov for kommunale tjenester.

Driftsbudsjett

Rammetabell for helse og omsorg

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Opprinnelig ramme 2022	**871 904**	**871 904**	**871 904**	**871 904**	**871 904**
Tekniske justeringer	**20 428**	**56 606**	**56 606**	**56 606**	**56 606**
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	**-1 714**	**1 716**	**1 516**	**1 516**	**1 516**
Barnekoordinator, helårseffekt av endring i 2022		497	497	497	497
Nasjonale e-helseløsninger	17	74	74	74	74
Redusert arbeidsgiveravgift Midsund fra 2022	-1 743	-1 743	-1 743	-1 743	-1 743
Rh-immunisering	12	12	12	12	12
Skjønnsmidler – skyss av helsepersonell			-200	-200	-200
Økt basistilskudd til fastleger fra mai 2023		2 876	2 876	2 876	2 876
Egne prioriteringer	**900**	**18 734**	**29 975**	**40 812**	**57 327**
Demografi		3 956	18 330	29 667	46 182
Endring i bosetting av flyktninger		2 000	1 500	1 000	1 000
Etableringstilskudd fastleger (PS-22/22)	900	300			
Helseplattformen		9 842	-838	-838	-838
Styrking hjemmebaserte tjenester		2 636	10 983	10 983	10 983
Rammetrekk		**-12 200**	**-43 000**	**-47 400**	**-47 700**
Totalsum	**891 518**	**936 760**	**917 001**	**923 438**	**939 653**

Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet

Barnekoordinator ble innført som en lovfestet rett fra august 2022. Det bevilges nå 0,5 mill. kroner som helårsvirkning i 2023. Ordningen skal sikre koordinering av helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester til barn og deres familier.

Kommunene fikk fra 2022 ansvar for betaling av nasjonale e-helseløsninger som tidligere var statlig finansiert. For 2023 justeres bevilgningen med 0,07 mill. kroner på grunn av økte utgifter til drift av systemene, samt en korrigering av engangsbevilgning fra 2022.

I statsbudsjettet for 2022 ble det vedtatt endret arbeidsgiveravgiftssone for tidligere Midsund kommune. Enhetene i dette området fikk da reduserte utgifter til arbeidsgiveravgift og sektoren sin ramme ble som følge av dette redusert med 1,7 mill. kroner.

Kommunene fikk ansvar for rh-immunisering i svangerskapskontroll i saldert budsjett 2022, bevilgningen på 0,01 mill. kroner videreføres i økonomiplanperioden.

Av kommunens skjønnsmidler for 2023 er 0,2 mill. kroner begrunnet i at vi har ekstra utgifter til skyss av helsepersonell. Tilsvarende beløp ble bevilget for 2022 og finansierer deler av utgiftene til beredskapsferje til Midsund.

Det er foreslått å styrke basistilskuddet til fastleger fra 1. mai 2023 med 2,9 mill. kroner. Det foreslås samtidig å avvikle knekkpunktet i tilskuddsordningen. I stedet innføres det et risikojustert tilskudd som

baseres på alder, kjønn og helsetilstand til pasientene.

Egne prioriteringer

Med bakgrunn i befolkningsutvikling og spesielt vekst i antall eldre vil ressursbehovet innenfor sektor helse og omsorg øke betydelig i årene som kommer. Følgende endringer på grunn av demografi er innarbeidet i rammetabellen: En styrking på nesten 4,0 mill. kroner i 2023, og videre en opptrapping til 18,3 mill. kroner i 2024, 29,7 mill. kroner i 2025 og 46,2 mill. kroner i 2026. Rammeøkning på grunn av befolkningsendring må i utgangspunktet disponeres til nye tjenestemottakere og tjenestetilbud, men må trolig også vurderes opp mot foreslåtte rammetrekk for sektoren. Det vil si at de vil bli brukt til å opprettholde dagens tilbud.

Som følge av økt bosetting av flyktninger har sektoren fått økte utgifter til helsetjenester. Det foreslås bevilget 2,0 mill. kroner for 2023 som finansieres av kommunens integreringstilskudd. Bevilgningen justeres i årene framover ut fra antall flyktninger, bosettingsår og endringer i den statlige tilskuddsordningen.

Etableringstilskudd til fastleger ble innført som rekrutteringstiltak i budsjettrevisjon 2022. Det foreslås bevilget 0,3 mill. kroner til ordningen i 2023.

Helseplattformen er et nytt felles pasientjournalsystem for sykehus, kommuner, fastleger og private spesialister i Trøndelag og Møre og Romsdal. Systemet var opprinnelig planlagt innført i Molde kommune fra april/mai 2023, men oppstart er nå utsatt til november 2023. Det er lagt inn en økning på 9,8 mill. kroner i 2023 som i hovedsak er innføringsutgifter med opplæring av alle brukere. Fra 2024 trekkes bevilgningen ut igjen med unntak av 3,1 mill. kroner i økte systemutgifter.

Det er i 2023 lagt inn 2,6 mill. kroner til styrking av hjemmebaserte tjenester. Beløpet er forslått økt til knappe 11,0 mill. kroner fra 2024 og utover i økonomiplanperioden. Dette er kompenserende tiltak som må ses i sammenheng med reduksjon av antall sykehjemsplasser og endring til mer hjemmebaserte tjenester.

Rammetrekk

Sektorens opprinnelige rammetrekk i gjeldende økonomiplan er foreslått videreført i årene 2023–2026. Disse rammetrekkene var på -12,2 mill. kroner i 2023, -17,0 mill. kroner i 2024, 21,8 mill. kroner i 2025 og 24,5 mill. kroner i 2026. Rammetrekket for 2023 er, som beskrevet under punktet plan og strategier, tenkt løst ved reduksjon av antall sykehjemsplasser.

I tillegg ligger det nå inne ytterligere rammetrekk for årene 2024–2026, spesielt som følge av økt rentenivå samt krav til balansering av det samlede budsjettforslaget. Sektorens rammetrekk økes til 43,0 mill. kroner i 2024. I 2025 er totalt rammetrekk økt til 47,4 mill. kroner, mens det i år 2026 er et rammetrekk på 47,7 mill. kroner. Rammetrekkene for årene 2024–2025 tilsvarer en reduksjon på mellom 50-56 årsverk. Sektoren må arbeide videre med konkrete tiltak for å løse rammetrekka i økonomiplanperioden.

I tillegg kommer utfordringen for å unngå en videreføring av sektorens varslede merforbruk. Per andre tertial 2022 er det varslet et merforbruk på nærmere 100 mill. kroner i 2022. Gjennom budsjettprosessen er det funnet utgiftsreduserende tiltak på anslagsvis 41,5 mill. kroner. Resterende ubalanse, sammen med rammetrekket på 12,2 mill. kroner i 2023, tilsvarende anslagsvis drøye 80 årsverk.

Det er derfor nødvendig med fortsatt fokus på gjennomføring av tiltak for å komme i økonomisk balanse i årene framover.

Investeringsbudsjett

Investeringer i Molde kommune

Hele 1000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2023	Økonomiplan						
		gjeldende	ny		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Sektor helse og omsorg											
Stabsnivå sektor helse og omsorg				**85 000**	**30 000**	**40 000**	**60 000**				
Lokalisering og dimensjonering av institusjoner og botilbud	73012	124 000	134 000	3 000	30 000	40 000	60 000				
Helseplattformen		82 000		82 000							
Helse- og mestringsteknologi	73011	12 000	1 000	0	0	0					
Omsorgssenter og omsorgsdistrikt				**7 300**							
Utskifting senger omsorgssenter	73013	4 200		3 200							
Råkhaugen omsorgssenter – dagsenterbuss			1 200	1 200							
Kleive omsorgssenter – inventar spisestue		200	ingen ramme		0						
Skåla omsorgssenter – møbler til dagsenter		200	ingen ramme	0							
Totalsum				**89 400**	**30 000**	**40 000**	**60 000**				

Stabsnivå sektor helse og omsorg

Lokalisering og dimensjonering av institusjoner og botilbud

Molde kommunestyre vedtok helse- og omsorgsplan for Molde kommune 2021–2033 i sak 72/21. I punkt 2 i vedtaket står det: «*Molde kommunestyre ber om det utarbeides en langsiktig strategi for utvikling, lokalisering og dimensjonering av de kommunale institusjonene og botilbud*».

Det har tatt noe tid å komme i gang med dette utredningsarbeidet, hovedsakelig på grunn av rekrutteringsutfordringer. Nå vil eksterne fagmiljø bli engasjert til å utarbeide et kunnskapsgrunnlag/analyse knyttet utvikling, lokalisering og dimensjonering av helse- og omsorgstilbudene. Som et ledd i arbeidet vil det også bli gjennomført en tilstandsvurdering av store deler av bygningsmassen. Den økonomiske situasjonen i sektoren vil være førende for utredningsarbeidet.

Utredningsprosjektet er tett knyttet til arbeidet med ny boligpolitisk plan. I 2023 ligger det inne midler til utredning, mens det fra 2024 og videre ut i økonomiplanperioden er avsatt midler til gjennomføring.

Konkrete tiltak og prioritering av disse vil skje når utredningene foreligger. Tallene er høyst midlertidig og vil ventelig bli mye høyere.

Totalrammen i prosjektet økes fra 124,0 til 134,0 mill. kroner. Prosjektet er nytt og har en foreløpig samlet totalramme.

Helseplattformen

Helseplattformen skal anskaffe og innføre en felles løsning for pasientjournal for spesialist- og primærhelsetjenesten i Midt-Norge. Målet er en mer sammenhengene helsetjeneste for pasienter og ansatte i hele regionen. Helseplattformen er både et prosjekt og et selskap som eies av Helse Midt-Norge RHF og Trondheim kommune.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 82,0 mill. kroner.

Helse- og mestringsteknologi

Det ble i budsjett 2022 bevilget 3,0 mill. kroner årlig i fire år til investering i helse- og mestringsteknologi. Det aller meste av utgiftene på dette området er knyttet til leasing og lisensutgifter. Dette er utgifter som skal føres i driftsregnskapet og ikke i investeringsregnskapet. Prosjektet fjernes derfor og omdisponeres til pasientvarslingsanlegg i Molde eiendom KFs budsjett.

Omsorgssenter og omsorgsdistrikt

Utskifting senger omsorgssenter

Sengene ved mange av omsorgsinstitusjonene er gamle og utslitte, og det ble bevilget midler i budsjett 2022 til utskifting. Innkjøpet har tatt noe lenger tid enn budsjettert, og det videreføres derfor noe midler fra 2022 til 2023.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 4,0 mill. kroner.

Råkhaugen omsorgssenter – dagsenterbuss

Den ene bussen som brukes til transport av brukere til og fra dagsenteret på Råkhaugen har flere utfordringer og bør etter vurdering fra verksted skiftes ut. Det anskaffes ny bil.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 1,2 mill. kroner.

Kleive omsorgssenter – inventar spisestue

Det har i flere år ligget nytt inventar til spisestuen på Kleive omsorgssenter i investeringsbudsjettet. Slik den økonomiske situasjon er, er dette ikke prioritert i økonomiplanen.

Skåla omsorgssenter – møbler til dagsenter

Det har i flere år ligget møbler til dagsenteret på Skåla i investeringsbudsjettet. Slik den økonomiske situasjon er, er dette ikke prioritert i økonomiplanen.

Investeringer i Molde eiendom KF

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2023	Økonomiplan						
		gjeldende	ny		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Omsorgssenter og omsorgsdistrikt				**14 000**	**3 000**	**3 000**					
Pasientvarslingsanlegg			9 000	3 000	3 000	3 000					
Råkhaugen omsorgssenter – utbygging	40018	103 000		5 000							
Glomstua omsorgssenter – varmepumpe og reservekjel	40022	6 000	8 500	5 000							
Helsehus Eidsvåg (Nesset)	40021	147 600		500							
Råkhaugen omsorgssenter – pasientvarslingsanlegg	40008	7 000		500							
Helsetjenester				**16 700**							
Lokaler hjelpemiddelforvaltningen Bergmo	40004	46 500		15 700							
Uteområder hjelpemiddelforvaltning *	10808	3 000		1 000							
Bo- og habiliteringstjenester				**1 000**							
Forsterket og tilrettelagt samlokalisert bolig			1 000	1 000							
				31 700	**3 000**	**3 000**					

* Kommunestyret vedtok i PS 99/22 følgende: redusert investering uteområde hjelpemiddelforvaltning Bergmo med 1,5 mill. kroner.

Omsorgssenter og omsorgsdistrikt

Råkhaugen omsorgssenter – pasientvarslingsanlegg

Prosjektet, som innebærer at det tradisjonelle pasientvarslingsanlegget blir erstattet med et pasientvarslingsanlegg basert på velferdsteknologiske løsninger, er nesten ferdig. Tiltaket er delfinansiert med tilskudd fra Husbanken. Det gjenstår noe mindre arbeid som blir sluttført i 2023. Totalrammen i prosjektet er uendret på 7,0 mill. kroner.

Råkhaugen omsorgssenter – utbygging

I mars 2022, sak PS-16/22, vedtok kommunestyret å øke totalrammen til prosjektet med 6,0 mill. kroner, fra 97,0 mill. kroner til 103,0 mill. kroner. Dette om følge av høy prisstigning, samt behov for ny nødstrømsforsyning. Utbyggingen av Råkhaugen omsorgssenter pågår for fullt og vil bli tilnærmet ferdigstilt i løpet november 2022, inklusiv utomhus. Det vil gjenstå noen mindre tilpasninger til eksisterende bygg som blir sluttført i 2023.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 103,0 mill. kroner.

Glomstua omsorgssenter – varmepumpe og reservekjel

Varmeanlegget på omsorgssenteret (elkjel med pumpe) er tilknyttet midlertidig fjernvarme fra Istad Nett AS. Omsorgssenteret har ikke oppvarming ved strømbrudd. På grunn av kompleksitet er gjennomføringen av prosjektet delt i to, først restrukturering fyrrom og reservekjelløsning, deretter installasjon av varmepumpe. Reservekjelløsningen ble ferdigstilt sommeren 2022. Prisstigningen på tekniske komponenter har vært langt høyere enn det som ble lagt til grunn ved fastsettelse av rammen, det samme gjelder for monteringsutgiftene. Totalrammen må derfor økes med 2,8 mill. kroner.

Totalrammen i prosjektet er økt fra 6,0 mill. kroner, til 8,7 mill. kroner.

Helsehus Eidsvåg (Nesset)

Helsehuset i Eidsvåg er tatt i bruk. Det gjenstår noe mindre arbeid som vil bli sluttført i 2023.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 147,6 mill. kroner.

Helsetjenester

Lokaler hjelpemiddelforvaltningen Bergmo

I mars 2022, sak PS-15/22, vedtok kommunestyret å øke totalrammen til prosjektet med 12,0 mill. kroner, fra 34,5 mill. kroner til 46,5 mill. kroner, etter gjennomført anbudskonkurranse. Prosjektet vil bli ferdigstilt våren 2023.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 46,5 mill. kroner.

Uteområder hjelpemiddelforvaltning

Kommunestyret vedtok i PS 99/22 følgende: redusert investering uteområde hjelpemiddelforvaltning Bergmo med 1,5 mill. kroner.

De nye lokalene til hjelpmiddelforvaltningen ligger i samme bygg som Bergmo omsorgsboliger, og er nærmeste nabo til Bergmo omsorgssenter / Bergmo trygdeboliger. Det er nødvendig å gjøre tilpasninger på uteområdet for å utbedre dagens parkeringsområde, samt tilpasse de til ny virksomhet. Dette kan først skje etter at byggeprosjektet er ferdigstilt på grunn av behov for areal til riggområde. Prosjektet ses i sammenheng med utbedring dagens parkeringsplass for ansatte ved omsorgssenter, samt etablering av ladeinfrastruktur for tjenestebiler.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 3,0 mill. kroner.

Bo- og habiliteringstjenester

Forsterket og tilrettelagt samlokalisert bolig

Molde kommune har ansvar flere brukere med omfattende behov for tjenester gjennom hele døgnet. Dette er brukere som i dag som bor i boliger spredt rundt i kommunen. Vi opplever turnover og rekrutteringsutfordringer, noe som mellom annet er uheldig med tanke på stabilitet og kontinuitet for brukerne. I tillegg ser vi at vi burde hatt et større ansattmiljø for å gjøre tjenesten mer robust. Ved å bygge en forsterket og tilrettelagt samlokalisert bolig med flere adskilte boenheter med felles personalbase, vil vi kunne etablere et større og mer robust fagmiljø med nødvendig kompetanse. I tillegg vi en ha gevinster da flere brukere kan dele på tilgjengelige personellressurser.

Prosjektet er nytt, og har en totalramme på 2,0 mill. kroner til planlegging og prosjektering.

Teknisk, plan og miljø

Status

Sektoren omfatter fire enheter: byggesak og geodata, samfunn og plan, Molde bydrift og stabsenheten kommunalsjef teknisk, plan og miljø.

Byggesak og geodata behandler søknader om fradeling av eiendom, seksjonering og byggesøknader. I tillegg jobbes det med tilsyn i byggesaker. Det jobbes også med oppmåling, adressering og matrikkelføring. Enheten har også ansvaret for saksbehandling og administrering av eiendomsskatt og en rekke miljøspørsmål.

Samfunn og plan har oppgaver innen arealplanlegging, samferdsel, landbruk og naturforvaltning. Enheten jobber med å utvikle kommunens egne arealplaner og behandling av private arealplaner. Mye av ressursene innen samferdsel brukes innenfor Smart Mobilitet. Landbruk knytter seg til oppgaver innen skogbruk og jordbruk, i tillegg kommer oppgaver med viltforvaltning.

Enhetsleder for samfunn og plan sluttet i august 2022. Inntil videre er enhetsleder for byggesak og geodata også enhetsleder for samfunn og plan. Ordningen vil bli evaluert i 2023.

Molde bydrift forvalter, drifter og vedlikeholder kommunal veg, friområder og parkeringsplasser. I tillegg driver enheten et kommunalt verksted. Enheten har et omfangsrikt og bredt ansvarsområde, noe som er utfordrende både som forvalter og tjenesteleverandør. Utbygging i kommunen fører til stadig økning i oppgaver, samtidig som tilgang på ressurser er svært begrenset.

Stabsenheten har hovedsakelig oppgaver innen grunnerverv, tilskudd til næringsvirksomhet, boligpolitisk arbeid og oppfølging av store investeringsprosjekt. Enheten har spesiell finansiering av to tiltak over driftsrammen i 2022 og 2023: utbedring av trafikale forhold i Kvamkrysset og bredbåndsutbygging Midsund.

Det er stor etterspørsel etter tjenestene fra sektoren og det er følgelig behov for streng prioritering av ressursene. Den største utfordringen sektoren har er å levere på alle oppgaver som er vedtatt skal gjennomføres, da det er et gap mellom økonomiske forutsetninger og etterspurt leveranse. Rammene for sektoren gjør mange og viktige leveranser vanskelig.

Det jobbes kontinuerlig med nye måter å utføre arbeidsoppgavene på. Fokus er interne prosesser og samhandling på tvers av enheter og sektorer og foretak. I dette arbeidet har samhandling med eksterne vært positivt. Endringene har gitt resultater som betydelig reduksjon av saksbehandlingstid for byggesaker. Dette er et viktig bidrag i å nå målet om å bli Norges mest næringsvennlige kommune.

Sektoren har samlet sett økonomisk balanse når vi korrigere for spesielle hendelser og forsinkelser i 2022-budsjettet. Men det er oppgaver og tjenester som ikke blir utført i det volum og til den kvalitet som er ønskelig.

Plan og strategier

Kommuneplanens samfunnsdel sine hovedmål og strategier gir mange utfordringer for sektoren.

Ett av hovedmålene er at Moldesamfunnet skal være et attraktivt sted å bo og arbeide. Kommunen deltar i flere prosjekt som går på å utvikle attraktiviteten i kommunen gjennom å utvikle blant annet gode møteplasser. I flere tilfeller skjer dette gjennom samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune.

Arealplanlegging er viktig. Svært mange strategier har målsetninger om utnytting av arealet i kommunen til ulike formål. Skal vi kunne gjennomføre strategiene må vi prioritere arbeidet med å utarbeide overordnede kommuneplaner for arealbruken. I deler av kommunen er denne planen utdatert. Arealplanene er helt sentrale for en god, effektiv og samordnet utnyttelse av arealet til ulike formål. Formannskapet har i sin oppfølging av planstrategien i mars 2022 vedtatt at arbeidet med arealplanene skal prioriteres.

Vi har ikke en samordnet bosted-, areal- og transportplan. Kommunen deltar imidlertid i Møre og Romsdal fylkeskommune sitt regionale planforum.

Arealbruken må legge til rette for å utvikle næringslivet gjennom å disponere nok areal til utviding av aktivitet med miljømessige gode løsninger. Kommunen har i dag relativt lite sentralt næringsareal. De nye arealplanene vil legge til rette for utvikling av nytt næringsareal.

Gode og mangfoldige bomiljø er viktig. I tillegg til bygging av nye boliger, må utvikling av botilbud for en relativt økende eldre befolkning, slik at disse kan bo lengst mulig hjemme, være høyt prioritert. Kommunen har relativt godt med ledig boligareal i dagens vedtatte planer.

I planstrategien er utarbeidelse av boligpolitisk plan prioritert. Planen vil gi oss framtidsbildet av behovet for boliger også til boligsosiale forhold. Det er ønske om ulike typer boliger. Boligpolitisk plan er under arbeid og vil ventelig bli vedtatt i første halvår 2023.

Kommunen skal ha gode og trafikksikre mobilitetsløsninger. Det er behov for å utarbeide oversikt over trafikkutfordringene. Vi ser nærmere på hvordan vi relativt raskt, uten en stor planprosess, kan få en oversikt over trafikale utfordringer som grunnlag for framtidige prioriteringer.

Medvirkningsprosesser i planarbeid har stort fokus. Det jobbes målbevisst med å sikre god medvirkning. Resultatene så langt er positive. Rekruttering og det å beholde kompetanse er svært viktig. Skal kommunen kunne levere tjenester med god kvalitet er kompetent personell helt avgjørende.

Sektoren har stor etterspørsel etter tjenester der det ikke er mulig å gjennomføre alle ønsker. Det er behov for en streng prioritering av ressursene. Dette gjelder spesielt arbeidet med regulerings- og

områdeplaner. Etterspørselen her er så stor at mange planer dessverre må ligge lenge på vent. I tillegg til kompetanse er følgelig god kapasitet i egen organisasjon og innleie av ekstern kompetanse viktig.

Driftsbudsjett

Rammetabell for teknisk, plan og miljø

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Opprinnelig ramme 2022	**53 393**	**53 393**	**53 393**	**53 393**	**53 393**
Tekniske justeringer	**330**	**2 426**	**2 426**	**2 426**	**2 426**
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	**-8**	**-8**	**-38**	**-38**	**-38**
Redusert arbeidsgiveravgift Midsund fra 2022	-8	-8	-8	-8	-8
Skjønnsmidler – opprettholde drift av kommunalt rovviltutvalg		0	-30	-30	-30
Egne prioriteringer		**0**	**-9 384**	**-9 384**	**-9 384**
Egenfinansiering prosjektleder Byen som regional motor					
Fiberutbygging Midsund			-3 230	-3 230	-3 230
Områdeplan Lundavang **		1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Realisering av løsning Kvamkrysset			-3 154	-3 154	-3 154
Økte gebyrinntekter *		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Rammetrekk		**-1 400**	**-3 200**	**-3 300**	**-3 200**
Budsjett Totalt	**53 715**	**54 411**	**43 197**	**43 097**	**43 197**

Kommunestyret vedtok i PS 99/22 følgende:

- * økte gebyrinntekter med 1,0 mill. kroner og effektivisering på teknisk, plan og miljø med 1,0 mill. kroner i 2023 og videre i perioden
- ** reduksjon i områdeplan Lundavang med 0,5 mill. kroner i 2023 og 1,0 mill. kroner 2024

Sektoren får et generelt rammetrekk på 0,4 mill. kroner i 2023. Rammetilpasning skjer i sin helhet ved en reduksjon i enhetsrammen til stabsenhet kommunalsjef. Dette fører til at enheten reduseres med én stilling.

En stor økning i finansutgifter for kommunen samlet fører til ytterligere generelle rammereduksjoner utover økonomiplanperioden. Sektoren vil trekkes i ramme med ytterligere 1,8 mill. kroner i 2024 og 0,1 mill. kroner i 2025.

I 2024 ligger det i tillegg inne et vesentlig trekk på til sammen 6,4 mill. kroner relatert til to prosjekter som etter planen skal ferdigstilles i 2023. Framdriften og ressursbehovet til prosjektene fiberutbygging på Midsund og utbedring av trafikkløsning Kvamkrysset er usikker. Fiberutbyggingen ledes av Møre og Romsdal fylkeskommune. Det er i dag uklart hvilke økonomiske rammer som er nødvendig for å gjennomføre utbyggingen. Det er grunn til å tro at utbedring av trafikale forhold i Kvamkrysset kan gjennomføres med mindre bruk av ressurser enn det som er planlagt. Sektoren får mindreforbruk til

fiberutbygging i 2022 som følge av forsinket utbygging. Utbyggingen vil ventelig skje i 2023 og det er behov for å overføre udisponerte midler i 2022 til 2023.

Områderegulering Lundavang styrkes med 1,5 mill. kroner i 2023, og 1,0 mill. kroner i 2024.

Den økonomiske prognosen for 2022 viser et lite mindreforbruk. Situasjonen i sektoren er likevel utfordrende da de økonomiske rammene ikke gir rom for å gjennomføre alle oppgaver, og da spesielt store planleggingsoppgaver som er vedtatt. Videre er det ikke rom for å sikre godt vedlikehold, hvilket på sikt vil føre til større forfall og forringelse av kommunale veger. Det er en gjengående utfordring at mangel på utførte oppgaver innenfor drift og forvaltning ikke vises umiddelbart i budsjettet.

Budsjettrammen fører til streng prioritering av ressursene og redusert aktivitet. Effektiviserings- og digitaliseringstiltak vil gi gevinster, men ikke nok til at sektoren kan levere på alle oppgaver. Det er ikke lagt inn styrking til arbeidet med kommunens arealplaner.

Investeringsbudsjett

Investeringer i Molde kommune

Kommunalsjef teknisk, plan og miljø

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett	Økonomiplan						
		gjeldende	ny	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Boligfelt Kringstad	74037	159 000		35 000	44 000						
Sjøfronten 2 **	74010	187 750		43 750							
Boligfelt Akslakleiva *	74080	53 500	41 500	2 000	10 000	5 000	20 000	7 000			
Rammebevilgning – opparbeidelse tomtefelt næring	74008	Løpende		2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	1 000
Årødalen Industriområde nord	74073	25 000		8 800	5 000						
Boligfelt Strandelia	74062	59 600	65 600	1 000	1 000	1 100	2 150	1 500	1 500	1 500	1 500
Rammebevilgning – opparbeidelse av tomtefelt boliger	74007	Løpende		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Boligfelt Hungnesmarka øst	74072	28 000	33 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Diverse erverv og tiltak	74015	Løpende		800	800	800	900	900	1 000	1 000	1 000
Gruset gangveg Kringstad	74002	3 600		1 800	1 800						
RIUA investeringer	74075	3 000		3 000							
Nytt SNR – andre konsekvenser Molde kommune	74005	8 650	5 150	1 000	1 000	0					
Kulvert Sagbekken (Lillekollen)	74078	1 300		1 300							
Utskifting vannledning Eresfjord barnehage			350	350							
Boligfelt Elgsåslia	74038	89 700		300							
Årølivegen		25 000	ingen ramme			0	0	0			
Totalsum				**103 100**	**67 600**	**10 900**	**27 050**	**13 400**	**6 500**	**6 500**	**5 500**

Kommunestyret vedtok i PS 99/22 følgende:

- * økt investering Akslakleiva boligområde Midsund med 2,0 mill. kroner i 2023 og 10,0 mill i 2024
- ** redusert investering Sjøfronten 2, badebrygge med 1,25 mill. kroner

Boligfelt Kringstad

Anbud for infrastruktur på utbygging av Kringstad blir lyst ut høsten 2022, og arbeid med utbygging av infrastruktur vil starte våren 2023. Det vil fremmes egen sak til kommunestyret om budsjettramme etter at anbudsrunden er gjennomført.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 159 mill. kroner.

Sjøfronten 2

Kommunestyret vedtok i PS 99/22 følgende: redusert investering Sjøfronten 2, badebrygge med 1,25 mill. kroner.

Byggingen av Sjøfronten 2 pågår for fult og vil bli ferdig sommeren 2023.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 189 mill. kroner.

Boligfelt Akslakleiva

Kommunestyret vedtok i PS 99/22 følgende: økt investering Akslakleiva boligområde Midsund med 2,0 mill. kroner i 2023 og 10,0 mill i 2024.

Arealene til boligfeltet Akslakleiva på Midsund ble kjøpt i 2022, og gjeldende totalramme på 9,5 mill. kroner er hovedsakelig til grunnkjøp. Lånegjelden til kommunen er høy, og kapasiteten til gjennomføring av store investeringer er begrenset. Det derfor ikke planlagt utbygging på Akslakleiva før etter at Kringstadfeltet kommer over i salgsfase i 2025–2027.

Totalrammen i prosjektet økes fra 9,5 til 41,5 mill. kroner.

Rammebevilgning – opparbeidelse tomtefelt næring

Prosjektet er løpende og går til kjøp og opparbeiding av tomter til næringsareal. Prosjektet er en rammebevilgning (RB) der kommunalsjef teknisk, plan og miljø får fullmakt til å vedta hvilke kjøp og tiltak som skal gjennomføres innenfor rammen (jamfør økonomireglementet punkt 3.1.2).

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Årødalen Industriområde nord

Arealet ble kjøpt av kommunen i 2021. Det vil fremmes egen sak til kommunestyret om budsjettramme etter at anbudsrunde på utbygging av infrastruktur er gjennomført.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 25 mill. kroner.

Boligfelt Strandelia

Det ble i 2012 kjøpt tomtegrunn i Strandelia for å kunne opparbeide tomtefelt der. De eneste som belastes feltet er byggelånsrenter på grunnkjøpet. Etterspørselen etter tomter er styrende for når opparbeiding av feltet kan skje, det er ikke bevilget midler i perioden til å opparbeide feltet.

Totalrammen i prosjektet øker fra 59,6 til 65,6 mill. kroner.

Rammebevilgning – opparbeidelse av tomtefelt boliger

Prosjektet er løpende og går til kjøp og opparbeiding av tomter til boliger. Prosjektet er en rammebevilgning (RB) der kommunalsjef teknisk, plan og miljø får fullmakt til å vedta hvilke kjøp og tiltak som skal gjennomføres innenfor rammen (jamfør økonomireglementet punkt 3.1.2).

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Boligfelt Hungnesmarka øst

Kommunen kjøpte i 2022 areal til boligutvikling på Hjelset. Før tomter kan bygges ut og selges, må området reguleres. Fram til feltet tas i bruk vil det også påløpe byggelånsrenter. Det er ikke bevilget midler i perioden til å opparbeide feltet.

Totalrammen i prosjektet økes fra 28 til 31 mill. kroner.

Diverse erverv og tiltak

Formålet med prosjektet er at kommunen skal kunne håndtere diverse tiltak og mindre grunnkjøp som kommer opp i løpet av budsjettåret og som det ikke er mulig å forutse når budsjettet utarbeides.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Gruset gangveg Kringstad

I avtalene mellom kommunen og grunneierne om utbyggingsområdet, skal utgiftene til gangveg langs sjøen dekkes med lik fordeling mellom kommunen og grunneierne. Prosjektet vil inngå i utbyggingen av Kringstadfeltet.

Totalrammen for prosjektet er uendret på 3,6 mill. kroner.

RIUA investeringer

Romsdal interkommunale utvalg mot akutt forurensning (RIUA) er et vertskommunesamarbeid og inngår i Molde kommune sitt regnskap. Det er besluttet å gå til innkjøp av krokløftbil og CBRNE-container. Det har vært utfordringer med leveringstid og anskaffelsen er noe forsinket.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 3,0 mill. kroner.

Nytt SNR – andre konsekvenser Molde kommune

Etablering av det nye sykehuset på Hjelset gir flere utfordringer og muligheter for kommunen. Bevilgningen skal finansiere flere mindre tiltak som kommunen må eller bør gjennomføre. Rammen her er en overslagsbevilgning som nyttes etter behov.

Totalrammen for prosjektet er redusert fra 8,65 mill. kroner til 5,15 mill. kroner.

Kulvert Sagbekken (Lillekollen)

I forbindelse med bygging av nye Lillekollen barnehage gjennomføres flomtiltak i en kulvert litt nord for barnehagen. Dette for å hindre skader ved en 200-års flom. Prosjektet finansieres av Molde kommune, men det er Molde vann og avløp KF som har fått oppdraget med å gjennomføre prosjektet. Foretaket har ikke hatt kapasitet til å gjennomføre prosjektet i 2022, og det blir derfor videreført til 2023.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 1,3 mill. kroner.

Utskifting vannledning Eresfjord barnehage

Det er frykt for et vannledningsbrudd ved Eresfjord barnehage og deler av røret skiftes ut i 2023. Dette er et samarbeid med Molde vann og avløp KF, der Molde kommune dekker halvparten av utgiftene. Det er bare Molde kommune sin andel som framkommer i Molde kommune sitt budsjett.

Molde kommune sin andel av totalrammen i prosjektet er 0,35 mill. kroner.

Boligfelt Elgsåslia

Feltet er utbygd og mye av feltet er solgt ut. Budsjettrammen i 2023 gjelder et lite tilleggsareal som kommunen kjøper.

Totalrammen i prosjektet øker til 92,1 mill. kroner.

Årølivegen

Det er ikke funnet rom i økonomiplanen til bygging av Årølivegen.

Totalrammen redusere fra 25,0 mill. kroner til 0.

Samfunn og plan

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2023	Økonomiplan						
		gjeldende	ny		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Flomforebygging	74064	2 000		2 000							
Infrastruktur Bolsøya	74016	1 000	ingen ramme					0			
BRM – Det gyldne triangel	74013	3 330	ingen ramme		0	0					
BRM – gangbru over Moldeelva (Mexico)	74014	5 000	ingen ramme	0	0	0	0				
BRM – smart mobilitet	74063	3 000	ingen ramme	0	0						
Totalsum				**2 000**	**0**	**0**	**0**	**0**			

Flomforebygging

Molde kommune har mottatt 1,0 mill. kroner i skjønnsmidler fra fylkesmannen til forebygging av flom i Dokkelva og Moldeelva. Prosjektet er et samarbeid mellom Molde bydrift, samfunn og plan og Molde vann og avløp KF.

Totalrammen for prosjektet er uendret på 2,0 mill. kroner.

Infrastruktur Bolsøya

I kommuneplanens arealdel er det planlagt ny kjøreveg på Bolsøya. Det er ikke funnet rom til prosjektet i økonomiplanen.

Totalrammen reduseres fra 1,0 mill. kroner til 0.

Byen som regional motor (BRM) – prosjekter

Kommunen har hatt flere prosjekter knyttet til byen som regional motor (BRM) i investeringsbudsjettet. I årets budsjett og økonomiplan er prosjektene sterkt redusert, slått sammen og flyttet til analyse- og utviklingsavdelingen. Dette gjelder prosjektene det gylne triangel, gangbru over Mexico og smart mobilitet.

Molde bydrift

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett	Økonomiplan						
		gjeldende	ny	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Veg- og gatelys	74034	Løpende		3 200	5 800	5 900	3 400	3 500	3 500	3 600	4 300
Kommunale veger	74027	Løpende		1 500	1 500	1 500	1 500	1 600	1 600	1 700	1 700
Trafikksikring – Eikrem	74032	2 100	11 000	7 000	4 000						
Styringssystem gatelys	74031	16 000		4 000	4 000						
Samferdselstiltak rundt nye Årølia skole	74079	6 100		5 600							
Sentrumstiltak	74017	Løpende		500	600	600	600	600	700	700	700
Biler og maskiner	74022	Løpende		1 400		3 000					
Nytt brannalarmanlegg og vifter i Molde parkeringshus			3 000	3 000							
Raudsand bru			2 500	2 500							
Biler og maskiner – park	74023	Løpende		950		1 500					
Kroppsøvingsareal Kviltorp - trafikk og mobiltet		1 000			0	1 000					
Oppgradering bekkeinntak	74068	1 500		500							
Løftebukker verksted			300	300							
Bakkeelva trapp i sentrum (Midsund)	74021	550	ingen ramme	0							
Gang/sykkelveg Lensmannsbrekka		5 000	ingen ramme			0	0				
Gang og sykkelveg Bjørnstjerne Bjørnsons veg	74069	27 250	ingen ramme		0	0	0	0			
Kommunalveg – Fjøsbakken–Hamna (Midsund)	74028	6 850	ingen ramme	0	0						
Totalsum				**30 450**	**15 900**	**13 500**	**5 500**	**5 700**	**5 800**	**6 000**	**6 700**

Veg- og gatelys

Prosjektet er løpende og går til utskifting av den eldste delen av eksisterende veglysnett. Det gjelder tremaster og luftspenn som blir erstattet med stålmaster og jordkabel. Dette arbeidet samkjøres med prosjekter i regi av Molde vann og avløp KF for å redusere utgiftene. Framdriften er avhengig av hvilke prosjekt som blir utført av foretaket. I forhold til fjorårets budsjett og økonomiplan er også prosjektet Utskifting gatelysarmatur Midsund og Nesset også tatt inn i dette prosjektet.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Kommunale veger

Prosjektet er løpende og går til asfaltering av grusveger og utskifting av sluk tilknyttet vegnettet når Molde vann og avløp KF skifter vann- og avløpsledninger. Den årlige bevilgningen er redusert i forhold til gjeldende økonomiplan grunnet kommunens økonomiske situasjon.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Trafikksikring – Eikrem

I forbindelse med utbyggingen på Eikrem (Tiriltunga borettslag) ble det i 2013 inngått en utbyggingsavtale som også inneholdt trafikksikringstiltak. Tiltaket utføres av utbygger, men det er avtalt

en lik fordeling av utgiftene mellom kommunen og utbygger på en del av tiltakene. Det har vært en stor utgiftsøkning i prosjektet, og ny totalramme for Molde kommunes andel er nå anslått til 11,0 mill. kroner. Det pågår dialog med utbygger.

Totalrammen i prosjektet øker fra 2,1 mill. kroner til 11,0 mill. kroner.

Styringssystem gatelys

Systemet vil gi kommunen mulighet til å styre gatelyset på kretsnivå, og man får mulighet til å overvåke det tekniske anlegget. Systemet vil også bidra til å ivareta miljøhensyn, ettersom det bidrar til energibesparing og reduserer lysforurensing. I tillegg vil vi på sikt få et mer systematisk vedlikehold og en reduksjon i vedlikeholdsbehovet. Ett av tiltakene som må gjøres for å få implementer styresystemet, er utskifting av tennskap. Utskifting av tennskap utgjør fra 2022 om lag 75 prosent av utgiftene i prosjektet.

Totalrammen for prosjektet er uendret på 16,0 mill. kroner.

Samferdselstiltak rundt nye Årølia skole

Prosjektet gjelder en rekke samferdselstiltak ved og i forbindelse med nye Årølia skole. Prosjektet pågår og ferdigstilles i 2023.

Totalrammen for prosjektet er uendret på 6,1 mill. kroner.

Sentrumstiltak

Det er løpende behov for midler til mindre tiltak i bysentrum, og det bevilges et årlig beløp.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Biler og maskiner

Prosjektet er for utskifting av maskinparken som er brukt på de kommunale vegene, der det er et løpende behov for utskifting. Bevilgningen gjelder utskifting av VW transporter (2004) i 2023 og MAN lastebil (1998) i 2025. Det er i tillegg behov for utskifting av noe plogmateriell. Person og varebiler som kommuner anskaffer skal være nullutslipps-kjøretøy.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Nytt brannalarmanlegg og vifter i Molde parkeringshus

Molde bydrift har gjennomført en omfattende ROS-analyse av Molde parkeringshus. Denne har avdekket en del feil og mangler som må utbedres for å kunne ha Molde parkeringshus åpent. Det må i anlegget etableres nytt brannalarmanlegg og det må installeres nye vifter.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 3,0 mill. kroner.

Raudsand bru

Det ble gjennomført inspeksjoner av brua som har avdekket behov for utbedringer av brua. Blant annet trolig støping av nye brukar.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 2,5 mill. kroner.

Biler og maskiner – park

Prosjektet er for utskifting av maskinparken brukt på parker, friområder og gravplasser. Bevilgningen gjelder elektrisk hjullaster i 2023 og traktor til parkdriften i 2025.

De elektriske maskinene er også omtalt i klimabudsjettet.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Kroppsøvingsareal Kviltorp – trafikk og mobilitet

I forbindelse med bygging av kroppsøvingsareal på Kviltorp, for skolene Kviltorp og Bergmo, er det nødvendig å gjennomføre analyser og tiltak knyttet til trafikk og mobilitet i området.

Prosjekter er nytt, og har en totalramme på 1,0 mill. kroner.

Oppgradering bekkeinntak

Mange av kommunenes bekkeinntak har behov for en oppgradering og ombygging. Endringer i vannføring, både grunnet utbygging og at vannveier endrer seg over tid, har ført til at en del av disse ikke lenger er rett dimensjonert for den vannmengden de skal ta unna. Det er også et behov for sikring av flere bekkeinntak.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 1,5 mill. kroner.

Løftebukker verksted

Verkstedet har utrangert løftebukker som ikke kan brukes av sikkerhetsmessige grunner. Det investeres derfor i nye løftebukker.

Prosjektet er nytt, og har en totalramme på 0,6 mill. kroner.

Bakkeelva trapp i sentrum (Midsund)

Det er ikke funnet rom til å bygge Bakkelva trapp i økonomiplanperioden.

Totalrammen i prosjektet reduseres fra 0,55 mill. kroner til 0.

Gang/sykkelveg Lensmannsbrekka

Det er ikke funnet rom til å bygge gang/sykkelveg i Lensmannsbrekka i økonomiplanperioden.

Totalrammen i prosjektet reduseres fra 5,0 mill. kroner til 0.

Gang og sykkelveg Bjørnstjerne Bjørnsons veg

Det er ikke funnet rom til å bygge gang og sykkelveg i Bjørnstjerne Bjørnsons veg i økonomiplanperioden.

Totalrammen i prosjektet reduseres fra 27,25 mill. kroner til 0.

Kommunalveg – Fjøsbakken–Hamna (Midsund)

Det er ikke funnet rom til å oppgradere vegen Fjøsbakken-Hamna i økonomiplanperioden.

Totalrammen i prosjektet reduseres fra 6,5 mill. kroner til 0.

Fellesutgifter og samarbeid

Rammetabell for fellesutgifter og samarbeid

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Fellesutgifter og -inntekter	-4 620	-5 038	-5 293	-5 100	-4 902
Pensjon	-45 964	-43 868	-23 706	-23 706	-23 706
Konsesjonskraft	-17 950	-29 300	-17 300	-17 300	-17 300
ROR-IKT	32 447	37 254	37 254	37 254	37 254
Totalsum	**-36 087**	**-40 952**	**-9 045**	**-8 852**	**-8 654**

Fellesutgifter og -inntekter

Her er det noen få budsjettposter som ikke passer å legge inn i én bestemt driftsramme, og som ut fra ulike vurderinger bør ligge for seg selv.

Pensjon

Kommunens samlede pensjonskostnader består av en beregnet pensjonskostnad (regnskapsmessig størrelse), årets premieavvik og amortisering av tidligere års premieavvik. Det kommunen faktisk betaler – er pensjonspremien. Forskjellen på pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad kalles premieavvik. Det betyr at summen av årets premieavvik og pensjonspremie skal tilsvare kommunens beregnede pensjonskostnad. I tillegg kommer amortisering av tidligere års premieavvik. Amortisering og beregnet pensjonskostnad er det som til slutt utgiftsføres i kommunen regnskap årlig.

Enheter og avdelinger har fått budsjettramme til å dekke en pensjonskostnad på 15,2 prosent i MKP og KLP og 11,2 prosent i Statens pensjonskasse. Dette blir utgiftsført på enhetene. Dette ses opp mot den totale pensjonskostnaden til kommunen, og differansen legges inn i budsjettet på pensjonsområdet under fellesutgifter.

Oppstilling fra pensjonsleverandørene for 2023 viser at samlet pensjonskostnaden vil øke med 19,7 mill. kroner sammenlignet med budsjett 2022. Litt over halvparten skyldes økning i amortisert premieavvik. Resten skyldes økt opptjening og rentekostnad (beregnet pensjonskostnad).

Noe av økningen dekkes opp av økt pensjon ute i tjenesteproduksjonen. Men budsjettet for 2023 på fellesområdet må i tillegg øke med 2,1 mill. kroner. Det som blir den store utfordringen deretter, er at premieavviket i 2023 er anslått til å bli veldig stort. Dette må utgiftsføres med 1/7 i 2024 og øker samlet premieavvik med 20,2 mill. kroner i 2024.

Konsesjonskraft

Det er inngått en avtale om salg 64,7 GWh av konsesjonskraften til en fastpris på 53,5 øre per kWh for 2023. Det er inngått en fastprisavtale for å sikre kommunen en årlig inntekt som kan brukes til den årlig

tjenesteproduksjon. For 2023 har vi oppnådd en høy fastpris sammenlignet med foregående år. De resterende 20,5 GWh selges i markedet til spotpris gjennom 2023. Bakgrunnen for at ikke all kraften er solgt til fastpris, er et ønske om å sikre kommunen og Molde eiendom KF for store svingninger i strømprisen. Molde eiendom KF, Moldebadet, kulturtjenesten og Molde bydrift er de som bruker mye strøm i organisasjonen, anslagsvis 28 GWh årlig. Denne blir kjøpt til spotpris og nesten 3/4 av strømforbruket er da sikret gjennom vårt salg av kraft til spotpris.

Kommunen inngår avtaler om salg for ett år av gangen. Bakgrunnen for at kommunen kan selge konsesjonskraft, er at større vannkraftverk plikter å levere en andel av kraften de produserer til kommunene som er berørt av kraftutbyggingen.

Prisen kommunen må betale er lovregulert og knytter seg til hva det koster å produsere kraften samt innmatingskostnader. For 2023 budsjetterer Molde kommune med 29,3 mill. kroner i netto inntekt for konsesjonskraften, dette er en økning på 11,3 fra 2022. I årene 2024–2026 budsjetteres det med en pris på 35 øre kWh, som tilsvarer en inntekt på 17,3 mill. kroner.

ROR-IKT

Tilskuddet til ROR-IKT blir beregnet av en fordelingsmodell som baserer seg på tjenesteuttak. Denne blir justert hvert år. Moldes andel til ROR-IKT for 2023 er beregnet til 58,7 prosent en økning fra 55,7 prosent for 2022. Dette utgjør 2,0 mill. kroner for Molde kommune. Budsjettet justert med endring i deflator 2021 og 2022 og økt med deflator 2023. Utover dette er tilskuddet økt med 0,9 mill. kroner.

Budsjettvedtaket i ROR-IKT for 2023 sier at budsjettet skal revideres når avtalen med Hustadvika kommune er sluttført. Gitt at Hustadvika blir med i samarbeidet. Avklaring vil foreligge i 2022, og budsjettet forventes å endres tidlig i 2023. Innlemming av Hustadvika kommune i samarbeidet vil gi en økt stordriftsfordel, som vil bli delt mellom deltakerkommunen. I budsjettet for 2023 er denne gevinsten for Molde kommune anslått til 1,0 mill. kroner. Dette er et usikkert anslag. Molde kommunes andel av ROR-IKT i 2023 er beregnet til 39,5 mill. kroner, av dette skal basisorganisasjonen bli belastet med 37,3 mill. kroner.

Investeringsbudsjett

Investeringer i Molde kommune

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2023	Økonomiplan						
		gjeldende	ny		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Fellesområdet											
Konserninterne utlån	90301	Løpende		288 700	174 732	142 960	159 640	141 775	127 660	130 280	131 000
Avdrag konserninterne utlån	90302	Løpende		128 787	136 805	140 954	144 857	149 873	153 778	157 371	161 068
Egenkapitaltilskudd pensjonskasser	95001	Løpende		11 700	11 700	12 000	12 000	12 300	12 300	12 600	13 000
ROR-IKT – fellesinvesteringer	81001	Løpende		14 500	11 519	11 519	11 519	11 519	11 519	11 519	11 519
Justeringsrett merverdiavgift	95902	Løpende		100	100	100					
Totalsum				**443 787**	**334 856**	**307 533**	**328 016**	**315 467**	**305 257**	**311 770**	**316 587**

Konserninterne utlån

I prosjektet inngår utlån av midler til Molde eiendom KF og Molde vann og avløp KF.

Avdrag konserninterne utlån

I prosjektet inngår betaling av avdrag som Molde kommune mottar fra Molde eiendom KF og Molde vann og avløp KF.

Egenkapitaltilskudd pensjonskasser

Kommunen må årlig innbetale egenkapitaltilskudd til KLP og til Molde kommunale pensjonskasse (MKP). Tilskuddet kan ikke lånefinansieres og dekkes ved bruk av kommunens ubundne investeringsfond.

ROR-IKT – fellesinvesteringer

Molde kommune, som vertskommune, må budsjettere med brutto investeringsbeløp for ROR-IKT. Molde kommunes andel er 58,7 prosent, og dette lånefinansieres. Den resterende andelen blir dekt av de andre deltakerkommunene gjennom tilskudd.

Prosjektet er løpende og har en årlig bevilgning på 11,5 mill. kroner. I 2023 er rammen 14,5 mill. kroner, økningen er en videreføring av ubrukt ramme fra 2022.

Justeringsrett merverdiavgift

Kommunen har overtatt flere tomtefelt fra private utbyggere der det er inngått avtale at utbygger skal få en andel av merverdiavgiftskompensasjonen som blir utbetalt fra staten. Prosjektet er overføringen til utbygger i tråd med avtalen.

Overføringer til foretak, fellesråd og selskaper

Molde eiendom KF

Rammetabell for Molde eiendom KF

Overføring driftsramme

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Opprinnelig ramme 2022	**95 202**	**95 202**	**95 202**	**95 202**	**95 202**
Tekniske justeringer	**2 025**	**5 630**	**5 590**	**3 960**	**3 920**
Egne prioriteringer	**1 280**	**1 053**	**2 106**	**2 106**	**2 106**
Leie av lokaler fra Fylkeshuset AS (PS-33/22)		800	1 600	1 600	1 600
Ny skole Årølia		253	506	506	506
Tidligere års mindreforbruk finansiert med bruk av disposisjonsfond	1 280				
Rammetrekk		**-300**	**-3 200**	**-3 200**	**-2 900**
Sum overføring driftsramme	**98 507**	**101 585**	**99 698**	**98 068**	**98 328**

Overføring finansutgifter

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Konserninterne avdrag til Molde eiendom KF	82 224	86 850	92 960	94 760	96 784
Konserninterne renter til Molde eiendom KF	42 497	85 283	85 078	81 583	77 776
Sum overføringer finansmidler	**124 721**	**172 133**	**178 038**	**176 343**	**174 560**

Molde eiendom KF er kommunens eiendomsforetak som forvalter kommunens eiendommer. Budsjettramme til foretaket skilles i to deler. Den første delen er driftsrammen til foretaket som skal dekke alle driftsutgifter knyttet til formålsbyggene. Den andre delen er en overføring som skal dekke alle finansutgiftene knyttet til formålsbyggene. Renter og avdrag knyttet til formålsbyggene skal utgiftsføres i Molde eiendoms regnskap. Molde kommune må derfor overføre en budsjettramme til dekning av renter og avdrag på formålsbygg. Låneopptak til formålsbygg har Molde eiendom KF tatt opp gjennom Molde kommune. Det betyr at de skal betale renter og avdrag til Molde kommune, som igjen sørger for å betale renter og avdrag på all lånegjeld. Dette kalles konserninterne renter og avdrag.

Samlet overføring av driftsramme til Molde eiendom KF øker med 3,1 mill. kroner og er på 101,6 mill. kroner i 2023. Driftsrammen økes med lønns- og prisvekst og styrkes videre med 0,25 mill. kroner til drift av ny skole på Årølia.

I forbindelse med salg av Bispegården er det inngått en intensjonsavtale mellom Molde kommune og Fylkeshuset AS. Det fremgår av avtalen at Molde eiendom KF skal leie lokaler av Fylkeshuset AS ved det som skal bli et kompetansesenter for bygg, eiendom og anleggssektoren. Rammen til foretaket kompenseres med 0,8 mill. kroner til dette formålet i 2023, økende til 1,6 mill. kroner i 2024.

Samtidig får foretaket et generelt trekk i overføringen på 0,3 mill. kroner i 2023. Rammetrekket øker til 3,2 mill. kroner i 2024.

I sak 115/22 og 116/22 vedtok formannskapet at Fabrikkvegen 4,6 og 8 og Fagerlivegen 36 skulle omdefineres fra utleiebygg til formålsbygg. Dette reduserer kapitalutgiftene til utleieboliger (som dekkes av foretaket selv) med 1,75 mill. kroner. Tilsvarende økning blir det i kapitalutgifter til formålsbygg, som dekkes ved en overføring fra Molde kommune. Overføring til foretaket til dekning av finansutgifter er derfor økt i 2023 i tråd med vedtakene.

I budsjett og økonomiplan 2022–2025 var det forutsatt at renter og avdrag i formålsbygg skulle øke med 12,4 mill. kroner fra 2022 til 2023. I budsjett og økonomiplan for 2023–2026 er økningen beregnet til 47,4 mill. kroner. Dette er altså 35,0 mill. kroner høyere enn vi forutsatte høsten 2022. Deler vi det opp i renter og avdrag, øker renten med 42,8 mill. kroner. Dette skyldes hovedsakelig at rentesatsen øker fra 1,83 prosent i revidert budsjett 2022 til 3,48 prosent i 2023.

Avdrag øker med 4,6 mill. kroner i 2023 målt opp mot budsjett 2022.

Videre utover i perioden, er utgiftene knyttet til renter og avdrag i formålsbyggene beregnet til å flate ut. Dette henger naturligvis sammen med forventet utvikling i rentene framover.

Molde vann og avløp KF

Overføring til Molde vann og avløp KF

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Redusert rentebelastning innenfor vann- og avløpsområdet (PS-83/22)			200	900	2 400
			200	**900**	**2 400**

Kommunestyret vedtok i sak PS-83/22 at Molde kommune skal overføre budsjettramme til Molde vann og avløp KF. Molde vann og avløp KF driver innenfor selvkostregelverket. Der er det lov- og forskriftsfestet at det skal benytte en kalkylerente innenfor selvkostområdene. Denne kalkylerenten tilsvarer årets gjennomsnittlige femårige fastrente i obligasjonsmarkedet, med et marginpåslag på 0,5 prosent. Dette tilsvarer den laveste fastrenten en kommune kan få i finansmarkedet (fastrente i obligasjonsmarkedet). Kommunestyret har vedtatt at reell rente skal legges til grunn for vann- og

avløpsområdet. For å få til dette må differansen mellom kalkylerente og reell rente overføres mellom basisorganisasjonen og foretaket. Dette er etter regelverket å tolke som en prioritering av kommunens frie midler, til subsidiering av selvkostgebyrene innenfor vann- og avløpsområdet. Med andre ord det samme som en driftsramme.

I etterkant av vedtaket ser vi at begrepet reell rente må avklares nærmere. Under saken i kommunestyret var det forutsatt at kommunens gjennomsnittlige rente tilsvarte reell rente. I etterkant ser vi at kommunens samlede gjennomsnittsrente ikke kan benyttes da dette ikke vil være i tråd med finansreglementet, rutiner for finans- og gjeldsforvaltning og forvaltningsinstruks til ekstern gjeldsforvalter. Det er også usikkert om en slik praksis vil være innenfor kommunelovens bestemmelser. I tråd med finansreglementet er det tatt opp grønne lån til bestemte investeringer i Molde kommune. Grønne lån i kommunen er litt dyrere enn obligasjonslån med flytende rente, og disse lånene er knyttet til spesifikke investeringer i Molde kommune. Det blir ikke reell rente for foretaket dersom disse inngår i beregningen, selv om de reduserer refinansieringsrisikoen og gir økt fleksibilitet rundt minimumsavdrag. Grønne lån holdes derfor utenfor i beregning. Videre har kommunen også tatt opp noen fastrentelån i tråd med finansreglement, rutiner og instruks. Hensikten med fastrentelån er å redusere renterisikoen til kommunen. Ikke å prøve å oppnå redusert rente ved å slå markedet gjennom rentespekulasjon i finansmarkedet (fastrente billigere enn flytende rente over lånets levetid). Siden det ikke finnes renterisiko for kommunen eller foretaket knyttet til lån innenfor selvkostområdet, er disse ikke hensyntatt i vurderingen rundt opptak av fastrentelån. Det ville vært et brudd på finansreglementet å ta opp fastrentelån innenfor selvkost, da det ikke gir noen sikring mot renterisiko og dermed må defineres som rentespekulasjon. Fastrentelånene må derfor også holdes utenfor i beregning av reell rente for foretaket. I all hovedsak betyr dette at foretaket vil få overført differansen mellom 3-måneders nibor-rente, på kommunens generelle lån, og kalkylerenten. Differansen blir lavere en tidligere antatt de neste fire årene, da det er forventet at kalkylerente og 3-måneders nibor-rente vil være like de neste to årene. Men dette vil føre til at forskjellen øker over tid. Det pågår en dialog med foretaket om hva som er mulig og ønskelig innenfor finansforvaltningen framover.

Overføringer fellesråd og selskaper

Overføringer fellesråd og selskaper

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
Molde kirkelige fellesråd	20 680	21 006	20 402	20 398	20 494
Nordmøre og Romsdal brann og redning IKS	39 686	42 316	42 316	42 316	42 316
Krisesenteret for Molde og omegn IKS	6 979	7 237	7 237	7 237	7 237
GassROR IKS	1 361	1 439	1 439	1 439	1 439
IKA Møre og Romsdal IKS	1 261	1 308	1 308	1 308	1 308
Andre selskaper	2 816	2 800	2 800	2 800	2 800
Sum overføringer	**72 783**	**76 106**	**75 502**	**75 498**	**75 594**

Molde kirkelige fellesråd

Molde kommune overfører midler til å finansiere driften av Molde kirkelige fellesråd. Dette er et kommunalt finansieringsansvar. Overføringen for 2023 er på 21,0 mill. kroner. Fellesrådet fikk fra og med år 2020 økt overføring med 2,0 mill. kroner per år til vedlikehold av kirkebygg. Dette er tenkt vedvare til og med 2029. Det vil si at det blir gitt 20,0 mill. kroner til vedlikehold av kirkebygg over ti år. Det ligger en forventning om at effektiviseringsgevinst knyttet til sammenslåing av fellesrådene i de tre tidligere kommunene, blir benyttet til ytterligere vedlikehold fra det tidspunktet den kan hentes ut. Fra 2023 er finansiering av kirkegårdsdrift Midsund lagt inn med 0,4 mill. kroner i redusert overføring fra Molde kommune. Fellesrådet har hittil vært fakturert fra Molde bydrift for denne tjenesten. Det er lagt inn rammetrekk/redusert overføring med 0,6 mill. kroner i årene 2024 og 2025. I år 2026 foreslås overføringen redusert med 0,5 mill. kroner.

Interkommunale selskaper

Molde kommune overfører driftsmidler til fire interkommunale selskaper (IKS). Disse utfører tjenester eller oppgaver for Molde kommune og de andre eierkommunene. IKS er egne juridiske enheter, med eget styre. Kommunens eierstyringer skjer gjennom representantskapene til de respektive IKS-ene.

Nordmøre og Romsdal brann og redning IKS

Nordmøre og Romsdal brann og redning IKS (NORBR IKS) ble etablert i 2020 og har ansvar for brann- og redningstjenester i eierkommunene.

Driftstilskuddet er justert med lønns- og prisvekst. Videre er det budsjettert med en kraftig økning i kapitalutgifter, samt noen mindre tiltak knyttet til drift og bemanning. Molde sin andel av overføringen til selskapet øker med 2,6 mill. kroner i 2023 hvorav 1,2 mill. kroner er økning utover lønns- og prisvekst. Samlet overføring til selskapet blir 42,3 mill. kroner.

Fra 1. januar 2022 ble selskapsavtalen for Nordmøre og Romsdal brann og redning IKS (NORBR) endret. Eierkommunene skal nå stille lokaler vederlagsfritt til disposisjon for selskapets virksomhet. I den forrige avtalen skulle slike utgifter faktureres til NORBR IKS. I økonomiplanperioden prioriterer Molde kommune nytt bygg for feiing i Molde, ferdigstillelse av den nye brannstasjonen på Hjelset, samt klargjøring av areal for de tekniske tjenestene på Midsund, slik at det blir tilrettelagt for den samdriften som skal være i arealene.

NORBR IKS har oversendt rapport fra vernerunder i 2021 til eierkommunene, der hovedfokus er tilstand på bygningsmassen og tilrettelegging for et trygt arbeidsmiljø med ren og uren sone, garderobefasiliteter og kontorarbeidsplasser. I Mode kommune er det kun stasjonene på Hjelset og i Eresfjord som er godkjent av Arbeidstilsynet. For stasjonene i Molde, Eidsvåg, Midsund og Skåla er stikkordene fra vernerunden knyttet til manglende ren- og uren sone, manglende kjønnsdelte garderober og generelt arealutfordringer. Flere av forholdene ved Molde brannstasjon vil bli utbedret i forbindelse med bygging av nye lokaler for feiing.

Det er ikke satt av en egen investeringsramme knyttet til byggene som Molde kommune eller Molde eiendom KF stiller til rådighet for NORBR IKS, men egne bevilgninger for prioriterte tiltak.

Krisesenteret for Molde og omegn IKS

Krisesenteret for Molde og omegn IKS ivaretar eierkommunenes ansvar for tilbud til innbyggere som er utsatt for vold eller trusler i nære relasjoner. Molde kommunes andel av overføringen til Krisesenteret øker med 0,25 mill. kroner i 2023.

Dette er i tråd med økt lønns- og prisvekst. Molde kommunes andel av overføringen blir 7,2 mill. kroner i 2023.

GassROR IKS

GassROR IKS skal gi tilskudd til nærings- og samfunnsutvikling i regionen. Aukra kommunen og Hustadvika kommune har eiendomsskatteinntekter knyttet til anlegget og overfører 10 prosent av eiendomsskatten fra anlegget til GassROR IKS. De andre kommunene gir et tilskudd som anslagsvis er på 44,9 kroner per innbygger i 2023. Dette tilskuddet blir økt med 5 prosent årlig. For 2023 er dette tilskuddet på 1,44 mill. kroner.

IKA Møre og Romsdal IKS

Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS (IKA Møre og Romsdal IKS) ivaretar arkivmateriale for alle kommunene og fylkeskommunen i Møre og Romsdal. Overføringen til IKA Møre og Romsdal IKS økes med lønns- og prisvekst og ny overføring i 2023 er 1,3 mill. kroner.

Andre selskaper

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal og Møre og Romsdal revisjon SA

Molde kommune overfører også driftsmidler til Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal og Møre og Romsdal revisjon SA. Kontrollutvalgssekretariatet er et samarbeid for syv kommuner. I denne overføringen ligger det også utgifter til kontrollutvalget i Molde kommune. Totalt for Molde kommune utgjør dette 1,1 mill. kroner. Møre og Romsdal revisjon SA utfører revisjon av kommunens regnskaper, og dette betaler kommunen for gjennom et driftstilskudd til selskapet. I 2023 er beløpet anslått til 1,7 mill. kroner til revisjonen. Samlet blir det et tilskudd på 2,8 mill. kroner. Dette er både reell og nominell reduksjon fra 2022.

Vedtak

Kommunestyrets vedtak PS 99/22

1

Molde kommunestyre slutter seg til formannskapets forslag til budsjett, inklusiv klimabudsjett, for 2023 og økonomiplan for perioden 2023–2026.

Driftsbudsjettet:

- Sentraladministrasjonen; Bildeling utsettes; -250' i 2023 og 2024
- Sentraladministrasjonen; omstilling i organisasjonen nedtrekk 2 mill 2023
- Sentraladministrasjonen; ytterligere effektivisering, 1 mill 2023 og videre i økonomiplanen
- Teknisk, plan og miljø; økte gebyrinntekter og effektivisering, 1+1 mill i 2023 og videre i perioden
- Teknisk, plan og miljø; reduksjon områdeplan Lundavang, -0,5 mill i 2023 og -1 mill 2024

Økt satsing OKV:

- 2023: + 5.750'; herav Grunnskole 4.000' Barnehage 1.750'
- 2024: + 4.250', herav Grunnskole 4.000' Barnehage 250'
- 2025 og 2026: + 3.000' på Grunnskole

Grunnleggende norsk:

- 2023-2026: økt ramme 5.190' Inndekning Integreringstilskudd

Investeringsbudsjettet:

	2023	2024	2025	2026	2027
Bjørsito, opprustning	+5.000'	+6.100'	-11.600'		
Vigvollvegen, gamle Hjelset barnehage	+5.000'				
Akslakleiva boligområde Midsund	+2.000'	+10.000'			
Lubbenes garderobebygg, samarbeid MFK *	+10.000'	+5.000'	+5.000'		-21.200'
Trekk Sjøfronten 2, badebrygge	-1.250'				
Idrettens Hus, trafikkløsning	-4.000'				
Uteområde Hjelpemiddelforvaltning Bergmo	-1.500'				
Rammebevilgning-anskaffelse utleieboliger	-5.250'	-11.100'			

Anskaffelse kommunale boliger, kr 10 000 000 NOK, beholdes. Finansieres ved økt låneopptak.

Gang- og sykkelveg Lensmannsbrekka beholdes i budsjettet. 5.0 mill. kr. dekkes av økt låneopptak.

* Presisering av investering i garderobedel og klubbhusdel Lubbenes:

- Garderobebygg på Lubbenes er kommunens ansvar
- Klubbhusdelen er Molde FKs ansvar
- Samskaping/samhandling forutsettes for rasjonell implementering

2	Driftsbudsjettet vedtas på rammenivå. Det vedtas en budsjettramme for hver sektor og for en samlet sentraladministrasjon. Det vedtas også egne rammer for eller overføring til Molde eiendom KF, Molde vann og avløp KF, Molde kirkelige fellesråd, interkommunale selskaper og andre selskaper. Investeringsbudsjettet vedtas med bruttoramme per prosjekt.
3	Molde kommune tar opp lån på 420,4 mill. kroner til finansiering av budsjetterte investeringer i 2023. Bruken fordeler seg slik: • Molde kommune: 131,7 mill. kroner • Molde eiendom KF – formålsbygg: 191,0 mill. kroner • Molde eiendom KF – utleieboliger: 7,5 mill. kroner • Molde vann og avløp KF: 90,2 mill. kroner Kommunedirektøren får fullmakt til å korrigere rammene for låneopptak som en følge av budsjettendringene under punkt 1.
4	I tillegg til låneopptak i pkt. 3, tar Molde kommune opp startlån i Husbanken på 75,0 mill. kroner for videre utlån. Vilkår følger av Husbankens regler for slike lån.
5	Molde kommune tar opp inntil 500,0 mill. kroner i likviditetslån eller trekkrettighet i bank. Innenfor denne rammen må kommunedirektøren påse at kommunen har tilstrekkelig likviditet gjennom budsjettåret.
6	Med mindre annet følger av statlige direktiver med videre, skal kommunens avgifter, betalingssatser og gebyrer for 2023 normalt indeksreguleres med forventet lønns- og prisvekst (3,7 prosent). Prisene justeres også for vesentlig høyere prisvekst i 2022 enn det som lå til grunn i budsjett 2022. Samlet regulering i 2023 utgjør 6,0 prosent.
7	Ordførerens godtgjørelse for 2023 settes til 11 G. Godtgjørelse til varaordfører settes til 60,0 prosent av ordførerens godtgjørelse.

Verbalforslag

1. Kommunestyret er ikke fornøyd med fremdriften i saken om full reell barnehagedekning (sak 95/21 av 18.11.2021) og sak om ny barnehage på Bergmo (sak 57/22 av 16.06.2022). I sak 57/22 vedtok kommunestyret oppstart av barnehage på kommunal tomt på Bergmo og ba kommunedirektøren starte arbeidet med anbudsprosess med utlegging så snart som mulig etter sommeren 2022. Kommunestyret ber om at reguleringen startes umiddelbart. Reguleringsarbeidet trenger ikke avvente en mulig plan for kapasitet og barnehagestruktur med forventet ferdigstillelse i løpet av 1. halvår 2023.
2. Videre rammereduksjoner må baseres på analyser av behovskorrigerte kostnader i Molde i forhold til landet og kommunegruppe 10.
3. Kollektivkortordningen for studenter HiM videreføres fra 2024 og ut økonomiplanperioden. Inndekket gjennom økt innbyggertilskudd.
4. Kommuneplanens arealdel igangsettes i løpet av 2022.
5. Avsetning til fond Marin og maritim sektor, 2 mill årlig, finansieres ved bruk av andel overført fra Havbruksfondet.
6. Anskaffelse av utleieboliger stanses inntil videre som en følge av forslaget i fremlegget til Statsbudsjettet om bortfall av tilskudd fra Husbanken.
7. Kommunestyret viser til sak om oppfølging av politiske vedtak i Sak. PS-79/22. Kommunestyret 20.10.2022.Det vises spesielt til tidligere behandling av sak om Gang- sykkelveg langs FV 62 Hargot - Jevika.

   I samsvar med kommunedirektørens kommentarer i sak PS -79/22 ber kommunestyret om at saken snarlig blir fulgt opp i kontakt med Møre og Romsdal fylkeskommune med tanke på realisering etter de føringer og løsninger som foreligger fra tidligere Nesset kommune, behandling i samferdselsutvalget i Møre og Romsdal fylkeskommune, og foreliggende planer for utbedring/ny Høvik bru på gang- sykkelveg parsellen.

   Det legges frem en egen sak med økonomiske konsekvenser etter avklaringer med fylkeskommunen.

Oversendelsesforslag

1. Molde kommunestyre anmoder hovedutvalg OKV om å finne dekning for kostnadene til drift av Midsund frivilligsentral - 330.000 kroner- innenfor OKV sin vedtatte ramme.
2. Kommunestyret ber om at hovedutvalg oppvekst, kultur og velferd i sin fordeling av tildelt økonomisk ramme gjennomgår og vurderer å styrke innkjøp av lærebøker i Moldeskolene på kort og lengre sikt.
3. Budsjettpostene «Kleive omsorgssenter - inventar spisestue», 200 000 og «Skåla: møbler til dagsenter», 200 000 anmodes tas inn i budsjettet for 2023.